

Miljøverndepartementet
Miljøvernminister: Børge Brende

KONGELIG RESOLUSJON

Ref.nr.:

Saksnr:

Dato:

FOREDRAG TIL KONGELIG RESOLUSJON AV 6.12.2002 OM KYSTVERNEPLAN FOR NORDLAND

1. Innledning

Miljøverndepartementet legger med dette frem sin tilråding i forbindelse med Kystverneplan for Nordland.

Verneplanen omfatter 67 områder. Noen av områdene inneholder to eller flere foreslåtte verneområder (ulike verneformer), slik at antall foreslåtte verneområder blir 74. Det foreslås at 62 områder fredes som naturreservat, 6 områder vernes som landskapsvernområde med dyrelivsfredning, 3 områder vernes som landskapsvernområde med plantelivsfredning, og 3 områder fredes som fuglefredningsområde. Forslagene inkluderer ny fredningsforskrift og utvidelse for ett eksisterende naturreservat, og nye fredningsforskrifter for to eksisterende naturreservater.

Verneplanen omfatter et totalareal på ca. 977 km² hvorav ca. 92 km² er tidligere fredninger. Omtrent 90 % av planens totalareal er sjøareal. Totalt sjøareal i verneplanen utgjør ca. 3 % av det samlede sjøarealet innenfor grunnlinjen i Nordland fylke. For naturreservatene, som er den strengeste verneformen blant annet når det gjelder havbruk, utgjør ca 1,8 % av sjøarealet innenfor grunnlinjen i Nordland.

Utkast til kystverneplan for Nordland ble sendt på sentral høring 01.07.97. Videre behandling av planen ble utsatt i påvente av St.meld. nr. 43 (1998-99) *Vern og bruk i kystsona* (i påfølgende tekst stedvis omtalt som kystmeldingen) og Stortingets behandling. Meldingen ble lagt frem 18.06.99 og behandlet i Stortinget 25.05.00, jf. Innst. S. nr. 168 (1999-2000) fra energi- og miljøkomiteen.

2. Verneverdier

Nordlandskysten utgjør ca. en fjerdedel av landets samlede kystlinje. Et særtrekk ved Nordland er at ca. 70% av kystlinjen utgjøres av øyer. Denne kyststrekningen byr på store landskapsmessige kontraster. Helgelandskysten har store strandflater med milelange gruntvannsområder og mange frodige øyer. I den nordlige delen av fylket, i Lofoten og Vesterålen, stuper bratte fjell rett ned i havet. Sett i en nasjonal sammenheng har Nordlandskysten viktige verneverdier, med stor geografisk utstrekning, variert berggrunnsgeologi og landskapsmessig spennvidde, som gjenspeiles i et meget variert plante- og dyreliv.

I Kystverneplan for Nordland er det foretatt en samlet vurdering av kystsonen, og utvelgelse av aktuelle områder er gjort ut fra de samlede kunnskapene om naturfaglige forekomster. Det

er lagt vekt på å fange opp så vel særpregede som typiske forekomster, ut fra både zoologiske, ornitologiske, botaniske, landskapsmessige og kvartærgeologiske kriterier.

Kystrekningen har kvaliteter av internasjonal interesse i vernesammenheng. Arkipelet med tusenvis av øyer, holmer og skjær er et enestående eksempel på velutviklet saltvannskjærgård. Dette landskapet ble dannet i kvartærtiden og representerer en svært sjelden landskapstype globalt. Området har også ornitologisk betydning i internasjonal sammenheng. I tillegg til de store naturfaglige verdiene, er det også betydelige kulturhistoriske verdier knyttet til kulturminner og kulturmiljøer.

3. Andre interesser

Det er ulike interesser knyttet til områdene i planen, bl.a.: Fiske, havbruk, beite, egg- og dunsanking, molteplukking, jakt, sportsfiske og friluftsliv/rekreasjon. Kystverket har anlegg i flere av områdene og det kan oppstå behov for nyetableringer.

Havbruksnæringen har hatt sterk vekst de senere år og næringen har et betydelig fremtidig utviklingspotensiale, ikke minst langs Nordlandskysten.

I enkelte områder er det registrert mineralforekomster. Noen områder har forekomster av skjellsand, sand og grus egnet for opptak.

For nærmere omtale av andre interesser, vises det til den områdevis gjennomgangen i kap. 10. Forholdet til andre interesser fremkommer også i oppsummeringen av høringsuttalelser i kap. 7, og i gjennomgangen av ulike temaer i kap. 8.

4. Saksbehandling

Faglige registreringer ble gjennomført i perioden 1983–1989, og et foreløpig utkast til verneplan ble utarbeidet i forbindelse med LENKA-prosjektet. En egen informasjonsfolder om kystverneplanen ble distribuert til fylkeskommunen, kommunene og befolkningen på mesteparten av Nordlandskysten. Planarbeidet ble startet opp 01.01.89. I løpet av 1989 ble det gjennomført møter med bl.a. fiskerimyndighetene og fylkeskommunen. I perioden oktober 1989 – desember 1990 ble det gjennomført møter og/eller befaringer med kommuner og grunneiere.

Utkast til verneplan ble sendt på lokal høring ved fylkesmannens brev av 09.01.95 med høringsfrist 01.06.95. Høringsfristen ble forlenget til 01.11.95 etter ønske fra fiskeri- og oppdrettsinteressene. Høringsfristen ble videre utsatt til juni 1996 for å samordne prosessen i forhold til fylkeskommunens arbeid med fylkesdelplan for kystsonen. Fylkesdelplan for kystsonen i Nordland ble godkjent av Miljøverndepartementet 16.12.98. Arbeidet med den sentrale godkjenningen av fylkesdelplanen var tenkt samordnet med den sentrale behandlingen av kystverneplanen. Siden arbeidet med sistnevnte plan ble stilt i bero i påvente av kystmeldingen, jf. omtale nedenfor, fant departementet det formålstjenlig å behandle fylkesdelplanen separat. Ved sin godkjenning tok departementet forbehold om at vedtak ved kongelig resolusjon av kystverneplanen for Nordland, kan innebære behov for endringer i kystverneplanen.

Fylkesmannens tilråding ble oversendt til Direktoratet for naturforvaltning ved brev av 14.03.97. Fylkeskommunen ga uttalelse til fylkesmannens tilråding og sendte denne direkte til Direktoratet. Kystverneplanen ble sendt på sentral høring ved Direktoratets brev av 01.07.97 med høringsfrist 01.11.97. Fylkeskommunens uttalelse ble oppsummert og kommentert i høringsbrevet.

En del grunneiere og kommuner fremsatte under lokal høring ønske om utvidelser av områder og/eller strengere verneforskrifter. I de fleste tilfellene mente fylkesmannen at det ikke var behov for utvidelser/skjerpene bestemmelser. Fylkesmannen sendte tre områder på ny høring med frist 15.09.97: Ljønësøya i Skjerstad kommune, Måstadfjellet i Værøy kommune og Borgvær i Vestvågøy kommune. Fylkesmannen oversendte sin tilråding for disse områdene ved brev av 17.11.97, jf. den områdevis gjennomgangen i kap. 10.

Gjennom kystverneplanen fremmes tre områder som inngår i St.meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge: Helgelandsøyene (Ytre Vegaøyane verneområde og Muddværet fuglefredningsområde), Svellingsflaket (Svellingsflaket landskapsvernområde) og Røstøyene (Røstøyane landskapsvernområde og Nykan naturreservat)*. På bakgrunn av kommunal- og miljøvernkomiteens behandling av nasjonalparkmeldingen, jf. Innst. S. nr. 124 (1992-93), ble det for disse områdene gjennomført konsekvensutredninger.

Etter en interpellasjonsdebatt om kystverneplanen for Nordland 05.03.98, vedtok Stortinget å be Regjeringen om å legge frem en melding om kystverneplanene. På dette grunnlag forventet direktoratet sluttbehandling av kystverneplanen for Nordland.

St.meld. nr. 43 (1998-99) *Vern og bruk av kystsona* ble lagt frem 18.06.99 og behandlet i Stortinget 25.05.00, jf. Innst. S. nr. 168 (1999-2000) fra energi- og miljøkomiteen. I meldingen drøftes spørsmålet om hvordan sjøarealer skal inngå i verneområder og de næringsmessige konsekvensene av dette, på et generelt og overordnet grunnlag. Kystverneplanen for Nordland er spesifikt omtalt, og det gis bl.a. uttrykk for at Regjeringen vil vurdere å redusere størrelsen på sjøarealene som har vært på høring. Det bemerkes også at det er knyttet flere interesser til mange av de foreslåtte lokalitetene, og at disse i mange tilfeller bør kunne kombineres med verneinteressene slik at eksisterende næringsvirksomhet kan fortsette.

For å sikre at Stortingets føringer ble ivarettatt på en best mulig måte ved sluttbehandlingen av kystverneplanen, ba direktoratet i brev av 07.02.01 om at fylkesmannen ut fra sin lokalkunnskap og kunnskap om verneverdier og brukerinteresser, utarbeidet et innspill med forslag til ev. endringer. Direktoratet forutsatte at fylkesmannen i dette arbeidet hadde nær kontakt med Fiskeridirektoratet Region Nordland. Samtidig sendte Fiskeridirektoratet brev med oppdrag om dette til Fiskeridirektoratet Region Nordland.

Konklusjonene fra arbeidet er sammenfattet i et felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland. I forbindelse med arbeidet ble det holdt ett innledende møte, sju arbeidsmøter og ett sluttmøte. Nordland fylkeskommune deltok på det første arbeidsmøtet. Direktoratet for naturforvaltning har i etterkant av innspillet fra fylkesmannen og regiondirektøren, hatt møter med Nordland fylkeskommune, Herøy kommune, Gildeskål kommune, Fiskeridirektoratet, Norges Fiskarlag, Norske Fiskeoppdretteres Forening, Norske Fiskeoppdretteres Forening region Nord-Norge og Nordland Fiskeoppdretterlag.

5. Forslag til endring av grenser, verneform og navn

Fylkesmannen i Nordland foreslo etter den lokale høringen grenseendringer i form av reduksjoner for 21 foreslåtte naturreservater og ett landskapsvernområde. Disse begrunnes i hovedsak ut fra hensynet til landbruksinteresser, havbruksinteresser, friluftinteresser, forsvarsinteresser og havneutbygging. For deler av to områder foreslo fylkesmannen endring av foreslått verneform fra naturreservat til landskapsvernområde. På bakgrunn av gjennomgangen i forhold til kystmeldingen, har fylkesmannen foreslått grenseendringer for

10 områder, hvorav 5 av disse også ble foreslått endret etter lokal høring. Fylkesmannen har foreslått navneendringer for to områder:

- Forrøya endres til Steinslandsosen,
- Sunnlandsfjorden endres til Laukvikøyene.

Direktoratet for naturforvaltning sluttet seg til fylkesmannens endringsforslag.

I tillegg foreslo direktoratet grenseendring for ytterligere ett område (Nyke/Tussen) og ytterligere grenseendringer i form av reduksjoner for to områder (Innmyken/Valvær og Fugløyværet). Som en konsekvens av dette foreslo direktoratet følgende navneendringer:

- Innmyken/Valvær endres til Kjøløyværet/Valvær,
- Fugløyværet endres til Fugløya.

I tillegg foreslo direktoratet, etter anmodning fra Dønna kommune, følgende navneendring:

- Åsværet endres til Åsvær.

I forhold til verneplanutkastet som ble sendt på lokal høring, tilrådte direktoratet grenseendring for følgende 28 områder: Kvikkleirøyran, Bjerka (Breivika og Røssåauren), Lovunda/Lundeura, Risværet/Sandværet, Kjøløyværet/Valvær, Støttværet, Fugløya, Skålvikleira/Ystleira, Øya/Langholmen, Leirvika, Tverrlandet, Skjelstad, Bliksvær, Fjære, Brunvær, Steinslandsosen, Steinosen/Sjømyrpollen, Tilvika, Osen/Sandværet, Svellingsflaket, Laukvikøyene, Borgværet, Måstadjellet, Morfjorden, Nyke/Tussen, Stø/Nyksund, Sørmele og Bleikmorenen.

Miljøverndepartementet har under sluttbehandlingen av vernesaken etter avklaringer med Fiskeridepartementet foretatt følgende endringer:

- Verneformen for Kvikkleirøyran endres fra naturreservat til landskapsvernområde med plantelivsfredning.
- Verneformen for Øya/Langholmen endres fra naturreservat til landskapsvernområde med plantelivsfredning.
- Forslaget om Risværet/Sandværet naturreservat endres slik at delområdet Sandværet endrer verneform til landskapsvernområde med plantelivsfredning. Delområdet Risværet beholder naturreservat som verneform.

6. Områder som foreslås tatt ut av planen

Fylkesmannen foreslo etter lokal høring at de foreslåtte områdene Hamnholmen fuglefredningsområde i Brønnøy kommune og Selsøyvær naturreservat i Rødøy kommune tas ut av planen.

Direktoratet for naturforvaltning sluttet seg til dette, og foreslo i tillegg at det foreslåtte Svenningen naturreservat i Lurøy kommune tas ut.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets forslag om områder som tas ut av planen.

7. Generelle merknader

Følgende instanser har hatt saken til uttalelse:

Alle berørte grunneiere og kommuner, fiskeri- og landbruksmyndigheter på kommunalt nivå og fylkesnivå, lokale fiskeri- og landbruksorganisasjoner, natur- og friluftorganisasjoner m.fl., Landbruksdepartementet, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet, Olje- og energidepartementet, Kulturdepartementet, Kommunal- og arbeidsdepartementet, Sametinget, Reindriftsadministrasjonen, Forsvarets bygningstjeneste, Forsvarets overkommando, Statens kartverk, Riksantikvaren, Bergvesenet, Norges Geologiske Undersøkelser, Teledirektoratet, NSB hovedadministrasjon, Luftfartsverket, Vegdirektoratet, Norges vassdrags- og

energiverk, Statskog, Statens Naturforvaltningsråd, Statens kulturminneråd, Samisk kulturminneråd, Norges Bondelag, Norges Skogeierforbund, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norges Fiskarlag, Norske Fiskeoppdretteres Forening, Taretrålfiskerernes forening, Fiskerinæringens landsforening, Norges Kystfiskarlag, Norske Reindriftsamers landsforbund, Norske Samers Riksforbund, Samenes landsforbund, Norges Fjellstyresamband, Norges Naturvernforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Botanisk Forening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Zoologisk Forening, Verdens Naturfond, Den Norske Turistforening, Friluftslivets Fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Norges Idrettsforbund, Fortidsminneforeningen, Foreningen våre rovdyr, Fremtiden i våre hender, Greenpeace Norge, Stiftelsen Bellona, Natur og Ungdom, Norges Velforbund, Norsk Allmenningsforbund, Norsk Biologiforening, Energiforsyningenes fellesorganisasjon, Selskapet for Norges Vel, Norges Miljøvernforbund, Kulturminnevernets fellesorganisasjon, Utmarkskommunenes sammenslutning, Norsk institutt for skogforskning, JORDFORSK, NINA-NIKU, Havforskningsinstituttet, Norges Fiskerihøgskole, Norsk institutt for fiskeri- og havbruksforskning, NTNU, Universitetet i Tromsø og Norsk institutt for Vannforskning.

Følgende sentrale instanser påpeker ingen eller uvesentlige konflikter, eller gir positiv tilslutning til verneforslaget:

Nærings- og handelsdepartementet, Bergvesenet og Norges Vel.

De fleste instanser som fikk saken tilsendt på sentral høring, har ikke avgitt uttalelse.

Ulike merknader til verneforslaget i den lokale høringen:

Mange av merknadene i den lokale høringen er knyttet til enkeltområder, jf. den områdevis gjennomgangen i kap. 10.

De fleste grunneierne er positive til vern, men ser det som viktig at den tradisjonelle bruken av områdene kan opprettholdes, og i mange tilfeller foreslås spesielle tilpasninger i verneforskriftene og/eller grenseendringer. De fleste kommunene er også positive til vern, men fremmer i mange tilfeller forslag om forskrifts- og/eller grenseendringer. I tilfeller hvor kommunene er negative til vern, er dette ofte begrunnet ut fra næringshensyn, og spesielt i forhold til havbruksnæringens arealbehov. I tillegg ønsker flere kommuner at områdene forvaltes av kommunen.

Fiskerisjefen i Nordland (nåværende Fiskeridirektoratet Region Nordland) bemerker at Nordland er det fylket som har de beste naturgitte forutsetninger for oppdrett og det største potensialet for utvikling av næringen. Det bemerkes at kystverneplanen og andre verneplaner som berører sjøareal, utelukker store områder for havbruk. Fylkets fortrinn kan bli skadelidende og det kan bli vanskelig å oppfylle Regjeringens mål om vekst. Verneformer som utestenger oppdrett bør brukes med forsiktighet, og først etter at konfliktpotensialet er dokumentert og vurdert konkret. Fiskerisjefen har gått gjennom 20 konfliktfylte områder, og mener at verneområdene kan reduseres og at verneformen kan endres fra naturreservat til fuglefredning og/eller landskapsvernområde. Dersom dette ikke tas til følge, må områdene utgå av planen. For samtlige områder må oppdrett av nye arter tas inn som et unntak i forskriftene. Fiskerinæringen har uvurderlig betydning for fylket, og fiskerimyndighetene kan ikke godta at det åpnes for reguleringer av fiske i medhold av andre lover. Fiskerisjefen ønsker mulighet for etablering av nybygg i forbindelse med fiskeriaktivitet i en del av områdene. Fiskerisjefen mener videre at vern ikke må være til hinder for verken vedlikehold eller etablering av nye anlegg for Kystverket, høsting av tang og tare og seljakt etter gjeldende lovverk for å holde bestanden på et akseptabelt nivå. Fiskerisjefen kritiserer manglende medvirkning i planprosessen, og stiller seg kritisk til de gjennomførte konsekvensutredninger. Fiskerisjefen ønsker at ulike planer som berører kystsonen samordnes, og at verneområdene forvaltes av kommunene.

Fylkesveterinæren i Nordland bemerker at Nordland har vært et foregangsfylke når det gjelder bekjempelse av smittsomme sykdommer i oppdrettsanlegg, og mener det bør legges frem sikre tegn på at fiskeoppdrett har skadelig effekt før en går til det skritt å forby oppdrett i et område. Husdyrbeite må ikke begrenses til vernetidspunktet fordi det er gårdbrukere som ønsker å ta i bruk kystbeite som alternativ til fjellbeite pga. rovdyrproblemer.

Kystverket ønsker at det i verneforskriftene gjøres unntak for drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg, etablering av nye anlegg og ferdsel i forbindelse med dette.

Nordland Fiskeoppdretterlag viser til oppdrettsnæringens store betydning og vektspotensiale, og poengterer at arealtilgangen er viktig for utviklingen. Forslaget til kystverneplan vil være en sentral rammebetingelse for næringens fremtidige lokaliseringmuligheter.

Vernplanprosessen kritiseres og det bemerkes bl.a. at arbeidet har pågått i mange år uten at den mest berørte næringen har fått medvirke. Fiskeoppdretterlaget mener verneargumentene for mange områder er for dårlig, og ønsker at flest mulig av områdene vernes som landskapsvernområder hvor oppdrett kan tillates. Fiskeoppdretterlaget mener oppdrett og vern er forenlig og ønsker forskning om dette. Gjennomførte konsekvensutredninger vurderes som ikke tilfredsstillende, det er behov for å revidere verneplaner opp mot hensikten med vernet og det er ønskelig med sterkere lokalpolitisk styring av verneplaner. Fiskeoppdretterlaget ønsker at 33 av områdene i planen åpnes for fremtidig oppdrett, og viser til at det er foreslått forbud mot oppdrett i 29 av disse. Fiskeoppdretterlaget savner et tidsperspektiv som går utover dagens situasjon og struktur.

Nordland Fylkes Fiskarlag kritiserer planprosessen. Det ønskes et vern med rom for videreutvikling av næringene som gir grunnlag for bosetting og sysselsetting. Fiskarlaget mener at evaluering og rullering av verneplanene med jevne mellomrom er nødvendig, at begrunnelsen for vern ikke er god nok og at konsekvensene er dårlig utredet. Fiskarlaget går imot vern av sjøområder, reduksjon i jakttiden for sel og forbudet mot høsting av tang og tare. Oppføring av bygninger, kaier etc. til næringsformål og farledsmerkinger må tillates. Likeså ferdsel i forbindelse med utøvelse av fiske. Det bør presiseres at fisket skal drives med basis i fiskerilovgivningen. Fiskarlaget har i brev av 15.08.01 bl.a. bemerket at skadevirkningene for fiskerinæringen likevel ikke blir så store dersom man følger det utkastet som er fremkommet etter et samarbeid mellom Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland. Fiskarlaget gir uttrykk for at kystselsproblematikken må tas alvorlig, og krever at jakttiden blir fra og med august til og med april. April er en viktig jaktmåned. Forbud mot seljakt de siste to ukene av april i fuglefredningsområder, kan likevel aksepteres. Det vises til at jakt normalt ikke foregår i nærheten av områder med hekking, men ute på fløskjær og nakne holmer. Det er derfor viktig at jakten kan foregå i perioder av året hvor for eksempel værmessige forhold er best mulig. Fiskarlaget registrerer at det fortsatt er store sjøområder som skal vernes. På prinsipielt grunnlag krever fiskarlaget at minst mulig sjøarealer vernes idet det ikke bør oppfattes som en del av verneformålet.

Nordland Bondelag mener at bestemmelsen om beiting på dagens nivå må endres til at normal utmarksbeiting tillates, og at plukkhogst av bjørkeskog godtas som en del av næringsutnyttelsen og skjøtselen av naturen.

Nordland Bonde- & Småbrukarlag mener verneplanen ikke tar tilstrekkelig hensyn til lokal forvaltning. Det er riktigere å betegne områdene som kulturlandskap enn naturreservat, jf. presiseringen i verneplanen om at områdene ikke er villmark eller uberørt natur. Landskapsvernområde, spesielt der det har vært drevet jordbruk, vurderes som tilstrekkelig verneform. Det må ikke legges hindringer for eiernes og bygdefolkets hevdvunne rett til utnyttelse av naturressurser, men i sårbare områder bør det i deler av året legges begrensninger for allmenn ferdsel. På dette grunnlaget bør forslaget til kystverneplan trekkes tilbake.

A/S Nordtang hevder at høsting av tang og tare må betraktes som en primærnæringsaktivitet, og at det derfor må tas med i verneforskriftene at høsting av tang og tare er tillatt. Det foreslås at det for verneområder hvor også tang og tare må vernes ut fra hensynet til et helhetlig og upåvirket økosystem, blir valgt et fåtall områder, hvor det i dag ikke foregår høsting av tang/tare.

Algea a.s. mener at høsting av tang og tare må unntas fra det generelle forbudet mot inngrep i verneområdene, alternativt kan adgang til høsting av tang og tare gis av forvaltningsmyndigheten.

Naturvernforbundet i Nordland reagerer på at grunneierne ser ut til å få fulle rettigheter mens allmennheten blir utestengt, og ser fare for at disse rettighetene kan forsvinne ut av distriktet. Dette kan medføre svekket lokal respekt for vernet. Det ønskes forbud mot motorisert lystbåtttrafikk og militær virksomhet i fredstid. Naturvernforbundet ønsker et større verneareal.

Nordland Fylkeslag av Norges Jeger- og Fiskerforbund mener at hensynet til allmennheten må ivaretas og stiller seg kritisk til begrensninger på jakt og til at hunder må holdes i bånd utover ordinær båndtvangtid.

Kongelig Norsk Motorbåtforbund, distrikt Nordland mener at de områder som er foreslått som naturreservat må bli omgjort til landskapsvernområder, og ønsker at ilandstigningsforbudet må reduseres til 30. juni på de steder som ikke blir omgjort fra naturreservat til landskapsvernområder.

Bodø og Omegns Turistforening ser klart behovet for vern, men ber om at omfanget av generelt ferdselsforbud vurderes kritisk. Foreningen ber om at det vurderes om lokalbefolkningen og fritidsbeboernes tradisjonelle behov for friluftsliv i fredningsperioden bedre kan ivaretas, dvs. aktiviteter ut over de næringsvirksomheter som bestemmelsene åpner for. Det bes om at verneforskriftene for de enkelte områdene vurderes i forhold til dispensasjoner i verneområdene for spesielle organiserte ikke-motoriserte turer/ekskursjoner med faglig formål, for eksempel i regi av naturlag, naturvernforbundet eller turistforeningen.

Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet, Botanisk avdeling mener det er en svakhet at avgrensningen mot landsiden i regelen utelater strandbergfloraen pga. manglende spesialinventering. Strandbergfloraen i Nordland vurderes å omfatte et uvanlig sterkt innslag av fjellplanter, der det for enkelte arter kan observeres dannelse av egne raser/økotyper. Avdelingen mener dette kan ha betydelig interesse, og ser derfor gode grunner for at dette elementet i kystnaturen og fjordområdene hadde blitt nærmere kartlagt. Det bemerkes at enkelte kommuner med kystområder ikke er representert, og at bare Hemnes er representert av kommunene i Helgeland med typiske fjordområder. Det stilles spørsmål ved om det ikke gjenstår viktige havstrandsundersøkelser for fjordene, og det vises til at de fleste estuariene har vært utsatt for store ødeleggelse. Det synes eiendommelig at et kalkarkipelag som Fleinvær ikke skulle ha noen verneverdi av betydning. Botanisk avdeling støtter opp under det store løftet som avdelingen mener her er gjort for å etablere vern for det store mangfoldet i kystnaturen i Nordland og mener at det som måtte gjenstå av verneverdige elementer får komme i neste omgang.

Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet, Zoologisk avdeling viser til universitetets tidligere uttalelse til "Ny landsplan for nasjonalparker", der det ble påpekt behov for et sammenhengende verneområde fra Horta i Nord-Trøndelag og opp til Åsværet i Dønna. Et slikt verneområde vil sikre enhetlig forvaltning av området, og også sikre de arealer som ikke inngår i forslaget til kystverneplan. Avdelingen er skeptisk til at det kan komme inn næringsvirksomhet som tangtråling, oppdrettsvirksomhet og turisme i områder som faller utenom verneforslaget, og at de naturrikdommene en ønsker å bevare blir skadelidende. De

faunistiske kvalitetene i området vurderes langt på vei å være et kulturprodukt, og det anses som viktig at kystkulturen blir ivaretatt. Det ønskes at egg- og dunværtradisjonen blir opprettholdt. Det må fortsatt kunne gis dispensasjon for felling av enkeltindivider av måse og kråkefugler i egg- og dunværene, og det er behov for bekjempelse av minken der den finnes.

Rana Museum, Naturhistorisk avdeling mener planen gir et solid inntrykk og at planen bør kunne bli et viktig redskap i arbeidet med å bevare deler av naturmangfoldet i Nordland, men en del av fuglefredningsområdene mangler en nødvendig regulering av ferdsel med båt.

Sør-Helgeland Regionråd mener de foreslåtte verneplaner er et viktig og nødvendig bidrag til å ivareta natur- og kulturlandskapet på Sør-Helgelandskysten, men kan bare gi sin tilslutning dersom det foretas en vurdering av hva som truer verneverdiene på kort og lang sikt og alternative forvaltningsløsninger, det utarbeides framdriftsplan for det videre vernearbeidet og det utarbeides forslag til skjøtelsesplaner, informasjonstiltak, sambruksløsninger og oppsynsordninger. Videre må grunneiere, lokale myndigheter og lokale interesser for øvrig involveres aktivt når det gjelder endelig fastsetting av grenser for verneområdene og i utarbeiding av verneregler og skjøtselstiltak, det må gis generell adgang til tradisjonelt dyrehold som inngår i skjøtelsesplan og det bør tillates begrenset oppføring av nye fritidsboliger etter egen plan om antall, lokalisering, landskapsplassing og utforming. Regionrådet har i brev av 26.01.01 fremsatt krav om ny høring, og bedt fylkeskommunen om å følge dette opp.

Ytre-Helgeland Regionråd og Kommunenes Sentralforbund Nordland er enig i at det kan være et behov for en kystverneplan, men mener det er uheldig at planen blir sendt på høring midt i planprosessene med kommunale kystzoneplaner og fylkesdelplan for kystsonen. Premissene for planen burde ha vært gjennom politiske og faglige drøftinger på forhånd, og ikke overlatt til administrative organ slik det i stor grad har vært gjort i dette tilfellet. En grundig diskusjon omkring verneformål og vernekategorier er spesielt viktig når det er første gang naturvernloven brukes i et slikt omfang i kyst og sjøområdene. Hensikten må eventuelt være å få en kystverneplan som er relativt allment akseptert og forstått - og ikke en plan som setter vernetanken i miskreditt. Ytre-Helgeland Regionråd anmoder om at den videre planprosess utsettes til kommunenes kystzoneplaner og fylkesdelplanen for kystsonen er ferdig behandlet. Fylkesmannen bes i mellomtiden ta initiativ til en åpen og grundig diskusjon omkring hvilke verneformål og -kategorier som er aktuelle og hensiktsmessige å bruke, og i hvilken utstrekning naturvernloven kan brukes også i dette området. Regionrådet har i brev av 29.01.01 fremsatt krav om ny høring, og bedt fylkeskommunen om å følge dette opp.

Vesterålen Regionråd, Samarbeidsnemnda for fiskeriene i Vesterålen bemerker at kommunene og fylkeskommunen i for liten grad er med i planprosessen, og lokale næringsinteresser som berører høsting og bruk av naturressursene er for dårlig belyst og tatt hensyn til i planutkastet. Nordland Fylkes Fiskarlag og Nordland Fiskeoppdretterlag som interesseorganer for de viktigste næringsbrukerne av kystområdene, er for lite med i planprosessen. I planutkastet har man på de fleste områder lagt seg på strengeste forvaltningsprinsipp - naturreservat, men landskapsvernområder er i mange tilfeller et bedre utgangspunkt. Fiskeri- og havbruksnæringen blir sterkt berørt av planen, og foreslåtte verneområder virker direkte ekskluderende spesielt for havbruksnæringen. Planutkastet tar i for liten grad hensyn til at høsting og kultivering av kystnære sjøarealer i Nordland i et langsiktig perspektiv normalt skjer i samspill med natur og miljø. På denne bakgrunn avvises planutkastet.

Nordland Senterparti mener realitetsbehandlingen av kystverneplanen må utsettes i påvente av at det regionale arbeidet med "Kystzoneplanen for Helgeland" samt kommunenes arealdel i tilknytning til denne er fullført. En konsekvensanalyse bør foreligge. Kystsammfunnene har

vært påvirket av menneskelig aktivitet gjennom årtusener. Framtidas vern bør skje gjennom fornuftig bruk av naturgrunlaget.

Nordland fylkeskommune (har avgitt uttalelse etter fylkesmannens tilråding) mener bl.a. at ressursutnyttelse basert på prinsippet om bærekraftighet vil kunne forenes med en rekke verneformål, og at vern gjennom bruk er en langt mer realistisk innfallsvinkel for å ta vare på naturen. Det kan ikke aksepteres at de fleste områdene skal vernes etter strengeste verneform, dvs. naturreservat. Landskapsvernområder gir langt større fleksibilitet i bruk. Det vises til havbruksmeldingen og delmål om å sikre areal til havbruksnæringen. Nordland er det fylket i landet som har størst potensial for fremtidig utvikling innen havbruk, og fylkeskommunen er bekymret for at vern skal bremse utviklingen innen kystnæringene. Forbud mot bl.a. etablering av oppdrett i områder som skal vernes som naturreservat kan ikke aksepteres, og restriksjoner må følges opp av synliggjøring eller dokumentasjon av at bruken vil forringe eller ødelegge verneverdiene. Fylkeskommunen kritiserer at vitale interesser i kystsonen, som fiskeri- og oppdrettsinteressene, ikke er blitt tilstrekkelig involvert i planprosessen. Fylkeskommunen aksepterer ikke de konsekvensutredninger som er gjennomført, og ønsker for fremtiden konsekvensutredninger for alle verneplaner. En viss tid etter at vern er gjennomført må virkningen evalueres, og verneplaner må rulleres på lik linje med kommunale planer hjemlet i plan- og bygningsloven bl.a. med hensyn til næringsvirksomhet. Det bes om et saksfremlegg som viser nåværende og kommende verneplaner i fylket, samt orientering om arbeidet med verdensarven og marint vern. Fylkeskommunen mener nyanlegg til fiskeri-/oppdrettsformål må tillates i landskapsvernområder og fuglefredningsområder, og at høsting av tang og tare bør tillates i alle verneområder. Den praktiske avveining mellom bruk og vern i landskapsvernområdene må lokale myndigheter foreta i samarbeid med næringslivet. Fylkesmannens forslag til grensjusteringer og uttak av områder støttes. Fylkeskommunen foreslår at ytterligere områder tas ut av verneplanen, og foreslår endring av verneform for en rekke områder, jf. områdegjennomgangen i kap. 10.

Fylkesmannen i Nordland viser i sin tilråding av 14.03.97 bl.a. til fremsatte kritikk om for dårlig medvirkning under utarbeidelsen av planforslaget, og bemerker at det er lagt stor vekt på å kompensere for dette gjennom forlenget høringsfrist og en grundig dialog under høringen. Det er gjennomført et stort antall høringsmøter, befaringer og drøftinger med berørte parter. Fylkesmannen tilrår følgende endringer i forhold til høringsutkastet:

- grensejusteringer for 22 områder,
- endret verneform fra naturreservat til landskapsvernområde for deler av to områder,
- mer liberale vernebestemmelser i forhold til tradisjonell bruk og høsting som beiting, tangskjæring, seljakt og friluftsliv,
- mer liberale vernebestemmelser i forhold til vedlikehold og etablering av bygninger/anlegg i forbindelse med utøvelse av fiske.

For tre områder foreslås ny høring om utvidelse/strengere bestemmelser. Fylkesmannens tilråding for disse tre områdene ble oversendt ved brev av 17.11.97, jf. den områdevise gjennomgangen i kap. 10. Fylkesmannen vurderer det som meget aktuelt at forvaltningsmyndighet for verneområder på sikt kan delegeres til kommunene. Når det gjelder utøvelse av fiske, foreslås henvisning til fiskerilovgivningen og lakse- og innlandsfiskloven, samt presisering av at oppankring er tillatt. For tre områder med foreslått forbud mot faststående fiskeredskap, begrenses dette til forbud mot garn. Det foreslås videre mulighet for nye bygninger/anlegg i en del områder. Når det gjelder seljakt foreslås det for samtlige områder der dyrelivet er fredet at seljakt tillates, med unntak av perioden april – juli av hensyn til fuglelivet. I forhold til fastsatte jakttider på sel, vil dette kun innebære en begrensnings i april måned. Når det gjelder Kystverkets anlegg, foreslår fylkesmannen at nyetableringer, drift, vedlikehold og ferdsel tillates, subsidiært at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til dette. Fylkesmannen bemerker at oppdrettsnæringen er meget betydningsfull for fylket, og har lagt stor vekt på å avklare konsekvensene forslaget til kystverneplanen får for næringens vekst. I sin tilråding opprettholder fylkesmannen forslaget

om forbud mot etablering av oppdrettsanlegg i naturreservater. Foreslåtte forskrifter for fuglefredningsområder og landskapsvernområder inneholder ikke et slikt forbud. Når det gjelder fremtidig oppdrett, erkjenner fylkesmannen at det er stor usikkerhet knyttet til lokalitetskrav og arealbehov. Fylkesmannen mener at dersom det innen foreslåtte naturreservater fins unike lokaliteter for oppdrett av nye arter og at det er få eller ingen alternativer, bør det eventuelt være aktuelt å revurdere vernet. Dersom etablering av slik virksomhet ikke vil være i strid med verneformålet, vil den generelle unntaksparagrafen være en tilstrekkelig sikring. Fylkesmannen forventer at dette kun vil gjelde svært få områder. Når det gjelder forvaltning av tang og tare, viser fylkesmannen til at det er to firmaer som driver kommersiell høsting av tang i Nordland. Fylkesmannen tilrår at det tillates bærekraftig tangskjæring i flere av naturreservatene, og bemerker at det ikke foreslått forbud i landskapsvernområdene. Når det gjelder husdyrbeite, tilrår fylkesmannen at dette ikke begrenses til vernetidspunktet, med unntak for geit. Fylkesmannen bemerker videre at foreslåtte periode med ferdselsforbud er et kompromiss mellom flere kryssende hensyn, og opprettholder forslaget. Etter en vurdering av verneverdier i de enkelte områdene, tilrår fylkesmannen at telting/camping tillates i en rekke områder, hele året eller utenom ferdselsforbudstiden. Fra grunneiere er det kommet ønsker om ferdselsreguleringer også for landskapsvernområder og fuglefredningsområder. Fylkesmannen har forståelse for at det kan være behov for ferdselsbegrensninger på land også i fuglefredningsområdene. Men disse områdene brukes også som fritidseiendommer både av eierne, deres slekt og familie og også av eiernes omgangskrets ellers. Fylkesmannen mener det derfor ikke vil være riktig å innføre ferdselsbegrensninger på lik linje med det som er foreslått i naturreservatene. Det kunne være aktuelt å innføre ferdselsbegrensninger der det gjøres unntak for grunneiere/rettighetshavere og personer i følge med disse. Dersom dette er mulig vil fylkesmannen tilrår at det gjennomføres en tillegghøring om dette. Fylkesmannen foreslår også bl.a. at bekjempelse av vånd tillates i naturreservater, at det åpnes for jakt på hjortevilt i samtlige områder og at det som regel åpnes for jakt på småvilt i områder hvor botaniske forekomster er hovedverneformål. Fylkesmannen peker også på at man i de tradisjonelle egg- og dunværene fra gammelt av har drevet en aktiv bekjempelse av arter som man har ansett å være skadegjørende for ærfuglen. Dette gjelder vanlige arter som mink, rødrev, kråke og ravn. Men også sjeldnere og i dag totalfredede arter som oter og havørn kan representere et betydelig skadeproblem. Det synes å være spesielle individer som representerer et skadeproblem. Fylkesmannen ber om at det foretas en vurdering av muligheten for å åpne for et selektivt uttak av spesielle skadegjørende individer av oter og havørn i fuglefredningsområdene i kystverneplanen for Nordland. Ut fra en bestandsmessig vurdering mener fylkesmannen at dette er fullt ut forsvarlig, men ønsker at det også foretas en juridisk vurdering av spørsmålet samt en vurdering i forhold til våre internasjonale forpliktelser. Utover dette foreslår fylkesmannen en rekke tilpasninger i forskriftene for enkeltområder, for å imøtekomme ønsker fremsatt under den lokale høringen, jf. gjennomgangen av enkeltområder i kap. 10. På bakgrunn av henvendelse fra grunneierne og kommunen, har fylkesmannen i brev av 07.12.00 foreslått vern av et område som ikke inngår i kystverneplanen – Fugleværet/Halmøyværet i Vega kommune.

Følgende har i den sentrale høringen gitt ulike merknader til verneforslaget:

Landbruksdepartementet bemerker at det er uheldig at Direktoratet for naturforvaltning overprøver den faglige avveining gjort av regional myndighet, og innskjerper beite til som på vernetidspunktet. Muligheten til særlig å begrense beite må avgrenses til områder som åpenbart ikke tåler mer intensivt beitetrykk enn i dag. Departementet etterlyser forslag til forvaltningsplaner som kan imøtekomme kommunenes ønske om større grad av lokal forvaltning, og ber om at verneforskriften der det ellers måtte ligge til rette for det utformes i tråd med fylkesmannens tilråding.

Fiskeridepartementet har innhentet uttalelser fra Fiskeridirektoratet og Kystdirektoratet. Departementet retter kritikk mot verneplanprosessen mht. mulighetene for medvirkning på et tidlig tidspunkt, og savner en koordinering med våtmarksverneplanen og arbeidet med

marine verneområder. Det bemerkes bl.a. at planen inneholder svært store sjøarealer, og at begrunnelse for dette savnes. Departementet ber om at sjøarealet reduseres. For områder der formålet er botanikk og geologi, bes det om at grensen innskrenkes til å følge strandkanten. Departementet setter spørsmålstegn ved bruken av verneformen naturreservat og mener denne er for omfattende. Departementet stiller videre spørsmål ved at naturreservatene som foreslås har størrelser helt opp i 170 km². Departementet mener at bruk og vern må kombineres så langt der er mulig. Departementet viser til at fiskerisjefen og fylkesveterinæren er skeptisk til at oppdrett har skadelige effekter på plantø, dyre- og fugleliv, og mener kategorisk utelukkelse av oppdrett savner saklig grunnlag. Departementet ber om at det åpnes for oppdrett i alle områdene. Departementet etterlyser hjemmel for forbud mot garnfiske i enkeltområder og for regulering av ferdsel som skiller mellom manntallsførte fiskere og andre. Departementet krever endring av forskriftene for områder der det ikke er åpnet for nye bygninger/kaier/havneanlegg. Departementet mener at høsting av tare må sidestilles med tang og gis de samme dispensasjonsbestemmelser, og viser bl.a. til at det ikke er dokumentert negative effekter av taretråling. Det vises til at april er den mest attraktive måned for seljakt, og det bes om at det åpnes for jakt i april, med unntak av i fuglefredningsområder hvor jakten stoppes de siste 14 dagene. Departementet aksepterer ikke at Kystverkets nyanlegg vil avhenge av dispensasjon. Departementet mener at referanseområder ble brakt inn som et nytt moment etter at høringsfristen var utgått, og ber om at dette ikke vektlegges. Med henvisning til fylkestingets uttalelse, ber Fiskeridepartementet om at miljøvernmyndighetene vurderer å initiere evaluering av verneområder.

Norges vassdrags- og energiverk (NVE) (nåværende Norges vassdrags- og energidirektorat) foreslår at drift, vedlikehold og fornyelse av etablerte elektriske anlegg og bruk av motorkjøretøy i denne forbindelse tillates. NVE har merknader til enkeltområder, jf. gjennomgangen i kap. 10.

Olje- og energidepartementet slutter seg til NVEs bemerkninger.

Reindriftsforvaltningen stiller spørsmål ved om "husdyrbeite" inkluderer retten til reindrift ihht. reindriftsloven, og ber om at det under § 4 for alle områder tas inn at reglene ikke er til hinder for utøvelse av reindrift ihht. reindriftsloven. Reindrift må ses som en bærekraftig ressursutnyttelse på lik linje med høsting av tang og tare, husdyrbeite og egg- og dunsanking.

Sametinget finner ikke utkastet å være i strid med vitale samiske interesser, men forventer at hensynet til reindriften vil veie tungt. Det vises til merknader fra Reindriftskontoret i Troms om Kanstadsfjord/Vestre Hinnøy og Tjeldøy reinbeitedistrikt, og bemerkes at det er viktig at anmodning om bruk av områdene ihht. reindriftsloven tas med i verneforskriftene.

Statens vegvesen, Vegdirektoratet har forelagt saken for Nordland Vegkontor. For riks- eller fylkesveger må enten forskriften tillate motorferdsel og drift og vedlikehold, eller veien samt en viss bredde utenom tas ut av verneområdet. Sistnevnte bør gjelde når veien er viktig transportåre. Vegdirektoratet har merknader til enkeltområder, jf. gjennomgangen i kap. 10.

Luffartsverket går mot lavtflygingsforbud der det ikke uttrykkelig er beskrevet at formålet er beskyttelse av verneverdig fauna, og mener at det også for slike områder må gjøres en nøye vurdering. Ev. forbud mot lavtflyging må formuleres slik at ikke nødvendig inn- og utflyging til en nærliggende flyplass hindres.

Jernbaneverket har merknader til enkeltområder, jf. gjennomgangen i kap. 10.

Forsvarets bygningstjeneste mener at kystverneplanen med bestemmelser bør kunngjøres gjennom Kystverket, Kystdirektoratet som ansvarlig instans for sjøfarendes sikkerhet, og at dette bør fremgå av verneforskriftene. Forbudet mot lavtflyging må oppheves sett i lys av

verneformålet. Det bemerkes at det for en del områder er overlapping med skyte- og øvingsområder, og Forsvaret har innvendinger mot at vernegrensen opprettholdes innenfor etablerte øvingsområder, jf. gjennomgangen av de enkelte områder i kap. 10.

Riksantikvaren peker på de betydelige kulturhistoriske verdiene knyttet til kulturminner og kulturmiljøer langs Nordlandskysten, og understreker at store deler av de aktuelle områdene er kulturlandskap med forfalls- og gjengroingsproblemer som vil ramme både kulturhistoriske og naturfaglige verdier. Forvaltningsplaner bør ha målsetting om bevaring av kulturminner, -miljøer og -landskap og legge opp til nødvendig skjøtsel og vedlikehold, ev. for et utvalg av disse. Alle vernebestemmelser som er i strid med tradisjonell bruk vil være problematiske for kulturminneforvaltningen. Hvis direktoratets forslag om beiting som på vernetidspunktet står ved lag, er det vesentlig at økt beite må tillates der det trengs. Riksantikvaren forutsetter tett samarbeid mellom forvaltningsmyndighet og regional kulturminneforvaltning mht. forvaltnings-/skjøtelsesplaner. Riksantikvaren har merknader til enkeltområder bl.a. i forhold til nasjonal verneplan for fyrstasjoner, jf. gjennomgangen i kap. 10.

Samisk kulturminneråd ser det som positivt at planforslaget er utarbeidet. Det bemerkes at datagrunnlaget mht. registreringer av samiske kulturmiljøer og kulturminner er mangelfullt, og at det er behov for nærmere undersøkelser. Det vil være uheldig dersom grensen for et område stykker opp et samisk kulturmiljø, og det forutsettes derfor at områdegrensene kan justeres i ettertid. Ved utarbeidelse av forvaltningsplaner for verneområdene, vil Samisk kulturminneråd vurdere om det er behov for befaringer. Samisk kulturminneråd har ellers ikke merknader utover det som fremkommer i Riksantikvarens uttalelse.

Norges Bonde- & Småbrukarlag (uttalelse gitt av Nordland Bonde- & Småbrukarlag) mener det må legges avgjørende vekt på lokale uttalelser. En er innforstått med områdenes verdi, men vernebehovet gjelder ikke all ferdsel og virksomhet. En viss bosetting er positivt. Det er menneskenes virke som har gjort områdene verneverdige. Planen tar ikke tilstrekkelig hensyn til lokal forvaltning. Det må tas utgangspunkt i vern gjennom bruk. Områdene må betegnes kulturlandskap, og det synes merkelig at de fleste foreslås som naturreservat. Landskapsvernområde antas å være tilstrekkelig, spesielt hvor det tidligere er drevet jordbruk. Forskriftene må utformes slik at beiteressursene fortsatt kan utnyttes, selv om det for øyeblikket ikke blir gjort. Ved utarbeidelse av forvaltningsplaner må ev. hevdvunnen rett til utnyttelse av naturressursene som gras, eng, dun, jaktrett m.m. opprettholdes.

Norges Bondelag anfører at så langt en kan erfare, har det vært en god prosess mellom grunneiere, Nordland Bondelag og fylkesmannen, og en har kommet frem til omforente løsninger. Når fylkesmannen og grunneierne har kommet frem til en løsning, bør ikke dette endres. Bondelaget mener risikoen for overbeiting ikke er stor. Det er heller fravær av beiting som er et problem. Beiting som på vernetidspunktet er for strengt og lite fleksibelt. Spesielt gjelder dette for landskapsvernområder, bl.a. pga. at denne type vern ikke skal legge begrensninger på jord- og skogbruksvirksomhet.

Norges Fiskarlag bemerker at planprosessen har vært for dårlig i starten av arbeidet, og at dette har bedret seg senere i prosessen. Det bør gjennomføres konsekvensutredninger for alle områder som berører sjø. Det er viktig at selve grunnlaget for vern dokumenteres så tidlig som mulig. Fiskarlaget mener videre at det bør gjennomføres evaluering av verneområder etter en viss tid. Det må ikke legges hindringer for vedlikehold av anlegg eller etablering av nye anlegg for Kystverket. Fiskarlaget aksepterer ikke at dette bare kan skje etter tillatelse fra forvaltningsmyndighetene. Det bemerkes at mange områder er foreslått fredet etter strengeste vernekategori, og det settes spørsmål ved om samme vern kan oppnås ved lavere vernekategori. Fiskarlaget kan ikke se at det er nødvendig å ha med så store sjøarealer, da det er naturområder på land som skal vernes. Det bør åpnes for seljakt også i april måned. Fiskarlaget etterlyser hjemmel for å regulere fiske, jf. foreslåtte garnforbud for enkelte

områder. Fiskarlaget mener for øvrig at referanseområder er brakt inn som et nytt moment etter høringsfristen, og ber om at dette ikke tas hensyn til.

Norske Fiskeoppdretteres Forening deler prinsipielle innvendinger fra Nordland Fiskeoppdretterlag. Det bemerkes at det ikke er godtgjort eller utredet at havbruk ikke er forenlig med vern. Det pekes på dårlige medvirkningsmuligheter. Fylkestingets behandling synes tillagt liten vekt. Det vises til vedtak fra årsmøte i 1995 hvor bl.a. følgende ble tatt opp: Det er viktig å sikre lokaliteter og arealer for oppdrett, ulik saksbehandling avhengig av geografi må unngås, det bes om at naturvernloven § 18 (saksbehandlingsreglene) klargjøres mht. informasjon og medvirkning, og det bes om konsekvensutredninger for store verneplaner. Det påpekes at verneforslag tas hensyn til i offentlig forvaltning før oppdrettsnæringen får informasjon og mulighet til å gi innspill, og det bes om at saksbehandlingen vurderes slik at en får reell medvirkning og informasjon i en tidlig fase av verneplanarbeid. Det bemerkes at oppdrett er miljøvennlig, og Miljøverndepartementet bes igangsette forskning for å belyse konsekvenser. Det må ses spesielt på mulighetene til å kombinere vern og oppdrett. Det bemerkes at det er liten politisk styring på lokalt nivå med verneplanarbeid, og det foreslås at fylkeskommunen gis ansvaret. Det gis tilslutning til Nordland Fiskeoppdretterlag sin uttalelse mht. konkrete områder.

Norges geologiske undersøkelser (NGU) savner en forutsetning mht. eventuelle utnyttbare geologiske ressurser, jf. Regjeringens langtidsprogram om satsing, og mener at kartlegging av geologiske ressurser må starte samtidig med registrering av potensielle områder egnet for vern. NGU mener at verneplanen ikke bør hindre utnyttelse av grunnvann/grunnvarme med forbehold om at det ikke er i strid med verneformålet. NGU har merknader til enkeltområder, jf. gjennomgangen i kap. 10.

Havforskningsinstituttet mener kunnskapsgrunnlaget mht. konflikter bruk-vern er for dårlig, og at dette fører til vage vernekriterier. Direktoratet for naturforvaltning oppfordres til å initiere forskning, særlig knyttet til oppdrett-fugl. Det tilrås at verneformen landskapsvernområde benyttes i første omgang, og at det blir mer omfattende vernetiltak med bedre beslutningsgrunnlag.

Norsk institutt for vannforskning (NIVA) bemerker at grunnlaget for de foreslåtte marine verneområder er lite fundamentert på konkret kunnskap om det marine mangfoldet. Andre kriterier som sublittoralt mangfold savnes. Det er kanskje hensiktsmessig at vernegraden differensieres i større grad.

Norges naturvernforbund viser til fylkeslagets uttalelse.

Friluftsrådenes Landsforbund bemerker at friluftsliv viderefører tradisjonell aktivitet og bruk. Ferdelsforbud i hekketiden aksepteres, men det må være konkrete vurderinger i forhold til omfang av ferdsel og aktuelle arter. Innkorting av ferdelsforbudet med 1-2 uker ville ha stor betydning for friluftslivet. Det kunne tenkes en ordning med organisert ferdsel i hekketiden i større områder, det en ledet ferdsel utenom hekkområdene. En er tilfreds med liberalisering av telting. Vedlikehold og enkel tilrettelegging som turstier bør tillates.

Norges Miljøvernforbund, region nord krever at verneforskriftene endres slik at det ikke blir tillatt med nyanlegg for fiskeoppdrett i landskapsvernområder og fuglefredningsområder. Miljøvernforbundet viser til at kystverneplanen bare dekker rundt 3 % av arealene i fylket, og mener det er uakseptabelt at verneområdene ikke skal beskyttes mot oppdrett. Forbundet anser det for å være nok av arealer ellers i fylket.

Den norske turistforening er glad for det foreslåtte omfanget. Det bemerkes at verneverdiene ofte har nasjonal forankring, mens bruken ofte må ses i et lokalt perspektiv. Fylkesmannens forslag om delegering av forvaltningsmyndighet på sikt støttes. Det ønskes mer restriktive

regler (i forhold til fylkesmannens forslag) på ferdsløse, husdyrbeite, Kystverkets anlegg, militær operativ virksomhet og jakt (forbud med ev. unntak knyttet til å redusere bestander som kommer i konflikt med verneformålet). Turistforeningen har merknader til enkeltområder, jf. gjennomgangen i kap. 10.

Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland sin gjennomgang av kystverneplanen på bakgrunn av kystmeldingen.

Det vises til felles notat av 07.05.01, jf. omtale av bakgrunn i kap. 4. Som ledd i denne gjennomgangen er det bl.a. gjort nye vurderinger av havbruksverdier i konfliktfylte områder, med utgangspunkt i dagens arter og teknologi. Det er også gjort vurderinger av verneverdier i disse områdene. For samtlige områder er mulighetene til å ta ut sjøarealer vurdert i forhold til verneformålet, og det foreslås grenseendring for 10 områder. For ytterligere ett område bemerkes det at det er mulig å redusere sjøarealet uten at det vil være i strid med verneformålet, men det fremmes ikke konkret endringsforslag. Det er videre foretatt en vurdering av områdenes verdi som referanseområder, og det er gjort vurderinger knyttet til utforming av verneforskriftene.

Når det gjelder referanseområder bemerker Fiskeridirektoratet Region Nordland bl.a. at det er naturlig at fiskerimyndighetene tas med på råd når det skal fastsettes hvilke av de egnede referanseområdene det skal iverksettes overvåkingstiltak for, og at det ikke velges ut flere like referanseområder i samme naturgeografiske region. Fiskeridirektoratet Region Nordland forutsetter at status som referanseområde ikke innvirker på forskriftene mht. fiske, sanking av kråkeboller, jakt på sel, havbeite og høsting av tang og tare.

For naturreservater hvor botanikk og geologi er verneformålet samt landskapsvern-områder og fuglefredningsområder, foreslås det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til havbruksvirksomhet dersom det ikke er i strid med verneformålet. For naturreservater der formålet er knyttet til sjøfugl/sjøpattedyr, mener Fylkesmannen i Nordland at den generelle unntaksbestemmelsen i forskriftene bør legges til grunn. Fiskeridirektoratet Region Nordland er enig i at mange former for oppdrett ikke vil kunne tillates i naturreservater der formålet er knyttet til urørt eller tilnærmet urørt natur og/eller sjøfugl/sjøpattedyr, men mener at den generelle unntaksbestemmelsen er så streng at det i praksis ikke vil kunne gis tillatelse til etablering av ordinære havbruksanlegg. Fiskeridirektoratet Region Nordland foreslår for disse områdene at det utarbeides en ny unntaksbestemmelse, men som samtidig reflekterer at det skal være en streng praksis.

Det er enighet om at forholdet til fiske i all hovedsak er avklart. Det er enighet om garnforbud rundt utvalgte fuglefjell, men Fiskeridirektoratet Region Nordland ønsker klargjøring av hjemmelsgrunnlaget for å regulere fiske. Under lokal høring ble det påpekt behov for nyanlegg i forbindelse med utøvelse av fiske for 15 områder. Dette ønsket ble av fylkesmannen imøtekommet for 8 områder. Ny gjennomgang av de resterende 7 områder viser at det er behov for nyanlegg bare i ett område, og dette anbefales etterkommet av fylkesmannen.

Havbeite vurderes å kunne foregå i samtlige områder, dersom organismene som skal settes ut forekommer naturlig i området. Det foreslås at det tas inn et eget punkt i forskriftene om at sanking av kråkeboller er tillatt, da slik aktivitet ikke omfattes av fiske og fangst i henhold til gjeldende fiskerilovgivning. Når det gjelder seljakt ønsker Fiskeridirektoratet Region Nordland at det åpnes i april måned, med unntak av fuglefredningsområdene hvor det kan være forbud de siste 14 dagene av måneden. Når det gjelder tangskjæring er det i fylkesmannens tilråding foreslått at høsting av tang tillates i perioden 1. august – 31. mars i samtlige foreslåtte naturreservater hvor det er registrert slik aktivitet. Etter en utsjekking med de to aktuelle tangfirmaene i Nordland, konstateres det at ingen nye områder som omfattes av kystverneplanen er tatt i bruk. Når det gjelder taretråling foreslås det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til høsting av tare etter vedtatt forvaltningsplan

dersom det ikke er i strid med verneformålet. Det er enighet om at det er behov for mer forskning knyttet til effekter av taretråling på økosystemene, og at slik kunnskap bør være på plass når forvaltningsplanen foreligger og verneforskriftene skal gjennomgås på nytt. Det foreslås også en korrigerende av den generelle unntaksbestemmelsen i forskriftene, slik at misforståelser unngås.

For 2 av de 20 områdene som av fiskerimyndighetene ble vurdert som konfliktfylte i forhold til havbruk, er konflikten bortfalt ved at fylkesmannen i sin tilråding etter lokal høring foreslo uttak av ett område og grenseendring for ett annet område. På bakgrunn av den nye gjennomgangen konkluderes det med at det vurderes å ikke være vesentlige konflikter for 4 områder. Ved foreslåtte grense-/forskriftendringer vurderes konflikten å være sterkt redusert for 6 områder. For 2 områder vurderes konflikten å være noe redusert ved foreslåtte grenseendringer. Det gjenstår 6 områder hvor det synes ikke å være mulig å foreslå grenseendringer som reduserer konflikten samtidig som verneformålet opprettholdes. Dette gjelder Indreholmen/Lyngværet, Svenningen, Flatværet/Varkgård, Fugløyværet (navneendring til Fugløya), Karlsøyvær og Engelvær. Fylkesmannen påpeker at det er sterkt ønskelig at Indreholmen/Lyngværet og Engelvær gis status som referanseområder, mens Fiskeridirektoratet Region Nordland fremhever Fugløyværet og Karlsøyvær som områdene med det største havbrukspotensialet.

Gjennomførte møter ved direktoratets sluttbehandling av saken

Dirøktoratet for naturforvaltning har i etterkant av Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland sin gjennomgang, gjennomført møter med Nordland fylkeskommune, Herøy kommune, Gildeskål kommune, Fiskeridirektoratet, Norges Fiskarlag, Norske Fiskeoppdretteres Forening, Norske Fiskeoppdretternes Forening region Nord-Norge og Nordland Fiskeoppdretterlag.

Fiskeridirektoratet ga uttrykk for at områdene Indreholmen/Lyngværet og Engelvær kan være referanseområder uten havbruk, dersom området Svenningen tas ut av planen, delområdet Innmyken tas ut av området Innmyken/Valvær (navneendring til Kjøløyværet/Valvær) og at selve været tas ut av området Fugløyværet (navneendring til Fugløya). Det var enighet om at en kompromissløsning kan være veien å gå når det gjelder seljakt, slik at fuglefredningsområder og naturreservater hvor sjøfugl er verneformålet, skjermes for seljakt i siste halvdel av april, samt at det vil være feil rekkefølge å åpne for taretråling i forskriftene før det er utarbeidet forvaltningsplan for tang- og tareressursene. Fiskeridirektoratet sluttet seg for øvrig til Fiskeridirektoratet Region Nordland sine vurderinger og synspunkter.

Nordland Fylkeskommune bemerker i sin oppsummering fra møtet med Direktoratet for naturforvaltning, bl.a. at det er prinsipiell uenighet mellom Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland om utforming av generell unntaksbestemmelse i forskriftene. Fylkeskommunen ønsker her en løsning som ivaretar hensynet til havbruksnæringen. Fylkeskommunen støtter forslaget fra regionalt nivå om et nytt kapittel i forskriftene for landskapsvernområder og fuglefredningsområder. Fylkeskommunen viser til at det så langt er oppnådd stor enighet regionalt mht. områder hvor det gjensto konflikt, og ber om at dette arbeidet følges opp i slutfasen av arbeidet med kystverneplanen. Det vises til at regionalt nivå har lagt ned et stort arbeid i denne prosessen. Fylkeskommunen er opptatt av at denne enigheten bør veie tungt i sluttarbeidet med kystverneplanen. Fylkeskommunen har så langt ingen tilråding mht. de siste områdene hvor det ikke er oppnådd enighet, og ønsker å benytte muligheten til å uttale seg til innstillingen som direktoratet oversender Miljøverndepartementet.

Norges Fiskarlag vektla i møtet med direktoratet bl.a. at en ikke velger ut flere referanseområder innenfor samme naturgeografiske region, og at fiske ikke hindres i slike områder. Fiskerilovgivingen må være det bærende element for regulering av fiske. Videre

pekte fiskarlaget på at vern ikke må legge hindringer for Kystverket mht. tilsyn m.m. Det er videre et sterkt ønske om at seljakt tillates i april måned. Når det gjelder garnforbud for enkelte områder, er det viktig at dette avgrenses til hekkesesongen. Videre ble spørsmålet om fordeling av rettigheter tatt opp, jf. at det i forslaget til verneforskrifter gis særrettigheter til manntallsførte fiskere. Fiskarlaget pekte også på at det må gis anledning til etablering av landfester. Det vises for øvrig til at Nordland Fylkes Fiskarlag i brev av 15.08.01 har kommet med merknader til kystverneplanen, slik den foreligger etter samarbeid mellom fylkesmannen og Fiskeridirektoratet Region Nordland, jf. oppsummeringen i kap. 7.

Fiskeoppdretternes Forening region Nord-Norge og Nordland Fiskeoppdretterlag påpekte manglende dokumentasjon på at verneverdier blir skadelidende som følge av havbruk, og mener det er et paradoks at næringen utestenges fra mange områder samtidig som for eksempel tradisjonelt fiske og beite tillates. Det er viktig at det tas høyde for ny kunnskap om effekter av havbruk og at nye arter/ny teknologi kan utløse helt andre lokaliseringsbehov enn dagens arter/teknologi. Det ønskes generelt en hjemmel i forskriftene for å tillate havbruk, dersom det kan dokumenteres at havbruk ikke vil være til skade for verneformålet. Det ønskes at myndighetene går inn for å skaffe mer kunnskap om mulige effekter av havbruk, og at referanseområder som velges ut benyttes i dette arbeidet. Nordland Fiskeoppdretterlag ønsker å bli trekt inn i arbeidet med nærmere utvelgelse av referanseområder. Ny kunnskap må brukes i nye diskusjoner/evalueringer. Det er viktig at det ikke går for lang tid etter at vernet er gjennomført, før evaluering gjennomføres. Ut fra dagens arter/teknologi gis det tilslutning til Fiskeridirektoratet Region Nordland sine vurderinger mht. konfliktfylte områder. De øvrige områder som fiskeoppdretterlaget i lokal høring vurderte som konfliktfylte, relaterer seg til nye arter/ny teknologi.

Gildeskål kommune har i etterkant av møtet kommet med en oppsummering med merknader, jf. den områdevisse gjennomgangen i kap. 10. Fra Herøy kommune er det ikke kommet merknader.

Mottatte brev og gjennomførte møter i forbindelse med departementets sluttbehandling av saken

Miljøverndepartementet har i forbindelse med sluttbehandlingen av saken mottatt følgende brev fra berørte parter vedrørende verneplanen:

Brev av 15.8.2001 fra Nordland Fylkes Fiskarlag, før saken var sluttbehandlet i Direktoratet for naturforvaltning. Det kreves at jaktidsrammen for kystsel blir fra og med august til og med april. I fuglefredningsområder kan aksepteres forbud mot seljakt de to siste ukene i april av hensyn til forberedelse og hekking for sjøfugl. Det kreves at all fiskeriaktivitet reguleres på samme grunnlag som i dag og ligge under Fiskeridepartementet. Det kreves at det blir tillatt med nyanlegg som er relatert til fiskerivirksomheten i Fugløyvår. Foreslåtte reduksjoner av sjøareal er positivt idet verneområdet ikke bør være større enn at det dekker verneformålet. På prinsipielt grunnlag kreves at minst mulig sjøareal verres idet vern av sjø ikke bør oppfattes som en del av verneformålet.

Brev av 16.9.2001 fra Nordland Fylkes Fiskarlag, med referat fra "Årsmøtesak 12 – konkurrerende bruk av havet".

Brev av 15.11.2001 fra Norges Fiskarlag, med merknader til tilrådingen fra Direktoratet for naturforvaltning. Det bemerkes at det er svært positivt at en er blitt enige om reduksjon av en del verneområder i sjø. Norges Fiskarlag viser til at en arbeidsgruppe med representanter fra Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Direktoratet for naturforvaltning i desember 2000 avga en tilråding til Miljøverndepartementet om kriterier og opplegg for evaluering av verneområder. Det vises også til at arbeidsgruppens tilråding skal testes ut gjennom et pilotprosjekt for Været landskapsvernområdet i Sør-Trøndelag. Norges Fiskarlag peker på betydningen av evaluering av vernetiltak i sjø, og

mener det bør inngå en vurdering av virkningen av vernetiltaket på næringsutøvelsen og konsekvensene for lokalsamfunnet. Norges Fiskarlag er ikke kjent med at fiskerierorganisasjonene har vært representert i arbeidsgruppen eller har blitt rådspurt om utformingen av kriteriene for evalueringen, og finner dette kritikkverdig.

Den prinsipielle oppfatningen til Norges Fiskarlag er at regulering av levende ressurser i havet og/eller forbud mot fiske skal skje med hjemmel i fiskerilovgivningen, og at garnforbud ved utvalgte fuglefjell i denne verneplanen kan hjemles i lov om saltvannsfiske m.v.. Videre foreslås at forskriften gir unntak for ferdsel på land og til etablering av landfeste for fiskeredskaper for fiskere ved utøvelse av fiske. Det bemerkes at det er viktig at seljakt i april blir tillatt, som foreslått av direktoratet. For øvrig vises til synspunktene i brev fra Nordland Fylkes Fiskarlag av 15.8.2001.

Brev av 8.12.2001 fra Nordland fylkeskommune v/Fylkesordføreren, med referat av vedtak i Nordland Fylkesting på møte 3-6.12.2001. Fylkestinget ber regjeringen følge Stortingets føringer ved sluttbehandlingen av verneplanen. Fylkestinget fremhever at Fylkesmannen og Fiskeridirektoratet region Nordland gikk inn for at havbruk i en rekke områder bør få tillatelse etter de mest lempelige unntaksbestemmelsene. Videre viser til at i direktoratets innstilling heter det at havbruk kun unntaksvis skal få etablere seg i områder hvor verneformålet er for eksempel havstrandsbotanikk. Fylkestinget uttaler at de forventer at regjeringen i sin behandling av saker prioriteter distriktutvikling og verdiskaping, når disse ikke er i konflikt med de verneformål Stortinget har forutsatt.

Notat av 8.1.2001 fra WWF-Norge, hvor det framgår at WWF forventer at vernevedtak blir fattet i nærmeste framtid, og at WWF ikke kan se argumenter for ytterligere utsettelse.

Brev av 15.5.2002 fra Nordland fylkeskommune v/Fylkesrådet, med henvisning til vedtak i Fylkesrådet 13.5.2002, hvor det bes om at sluttbehandlingen av kystverneplanen for Nordland utsettes for å sikre en helhetlig vurdering av kysten når det gjelder bruk og vern. Det vises til at fylkeskommunen ønsker å utarbeide fylkesdelplaner for bruk og vern for områdene Lomsdal/Visten og Tysfjord/Hellembotn. Det vises også til vedtak om at Fylkesrådet vil opprette et regionalt rådgivende utvalg for arbeidet med bruks- og verneplan, og at bruks- og verneplanarbeidet skal skje i nært samarbeid med fylkesmannen, næringsinteresser, kommuner og regionrådene. I brevet uttales også at behovet for å se helheten i arealforvaltningen forsterkes ytterligere av arbeidet med verdensarvområde i kommunene Vega og Tysfjord.

Fax av 18.12.2001 fra Vega kommune, hvor det framgår at Formannskapet i kommunen slutter seg til vedtak fra Sør-Helgeland regionråd. I sitt vedtak ber regionrådet om at regjeringen omgjør DN's tilråding om at havbruk kun unntaksvis skal kunne etableres i naturreservat når vernet er knyttet til kvartærgeologi og botanikk.

Elektronisk post av 19.12.2001 fra Dønna kommune til Statsministeren, videresendt til orientering ved brev av 7.1.2002 fra Statsministerens kontor til Miljøverndepartementet. Dønna kommune viser at Norges Fiskeoppdretteres Forening, Nordland Fiskeoppdretterlag og Sør-Helgeland regionråd har protestert mot innskjerpingene som er foreslått av Direktoratet for naturforvaltning når det gjelder havbruksnæringens muligheter til å etablere seg i områder som blir vernet. De grenseendringer som er foreslått anses som positive og støttes.

Brev av 17.10.2001 fra sameiet Valvær v/Kjell Hauge vedrørende generelle forhold ved verneplanen, samt det konkrete forslaget om vern av Kjølsvær/Valvær naturreservat. Det presiseres at sameiet ønsker vern, men har kritiske kommentarer og endringsforslag. Mht. generelle forhold hevdes det at etter Stortingets behandling av saken har fylkesmannens og direktoratets oppfølging lagt en for begrenset vurdering til grunn, ved at ikke næringsmessig bruk av områdene og behovet for ferdselsforbud ikke er vurdert. Det hevdes at det ikke er

gjort tilstrekkelig rede for hvilke naturverdier som tas ut av verneplanen med de foreslåtte arealreduksjonene, og at med de omfattende reduksjonene som er foretatt burde de ideelle organisasjoner fått saken til ny høring.

Det vises til merknader nedenfor vedrørende disse henvendelsene.

Følgende henvendelser gjelder i hovedsak enkeltområder, og er nærmere omtalt i kap. 10:

- Brev av 28.9.2001 fra Valter Andorsen, vedrørende forslag om vern av lokaliteten Brennvika naturreservat, samt brev av 27.9.2001 fra Steigen kommune og brev av 8.10.2001 fra Fylkesmannen i Nordland vedrørende samme lokalitet.
- Brev av 17.10.2001 fra Sameiet Valvær v/Kjell Hauge vedrørende forslag om vern av Kjølsøyvær/Valvær naturreservat.
- Brev av 2.11.2001 fra Meløy kommune vedrørende forslag om vern av Støttværet naturreservat og Flatværet/Varkgård naturreservat.
- Brev av 5.2.2002, 11.3.2002, 5.7.2002, 4.9.2002 og 20.9.2002 fra Karl Gidtske vedrørende verneforslag for Risværet/Sandværet naturreservat.

I forbindelse med sluttbehandlingen av saken har Miljøverndepartementet avholdt følgende møter med eksterne parter i saken (jfr. også omtale i kap. 10):

- Møte 17.10.2001 med grunneier Kjell Hauge vedrørende verneforslag for Kjølsøyvær/Valvær naturreservat.
- Møte 11.9.2002 med grunneier Karl Gidtske vedrørende verneforslag for Risværet/Sandværet naturreservat.

8. Merknader til generelle spørsmål/forhold

Generelle merknader fra Direktoratet for naturforvaltning

Direktoratet bemerker at høringsuttalelsene knyttet til kystverneplanen ble avgitt før St.meld. nr. 43 (1998-99) *Vern og bruk i kystsona* ble lagt frem. Direktoratet viser til at mange av de forholdene som høringsuttalelsene omhandler, er tatt opp i meldingen og ved Stortingets behandling. Dette gjelder bl.a. spørsmål knyttet til bruken av naturvernloven i sjøområder, verneformer, restriksjonsnivå, evaluering av verneområder, bruk og vern, fiske, tang- og tarehøsting, oppdrett, Kystverkets anlegg, verneplanprosess, lokal medvirkning, lokal forvaltning, koordinering av planprosesser, marint vern m.m. Det vises også til at saksbehandlingsreglene i forbindelse med verneplanarbeid er revidert (Rundskriv T-3/99), særlig med tanke på medvirkning og samarbeid i verneplanprosesser. Direktoratet vil likevel kommentere en del av disse forholdene.

Direktoratet vil først kommentere en del generelle forhold til kystverneplanen for Nordland, og deretter en del aktuelle temaer knyttet til frednings-/verneforskriftene.

Forholdet mellom ulike planer som berører kystsonen

Behovet for å se ulike planer i sammenheng er tatt opp under høringene. Direktoratet for naturforvaltning vil bemerke at Fylkesdelplan for kystsonen i Nordland ble godkjent av Miljøverndepartementet 16.12.98, og at departementet i den forbindelse tok forbehold om at vedtak ved kongelig resolusjon for kystverneplanen kan innebære behov for endringer i kystsoneplanen. Ved kgl. res. av 19. desember 1997 ble det fattet vernevedtak for 23 områder i verneplanen for våtmarksområder i Nordland. Sluttbehandlingen for 8 våtmarksområder ble utsatt i påvente av kystmeldingen og Stortingets behandling av denne, og vernevedtak for disse områdene ble fattet ved kgl. res. av 21. desember 2000. Sammenlignet med kystverneplanen, omfatter våtmarksverneplanen også innlandsområder. I tråd med kystmeldingen og Stortingets behandling, har Miljøverndepartementet i samråd med Fiskeridepartementet og Olje- og Energidepartementet nedsatt et rådgivende utvalg for marin verneplan. Utvalget hadde sitt første møte 28.-29. mai 2001. Den marine verneplanen,

der verneformål primært knyttes til undersjøiske forekomster, vil kunne inneholde områder som overlapper eller grenser opp mot eksisterende verneområder. Direktoratet ser det som viktig at en i slike tilfeller vurderer mulighetene for samordning/kombinering, både geografisk og juridisk.

I noen tilfeller er det overlapping mellom kystverneplanen og Riksantikvarens nasjonale verneplan for fyrstasjoner, jf. omtalen av enkeltområder i kap. 10. De aktuelle fyrstasjonene ble fredet etter kulturminneloven i 1999 og 2000. Direktoratet understreker at det for disse områdene vil være særlig viktig med et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndigheten og den regionale kulturminneforvaltning, med sikte på å etablere en helhetlig miljøforvaltning som ivaretar både natur- og kulturminneverdiene.

Behandlingen av kystverneplanen i etterkant av kystmeldingen

Spørsmålet om ny høring av kystverneplanen for Nordland ble tatt opp i forbindelse med Stortingets behandling av kystmeldingen, men fikk ikke tilslutning. Direktoratet for naturforvaltning viser til kystmeldingens omtale og til den prosess som nå er gjennomført i forbindelse med kystverneplanen, jf. kap. 4.

Lokal forvaltning av verneområder

Ønske om kommunal forvaltning av verneområder er tatt opp i mange av høringsuttalelsene. Direktoratet for naturforvaltning har allerede igangsatt arbeidet med å delegere forvaltningsmyndighet for verneområder til kommunene. De kommuner som ønsker det, kan søke om å få overta denne myndighet.

Evaluerings av verneområder

Ønske om evaluering av verneområder er tatt opp i høringene. Direktoratet viser til at en arbeidsgruppe med representanter fra Fiskeridirektoratet, Fiskeridirektoratet Region Trøndelag, Havforskningsinstituttet, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Direktoratet for naturforvaltning i desember 2000 avga en tilråding til Miljøverndepartementet om kriterier og opplegg for evaluering av verneområder. Anbefalingene i arbeidsgruppens tilråding skal testes ut gjennom et pilotprosjekt for Været landskapsvernområde i Sør-Trøndelag fylke.

Bruken av naturvernloven, herunder verneform og -formål:

Det er høringene i satt spørsmålsteget ved valg av verneform, og særlig gjelder dette i forhold til naturreservat. Mange av områdene/deler av mange områder er påvirket av tradisjonell bruk som beiting, slått m.m., men er i svært liten grad påvirket av tekniske inngrep. Ut fra ordlyden i naturvernloven § 8 (naturreservater), legger direktoratet til grunn at det ikke er noe absolutt krav at slike områder skal være helt urørte. Bestemmelsen åpner også for fredning av områder med tilnærmet urørt natur eller spesiell naturtype. Både tidligere forvaltningspraksis og rettspraksis tilsier at også områder med en viss grad av kulturpåvirkning kan fredes som naturreservat. Etter direktoratets oppfatning innebærer imidlertid dette ikke at for eksempel kulturlandskap bør inngå i fredningsformålet for naturreservat, jf. ordlyden i § 8. Begrunnelsen for å opprettholde kulturlandskapet vil da være knyttet til å imøtekomme ønsker om tradisjonell bruk av områdene, samtidig som dette er forenlig med verneformålet.

At verneformen naturreservat foreslås for såpass mange områder, må ses i sammenheng med verneformålet. For mange av områdene i kystverneplanen er verneformålet knyttet til ornitologiske og botaniske verdier, og naturreservat vurderes å være den verneform som på en best mulig måte sikrer disse verdiene. I tillegg til de spesielle verdiene knyttet til fugl og planter, er formålet ofte knyttet til å ivareta et kystområde med tilhørende plante- og dyreliv, dvs. en økosystemtilnærming som omfatter hele naturmiljøet i et område. Det vises i denne sammenheng til at § 8 åpner for at et område kan totalfredes eller fredes for bestemte formål. Verneformen fuglefredningsområde vil i denne sammenheng være for spesifikk, mens verneformen landskapsvernområde er rettet mot å ivareta landskapet (natur- og

kulturlandskap) som sådan. Ut fra verneformål og tilstand, herunder kulturpåvirkning, foreslås de to sistnevnte verneformer for noen av områdene.

Det er knyttet store naturfaglige verdier til områdene i kystverneplanen for Nordland. Dels er det snakk om områder av internasjonal betydning. Dette gjør at det er viktig å få etablert et vern som sikrer at disse verdiene opprettholdes på kort og lang sikt.

Avgrensning av områder

Direktoratet for naturforvaltning vil peke på at sjøområder er av avgjørende betydning for en rekke fuglearter, både i forbindelse med hekking, myting, trekk og overvintring. Det er også slik at noen vegetasjonstyper knyttet til havstrand forekommer ute i sjøen, for eksempel undervannsenger. Områdene må avgrenses slik at en fanger opp og sikrer de verdier som ønskes ivarettatt, samtidig som arronderingen blir naturlig og hensiktsmessig. I henhold til kystmeldingen og Stortingets behandling, skal verneområder ikke ha større utstrekning enn det som er nødvendig ut fra verneformålet. Samtidig må verneområdenes utstrekning veies mot føre-var-prinsippet. Når det gjelder kystverneplanen for Nordland spesielt, sies det at Regjeringen vil vurdere å redusere størrelsen på sjøarealene som har vært på høring. I forbindelse med Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland sin gjennomgang av kystverneplanen, har fylkesmannen vurdert samtlige områder med tanke på uttak av sjøarealer. Det foreslås grenseendring som innebærer reduksjon av sjøareal for 10 områder, og det bemerkes at det er mulig å redusere sjøarealet for ytterligere ett område (Nyke/Tussen) uten at det vil være i strid med verneformålet. For de øvrige områder vurderes det ikke å være mulig å ta ut sjøarealer av særlig omfang, uten at dette vil være i strid med verneformålet. Direktoratet foreslår uttak av sjøareal for området Nyke/Tussen, og ytterligere reduksjon for 2 områder. Direktoratets tilråding om grenseendringer og uttak av områder innebærer at sjøarealet reduseres med ca. 215 km² i forhold til lokal høring, jf. kap. 5 og 6.

I noen høringsuttalelser er det kommentert at enkelte av de foreslåtte naturreservatene er store, opp til 170 km². Direktoratet bemerker at naturvernloven ikke setter noen størrelsesbegrensning for naturreservater. Likevel tilsier hensikten med de ulike verneformer, jf. naturvernloven, at nasjonalparker og landskapsvernområder gjennomgående blir større enn naturreservater. Dette er også tilfelle i praksis: Gjennomsnittsstørrelsen for nasjonalparker er 770 km², for landskapsvernområder 80 km² og for naturreservater 2 km². Dette rommer imidlertid store variasjoner: Norges største naturreservat er på 400 km², mens den minste nasjonalparken er 9 km².

Konsekvensutredninger

Direktoratet for naturforvaltning har vurdert konsekvensutredningene for de tre områdene i nasjonalparkplanen som gode nok, jf. direktoratets sentrale høringsbrev av 01.07.97. Når det gjelder spørsmål om konsekvensutredning av de øvrige områder, viser direktoratet til Miljøverndepartementets brev av 10.04.97.

Referanseområder og kunnskapsbehov

I noen høringsuttalelser påpekes det at referanseområder ikke var omtalt i høringsutkastet, og at fylkesmannen har brakt dette inn i ettertid. Direktoratet bemerker at dette ikke er korrekt; for flere av områdene i høringsutkastet har fylkesmannen gjort en vurdering av egnethet som referanseområde. Temaet er tatt opp i Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland sin gjennomgang og i møte mellom Fiskeridirektoratet og Direktoratet for naturforvaltning, jf. oppsummeringen foran.

Direktoratet mener at det ikke vil være nødvendig å velge ut flere like referanseområder i samme naturgeografiske region. I prosesser knyttet til nærmere utvelgelse av referanseområder og iverksetting av overvåkingstiltak, er det viktig at fiskerimyndighetene og –organisasjonene tas med på råd.

Behovet for referanseområder har i lengre tid inngått som del av grunnlaget for å verne områder etter naturvernloven, og det har de senere år vært en økende fokusering på dette i den nasjonale miljøvernpolitikken.

Selv om referanseområder er et viktig aspekt knyttet til naturreservater, fremstår det ofte som et mer underliggende motiv ved at begrepet ikke er eksplisitt brukt. Med hjemmel i naturvernloven § 8 kan område som har urørt eller tilnærmet urørt natur eller utgjør spesiell naturtype og som har særskilt vitenskapelig eller pedagogisk betydning eller som skiller seg ut ved sin egenart, fredes som naturreservat. Den vitenskapelige betydningen kan ligge på flere plan, bl.a. verdien av å bevare områder som referanseområder, slik at en kan sammenligne betydningen av menneskelig påvirkning med naturlige utviklingsprosesser.

I verneplanutkastet sies det at målsettingen med kystverneplanarbeidet i Nordland har vært å få ivaretatt et representativt utvalg av lokaliteter langs hele kyststrekningen. I St.meld. nr. 43 (1998-99) *Vern og bruk i kystsona* sies det bl.a. at: "Ved å verne representative område vil ein samstundes få referanseområde av stor verdi for vitskapen."

I St.meld. nr. 8 (1999-2000) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand* og i St.meld. nr. 24 (2000-2001) med samme tittel, er det uttrykt bl.a. følgende nasjonale resultatmål: "1. Et representativt utvalg av norsk natur skal vernes for kommende generasjoner." I førstnevnte stortingsmelding er dette utdypet på følgende måte: "En viktig pillar i vernepolitikken har i mange år vært å sikre et representativt utvalg av naturtyper og landskap, dels for å gi kommende generasjoner det samme grunnlaget for overlevelse og muligheter til bærekraftig bruk og opplevelse av biologisk mangfold som oss, men også for å sikre referanseområder slik at det er mulig å sammenligne utviklingen i disse med øvrige områder, jf. resultatmål 1 ...".

Fra bl.a. fiskerimyndighetene og –organisasjonene, spesielt i møte med Nordland Fiskeoppdretterlag, etterlyses et bedre kunnskapsgrunnlag når det gjelder forholdet mellom havbruk og verneverdier. Direktoratet for naturforvaltning er enig i at det er behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget. Områder som kan tjene som referanseområder, vil i denne sammenheng ha en viktig funksjon. Direktoratet viser til omtalen av evaluering foran, og til at arbeidsgruppen i sin tilråding har satt fokus på behovet for et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, bl.a. når det gjelder effekter av ulike aktiviteter på verneverdier/biologisk mangfold.

Forslag om nytt verneområde

Det vises til fylkesmannens forslag om vern av Fugleværet/Halmøyværet i Vega kommune, fremmet på bakgrunn av forslag fra grunneierne. Direktoratet har funnet det riktig å prioritere arbeidet med slutføring og avklaring for de områder som nå i lengre tid har vært til behandling gjennom kystverneplanen, fremfor å vurdere nye områder tatt inn i planen. Direktoratet er imidlertid åpen for at saken vurderes nærmere og ev. fremmes som enkeltsak i etterkant av kystverneplanen.

Generelle merknader fra Miljøverndepartementet

Behandlingen av kystverneplanen i etterkant av kystmeldingen

Miljøverndepartementet viser innledningsvis til at det i etterkant av behandlingen av St.meld. nr. 43 (1998-99) *Vern og bruk i kystsona* er gjennomført omfattende prosesser for å sikre oppfølging av Stortingets føringer i behandlingen av verneplanen. Særlig er det vektlagt å avklare forholdet mellom verneinteresser og næringsinteresser, herunder havbruk. De endringene som er gjort etter Stortingets behandling av meldingen innebærer blant annet at betydelige arealer hvor det har vært konflikter i forhold til potensiell havbruksvirksomhet er tatt ut av verneplanen, inkludert arealer med betydelige verneverdier. Det er departementets

vurdering at det arbeidet som er gjort i etterkant av behandlingen av meldingen gir et godt grunnlag for å sluttbehandle kystverneplanen for Nordland i tråd med Stortingets føringer.

Verneverdier

Departementet viser til det grunnleggende prinsipp i miljøpolitikken at biologisk mangfold skal ivaretas ved en kombinasjon av vern og bærekraftig bruk. Vernets funksjon i den sammenheng er å sikre et landsdekkende nettverk av de typiske og de sjeldne/truede elementene i norsk natur. Dette er konkretisert ved følgende vedtatte nasjonale resultatmål: "Et representativt utvalg av norsk natur skal sikres for kommende generasjoner". Videre er kyst- og sjøområder dårlig representert i vernesammenheng, jfr. bl.a. St.meld. nr. 42 (2000-2001) *Biologisk mangfold*, og Stortingets behandling av "Kystmeldinga".

Nordlandskysten utgjør ca. en fjerdedel av landets samlede kystlinje. Stor geografisk utstrekning, variert berggrunnsgologi og landskapsmessig spennvidde, gjenspeiles i et meget variert plante- og dyreliv. Kyststrekningen har kvaliteter av internasjonal interesse i vernesammenheng. Arkipelet med tusenvis av øyer, holmer og skjær er et enestående eksempel på velutviklet saltvannskjærgård. Dette landskapet representerer en svært sjelden landskapstype globalt. Området har også ornitologisk betydning i internasjonal sammenheng. I tillegg til de store naturfaglige verdiene, er det også betydelige kulturhistoriske verdier knyttet til kulturminner og kulturmiljøer. Nordlandkysten har derfor viktige verneverdier, både i en nasjonal og i en internasjonal sammenheng. Det er disse verneverdiene som er søkt ivarettatt ved kystverneplanen for Nordland. Det er lagt vekt på å bevare hele økologiske enheter og de økologiske prosessene og sammenhengene innen områdene.

Forholdet mellom ulike planer som berører kystsonen

Når det gjelder forholdet mellom kystverneplanen for Nordland og marin verneplan, viser departementet til mandatet for det nedsatte utvalget for marin verneplan, som sier at der det er hensiktsmessig skal mulighetene for å samordne og kombinere marint vern med andre verneområder vurderes. Det er Miljøverndepartementets vurdering at slik samordning i praksis kan skje ved at kystverneplanen for Nordland først vedtas. I det kommende arbeidet med marin verneplan må det tas stilling til eventuell samordning i det enkelte tilfelle dersom marine verneområder vil overlape med, eller grense inntil områder i kystverneplanen. Når det gjelder forholdet mellom kystverneplanen og nasjonalparkplanen, vises blant annet til at det er gjennomført konsekvensutredninger for de tre områdene som inngår i nasjonalparkplanen, jfr. omtale i kap. 4. Miljøverndepartementet viser videre til Stortingets behandling av St.meld. nr. 43 (1998-99) *Vern og bruk i kystsona*, samt at det som oppfølging av Stortingets behandling av denne meldinga er gjennomført omfattende prosesser for å sikre oppfølging av Stortingets føringer. Særlig er det vektlagt å avklare forholdet mellom verneinteresser og næringsinteresser, og som følge av disse prosessene er blant annet betydelige arealer med potensiale for næringsvirksomhet tatt ut av verneplanen. Departementet viser også til at det er innledet et samarbeid mellom fylkeskommunen og Fylkesmannen om fylkesdelplan for Sør-Helgeland. Forslag til organisering og prosess er nå godkjent fra begge parter og det har vært arrangert felles møter med de antatt berørte kommunene. Den endelige avgrensningen av fylkesdelplanen er ikke foretatt. Det er likevel klart at nasjonalparkutredningen i Lomsdal – Visten samordnes med fylkesdelplanen. Fylkeskommunen vil også forsøke å samordne sitt arbeid med det marine vernet og et eventuelt skogvern i området. Det er ikke avklart hvorvidt Vegaskjærgården og vern av Vefsna (verneplan for vassdrag) blir tatt med i fylkesdelplanen. Departementets vurdering er at kystverneplanen for Nordland nå kan sluttbehandles i tråd med Stortingets føringer, og at det ikke foreligger samordningsbehov som skulle tilsi ytterligere utsettelse.

Konsekvensutredninger

Bakgrunnen til at det ble gjennomført konsekvensutredninger for de tre områdene som inngår i nasjonalparkplanen, er beskrevet foran under kap. 4. Når det gjelder konsekvensutredninger utover disse tre områdene, er dette tidligere vurdert av

Miljøverndepartementet i brev av 10.04.97. Hvilke tiltak som skal omfattes av bestemmelsene om konsekvensutredninger i plan- og bygningsloven, er regulert gjennom forskrift. Omfattende vernetiltak har tidligere ikke vært omfattet av forskriften, men fra 1.1.1997 ble følgende gjort gjeldende i ny forskrift med hensyn til hvilke vernetiltak som skal konsekvensutredes: "Nasjonalparker og andre verneområder større enn 500 km² og nasjonalparker og andre vernetiltak på mer enn 250 km² dersom tiltaket fører til en vesentlig endring i dagens bruk for primærnæringene eller reiseliv i lokalsamfunnet". Det er ingen områder i kystverneplanen for Nordland som når opp til disse arealgrensene.

Evaluerings av verneområder

Miljøverndepartementet viser til at fiskerimyndigheter og miljøvernmyndigheter var representert i arbeidsgruppen bestående av Fiskeridirektoratet, Fiskeridirektoratet Region Trøndelag, Havforskningsinstituttet, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Direktoratet for naturforvaltning, som i desember 2000 avga en tilråding til Miljøverndepartementet om kriterier og opplegg for evaluering av verneområder. I den konkrete oppfølgingen vil Fiskeridirektoratet kunne trekke inn berørte næringsutøvere og evt. deres organisasjoner i det konkrete arbeidet.

Lokal forvaltning av verneområder

Miljøverndepartementet viser til at Direktoratet for naturforvaltning har iverksatt et arbeid med å delegere forvaltningsmyndighet for verneområder til kommunene. Miljøverndepartementet vil i samråd med direktoratet foreta en nærmere vurdering av det videre arbeidet med delegering av forvaltningsmyndighet.

Forøvrig viser departementet til DNS generelle merknader og slutter seg til disse.

Direktoratet for naturforvaltnings merknader i tilknytning til forskriftene

Direktoratet gjør oppmerksom på at det som følge av individuelle tilpasninger, for en del områder foreslås åpning også for aktiviteter/bruk som ikke faller inn under temaene som omtales nedenfor, jf. de foreslåtte forskriftene for de enkelte områder.

Kunngjøring av verneforskrifter

Forsvaret mener at kystverneplanen med bestemmelser må kunngjøres gjennom Kystverket, Kystdirektoratet som ansvarlig for sjøfarende sin sikkerhet. Direktoratet for naturforvaltning viser til at kunngjøring av vernevedtak skal skje i Norsk Lovtidend og i aviser, jf. naturvernloven § 19. Det blir da opp til sjøfarts-myndighetene å vurdere om de finner det formålstjenlig å kunngjøre vernevedtak gjennom sine skrifter.

Havbruk

Direktoratet viser til følgende føringer gitt gjennom kystmeldingen og Stortingets behandling:

- Det skal være mulig å kombinere vern av et sjøareal og bruk av det samme areal i havbruksvirksomhet i større grad enn ved tidligere vernevedtak. Dette forutsetter imidlertid at aktiviteten ikke strider mot verneformålet.
- Vernet ikke skal være strengere og området skal ikke ha større utstrekning enn det som er nødvendig for å sikre verneverdiene.

Direktoratet for naturforvaltning slutter seg til forslaget fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland om at det for landskapsvernområder og fuglefredningsområder tas inn en bestemmelse i forskriftene om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til havbruksvirksomhet dersom det ikke strider mot verneformålet.

Når det gjelder naturreservater sies det i kystmeldingen bl.a. at dersom verneformålet er botaniske eller kvartærgeologiske verdier i strandsonen, vil havbruk vanligvis ikke være i

strid med verneformålet. Imidlertid sies det også at etablering av de fleste typer oppdrettsanlegg vil være i strid med verneformålet i naturreservater.

I foredraget til Kongelig resolusjon av 21. desember 2000 om vern av åtte våtmarksområder i Nordland fylke, legges det til grunn at meldingens retningslinjer på dette punkt må tolkes dithen at det kun unntaksvis vil være aktuelt å tillate havbruksvirksomhet innenfor verneområder med status som naturreservat.

For de aller fleste foreslåtte naturreservatene er det i tillegg til spesifikke kvaliteter knyttet til ornitologiske, botaniske og kvartærgeologiske forhold, angitt at formålet med vernet er å ivareta området med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Dette avspeiler klart av formålet med vernet er å ta vare på hele naturmiljøet i områdene, m.a.o. en økosystemtilnærning.

Videre har Stortinget ved sin behandling av kystmeldingen påpekt bl.a. følgende:

- Verneområdets utstrekning og begrensninger må veies mot føre-var-prinsippet.
- Det er viktig at naturvernloven ikke uthules gjennom så liberale verneforskrifter at natur som er vernet etter naturvernloven i praksis blir forvaltet som alle andre områder i forhold til ulike næringer.
- Vern etter naturvernloven skal alltid ta utgangspunkt formålet med vernet.

På bakgrunn av de grunnleggende intensjoner med opprettelse av naturreservater, verneverdier og –formål og de gitte føringer, finner direktoratet ikke å kunne tilrå at det tas inn en spesiell hjemmel for havbruk i forskriftene for de foreslåtte naturreservater. De samme vurderinger gjelder for fremtidig havbruk med nye arter og ny teknologi. Eventuelle søknader om havbruk i områder der verneformålet er knyttet til havstrandbotanikk eller kvartærgeologi, mener direktoratet kan vurderes etter den generelle unntakshjemmelen i forskriftene. For områder der verneformålet er knyttet til sjøfugl, kan direktoratet vanskelig se at det kan gjøres unntak.

Dersom utviklingen viser at spesielle områder i kystverneplanen fremstår som spesielt viktige mht. fremtidig havbruk, må dette vurderes som del av arbeidet med evaluering av verneområder, der kunnskapsgrunnlaget på det aktuelle tidspunkt legges til grunn. Det vises til omtalen av evaluering foran, og til at arbeidsgruppen har foreslått at bl.a. områder som er interessante for havbruk skal prioriteres for evaluering.

Direktoratet for naturforvaltning vil for øvrig vise til at en har lagt stor vekt på å imøtekomme havbruksinteressene. Av verneplanutkastets 70 områder påpekte fiskerimyndighetene under lokal høring konflikt med havbruk for 20 områder. Etter avklaringer mellom miljøvernmyndighetene og fiskerimyndighetene, og forslag til uttak av arealer og områder, gjenstår fem områder som vurderes som konfliktfylte: Risværet/Sandværet, Kjøløyværet/Valvær (tidligere Innmyken/Valvær), Flatværet/Varkgård, Bliksvær og Karlsøyvær. Bliksvær og Karlsøyvær har vært fredet helt siden hhv. 1970 og 1977, og for førstnevnte område foreslås grenseendring som reduserer konflikten. Nytt verneareal i kystverneplanen medfører dermed konflikt med havbruksinteresser for de tre områdene Risværet/Sandværet, Kjøløyværet/Valvær og Flatværet/Varkgård. For Kjøløyværet/Valvær foreslås grenseendring som reduserer konflikten. Fugløya (tidligere Fugløyværet) og Karlsøyvær er av fiskerimyndighetene vurdert å være de områdene som har det største havbrukspotensialet. Direktoratets tilråding innebærer at verneinteressene prioriteres foran havbruksinteressene når det gjelder Karlsøyvær, og at havbruksinteressene prioriteres når det gjelder Fugløya. For sistnevnte område foreslås en vesentlig arealreduksjon som innebærer at selve Fugløyværet, og dermed arealer som er vurdert som interessante for havbruk, tas ut.

Fiske

Utøvelse av fiske (herunder oppankring) i medhold av fiskerilovgivningen og lakse- og innlandsfiskeloven vil være tillatt, med unntak av at det foreslås garnforbud rundt tre utvalgte fugle fjell i perioden 1. april – 31. august. Det legges til grunn at begrepet fiske også omfatter fangst/høsting av skalldyr og bløtdyr. I forbindelse med forslaget om garnforbud, er det fremkommet ønsker avklaring av hjemmelsgrunnlaget for å regulere fiske. Direktoratet viser til at hjemmelsgrunnlag fins i naturvernloven § 8: "Et område kan totalfredes...". I kystmeldingen slås det fast at vernevedtak etter naturvernloven har full gjennomslagskraft overfor rådighet som bygger på tillatelse etter annet lovverk, enten det gjelder jakt som viltloven regulerer, hogst som skogbruksloven regulerer, ulike inngrep hjemlet i energilovgivningen eller fiskeri og havbruk som saltvannsfiske og oppdrettsloven regulerer.

Det er kommet merknader fra fiskerimyndighetene og –organisasjonene knyttet til at foreslåtte forskrifter gir ulike rettigheter til manntallsførte fiskere og andre. Dette er knyttet til at mange av de foreslåtte forskrifter inneholder en bestemmelse som gjør unntak for ferdsel på land for manntallsførte fiskere og utøvere av gjeldende fiskerettigheter ved bruk av landfester i forbindelse med fiske. Direktoratet foreslår at dette endres, slik at det gjøres unntak for ferdsel på land ved bruk av landfester i forbindelse med fiske. Videre foreslår direktoratet at etablering av landfester for fiskeredskaper kan skje etter søknad.

Direktoratet slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag om at det for en del av områdene gis mulighet oppføring av nye bygninger/anlegg etter søknad.

Sanking av kråkeboller

Direktoratet slutter seg til fylkesmannen og Fiskeridirektoratet Region Nordland sitt forslag om at sanking av kråkeboller tillates.

Havbeite

Direktoratet slutter seg til fylkesmannen og Fiskeridirektoratet Region Nordland sin vurdering om at foreslåtte forskrifter ikke begrenser mulighetene til å sette ut individer av arter som forekommer naturlig i området, men tar forbehold om at dette ikke innebærer tiltak som kan endre naturmiljøet, natur-/kulturgitte produksjonsforhold, forringe fuglenes livsmiljø eller landskapets art og karakter. Det vises til opplistingen av tiltak i de foreslåtte frednings-/verneforskrifter.

Ferdsel

Det foreslås ferdselsbegrensninger i hekkesesongen for de foreslåtte naturreservatene som utgjør de viktigste hekkeområdene for sjøfugl, med unntak for enkelte øyer som er viktige for friluftslivet. På bakgrunn av innspill fra grunneiere, tar fylkesmannen opp spørsmålet om ferdselsbegrensninger også i fuglefredningsområder, dersom det kan gjøres unntak for grunneiere/rettighetshavere og personer i følge med disse. Direktoratet mener at tidligere forvaltningspraksis bør legges til grunn, dvs. at det gjøres unntak for kun grunneiere/rettighetshavere i forbindelse med nødvendige gjøremål. Dette innebærer at direktoratet i denne forbindelse ikke fremmer forslag om ferdselsbegrensninger i fuglefredningsområdene. [REDACTED]

Høsting av tang og tare

Når det gjelder tangskjæring slutter direktoratet seg til fylkesmannens forslag, som bl.a. innebærer at tangskjæring tillates i perioden 1. august – 31. mars i samtlige områder hvor det er registrert slik aktivitet. Når det gjelder taretråling, bemerker direktoratet at tareskogen har vært til dels sterkt nedbeitet av kråkeboller fra Trøndelag og nordover. Fiskerimyndighetene har pr. i dag ikke åpnet for taretråling på Nordlandskysten. Kystmeldingen legger opp til at eksisterende verneforskrifter som regulerer taretråling skal gjennomgås når

forvaltningsplanen for tang og tare foreligger, og at behovet for å regulere taretråling vurderes på bakgrunn av forvaltningsplanen og verneformålet ved forslag om nye verneområder. Arbeidet med forvaltningsplan for tang og tare er ikke ferdigstilt. Direktoratet mener det vil være feil rekkefølge å ev. åpne for taretråling før forvaltningsplanen foreligger. En mangler fortsatt kunnskap om en del av virkningene taretråling har på naturverdiene. Eventuelle fremtidige ønsker om taretråling som berører områder i kystverneplanen, bør vurderes på det tidspunkt det blir aktuelt for fiskerimyndighetene å åpne for taretråling i Nordland, sett i lys av kunnskapen om virkninger på verneverdiene på det aktuelle tidspunkt.

Beiting

Verneplanutkastet som ble sendt på lokal høring inneholdt forslag om at husdyrbeite som på vernetidspunktet tillates. I sin tilråding etter lokal høring foreslo fylkesmannen at normalt utmarksbeite for husdyr tillates, med unntak av geit hvor beite tillates som på vernetidspunktet. Da saken ble sendt på sentral høring foreslo direktoratet at den opprinnelige ordlyden ble opprettholdt, med et tillegg om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til beite ut over beite på vernetidspunktet. Direktoratet har vurdert spørsmålet på nytt i lys av den sentrale høringen, og foreslår at tradisjonell beiting tillates. Med begrepet "tradisjonell beiting", forstås beiting med de dyrearter og i det omfang som tidligere har foregått innenfor det aktuelle område. Endringen innebærer at adgangen til beiting ikke vil være så knyttet til det beiteomfang en har hatt de siste årene. Direktoratet legger til grunn at beiting som kan ha ligget nede noen år, vil være tillatt. Bestemmelsen åpner også for beiting med rein. Beiting med for eksempel geit i et område der det ikke har foregått tidligere, vil imidlertid ikke være tillatt. Bakgrunnen for at direktoratet valgte å opprettholde den opprinnelige ordlyden ved sentral høring, var at en kunne få uheldig beiting i enkelte områder. For å ivareta dette hensyn, foreslår direktoratet at det i forskriftene tas inn en bestemmelse om at Direktoratet for naturforvaltning av hensyn til frednings-/verneformålet ved forskrift kan regulere beitetrykket i hele eller deler av områdene. Dersom det skulle oppstå problemer som følge av beiting, mener direktoratet at det er svært viktig at problemene søkes løst i et samarbeid mellom forvaltnings-myndigheten og aktuelle organisasjoner og brukere, før en eventuelt vurderer å regulere beitetrykket ved forskrift. I tilfeller der forvaltningsmyndighet ikke er delegert til kommunen, må kommunen trekkes med i et slikt samarbeid. Direktoratet mener at foreslåtte endring på en god måte vil ivareta den nødvendige fleksibilitet både mht. bruk og vern.

Egg- og dunsanking

Nordlig sildemåke har status som direkte truet, jf. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge i 1998 (DN-rapport 1999-3). Grunneiers og brukers rett til sanking av egg reguleres av Forskrift om alminnelige jakttider og jaktmåter m.v. for jaktseongene fra 1. april 1997 til og med 31. mars 2002, fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning med hjemmel i viltloven. Forskriften åpner ikke for sanking av egg fra sildemåke i områdene fra Sør-Trøndelag og nordover. Direktoratet legger til grunn at bestandssituasjonen for den nordlige underarten av sildemåke også vurderes ved fremtidige revisjoner av forskriften, og at all aktivitet som tillates i verneområder må skje i henhold til det aktuelle lov- og regelverk. I verneområder hvor det åpnes for eggsanking, må dette skje i henhold til viltloven. Direktoratet ser på dette grunnlag ikke behov for at sildemåke eksplisitt unntas fra adgangen til eggsanking i forskriftene for de foreslåtte verneområdene.

Seljakt

Direktoratet for naturforvaltning registrerer at det spesielt fra fiskerimyndighetene og organisasjonene har kommet ønsker om at seljakt blir tillatt i april. Fylkesmannen har tilrådd at seljakt tillates, med unntak av månedene april-juli. For å imøtekomme ønskene om seljakt, foreslår direktoratet for områder hvor fuglelivet er fredet, at perioden hvor det ikke åpnes for seljakt begrenses til 15. april-31. juli. Direktoratet mener dette vil være forsvarlig ut fra hensynet til fuglelivet. En unngår med dette forstyrrelser i den mest sårbare perioden. For

områder hvor verneformålet spesielt er knyttet til botanikk/kvartærgeologi, foreslår direktoratet at det ikke settes spesielle tidsbegrensninger for seljakt.

Kystverkets anlegg

Direktoratet for naturforvaltning slutter seg til fylkesmannens forslag om at drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg, og ferdsel i forbindelse med dette tillates. Når det gjelder nyetableringer må det søkes om tillatelse, jf. følgende avklaring i kystmeldingen: "For nyanlegg og innretningar som vert rekna for å ha tyding for sjøverts ferdsel og/eller tryggleik i området, må Kystverket søkje dispensasjon frå verneforskriftene."

Lavtflyging

Direktoratet for naturforvaltning har på grunnlag av innspill fra fylkesmannen etter tilrådingen, vurdert behovet for lavflyging i de ulike områdene. Direktoratet foreslår at forbudet tas ut av forskriftene for 18 områder som ikke har spesiell verdi som hekkeområde for fugl.

Veier

Bare et fåtall av områdene i kystverneplanen omfatter veier. Direktoratets forslag til verneforskrifter innebærer at drift, vedlikehold og motorferdsel tillates.

Elektriske anlegg, herunder kraftlinjer

Direktoratet slutter seg til fylkesmannens forslag om at drift og vedlikehold av etablerte elektriske anlegg og bruk av motorkjøretøy i den forbindelse tillates. Utover dette foreslår direktoratet at det etter søknad kan gis tillatelse til fornyelse av elektriske anlegg. Eventuelle spørsmål om omlegging av traseer, må vurderes etter den generelle unntaksbestemmelsen.

Forsvarets skyte- og øvingsfelt

For noen av de foreslåtte verneområdene er det overlapping med Forsvarets skyte- og øvingsfelt. Graden av overlapping er i all hovedsak liten, og Direktoratet for naturforvaltning foreslår at det for de aktuelle områdene gjøres unntak i forskriften når det gjelder bruk av eksisterende skyte- og øvingsområder.

Felling av viltarter som gjør vesentlig skade eller som vesentlig reduserer andre viltarters reproduksjon

Fylkesmannen i Nordland tar opp spørsmålet om felling av oter og havørn.

Direktoratet bemerker at norsk lovgivning presumeres å være i tråd med Bernkonvensjonen. Direktoratet har med hjemmel i viltloven fastsatt en forskrift om felling av viltarter som gjør vesentlig skade eller som vesentlig reduserer andre viltarters reproduksjon. Direktoratet kan vanskelig se at det etter denne forskrift kan gis tillatelse til felling av nevnte arter på det grunnlag som skisseres i fylkesmannens tilråding. I forskriftene for verneområdene kan det ikke åpnes for et tiltak som ikke kan tillates etter det spesielle lovverket som regulerer aktuelle tiltak, i dette tilfellet viltloven og forskrifter fastsatt i medhold av denne. For øvrig vurderer direktoratet felling av internasjonalt truede arter i områder vernet etter naturvernloven, som prinsipielt vanskelig.

Forskning, vitenskapelige undersøkelser

Tiltak i forskningsøyemed dekkes opp av "vitenskapelige undersøkelser" i den generelle unntaksbestemmelsen, jf. omtalen nedenfor, og tilrås strøket fra § 3.

Forvaltningsplaner

I henhold til de foreslåtte forskrifter kan det utarbeides forvaltningsplaner som kan inneholde nærmere retningslinjer for skjøtselstiltak. Direktoratet understreker betydningen av at grunneierne tas med i arbeidet med forvaltningsplaner.

Den generelle unntaksbestemmelsen

På bakgrunn av forslag fra fylkesmannen i forbindelse med gjennomgangen i forhold til kystmeldingen, foreslår direktoratet at den generelle unntaksbestemmelsen korrigeres slik at det kan gjøres unntak når formålet med vernet/fredningen krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

Miljøverndepartementets merknader i tilknytning til forskriftene

Verneforskriftenes struktur, og behandling av søknader om tiltak i verneområdene

Miljøverndepartementet viser til at Fiskeridepartementet mener verneforskriftenes struktur er uheldig. Miljøverndepartementet viser til avklaring mellom de to departementene om at verneforskriftenes struktur opprettholdes inntil videre, og viser til at Fiskeridepartementet deltar i referansegruppen for Biomangfoldlovutvalget og i den sammenheng kan ta opp problemstillinger knyttet til verneformer etter naturvernloven.

Ved eventuelle søknader om tiltak i et verneområde må forvaltningsmyndigheten konkret vurdere hva som kan være tiltakets effekt i forhold til verneformålet. En slik vurdering må foretas på bakgrunn av grunnlagsdokumentasjonen for verneplanen, eventuell ny kunnskap, samt dokumentasjon vedlagt søknaden.

Når det gjelder sjøarealenes betydning for verneformålet vises til beskrivelsen av dette sist i kap. 8, samt beskrivelsene for det enkelte verneområde i kap. 10.

Avgrensning mellom begrepene havbruk og havbeite

Departementet har i denne verneplanen brukt havbruksbegrepet i "snever" forstand (fiskeoppdrett, skjell dyrking), dvs. at havbeite ikke inngår i havbruksbegrepet. Det vises til at tilsvarende begrepsbruk er lagt til grunn i St.meld. nr. 43 (1998-99) *Bruk og vern i kystsona*, og tidligere i saksbehandling av verneplanen av fylkesmannen og Fiskeridirektoratet Region Nordland, og av Direktoratet for naturforvaltning. Tidligere behandling av denne vernesaken, samt behovet for å skille havbeite fra øvrig oppdrettsvirksomhet i forskriftene, tilsier at havbeite ikke bør inkluderes i havbruksbegrepet i denne sammenhengen.

Havbruk

Når det gjelder havbruk viser departementet til at bl.a. følgende føringer er vektlagt i St.meld. nr. 43 (1998-99) *Vern og bruk i kystsona* og i innstillingen til meldingen (Innstilling S. nr. 168 (1999-2000)):

- Vern etter naturvernloven skal alltid ta utgangspunkt formålet med vernet.
- Det skal være mulig å kombinere vern av et sjøareal og bruk av det samme areal i havbruksvirksomhet i større grad enn ved tidligere vernevedtak. Dette forutsetter imidlertid at aktiviteten ikke strider mot verneformålet
- Vernet skal ikke være strengere og området skal ikke ha større utstrekning enn det som er nødvendig for å sikre verneverdiene.
- Verneområdets utstrekning og begrensninger må veies mot føre-var-prinsippet.
- Det er viktig at naturvernloven ikke uthules gjennom så liberale verneforskrifter at natur som er vernet etter naturvernloven i praksis blir forvaltet som alle andre områder i forhold til ulike næringer.
- Utredningsplikten ligger hos tiltakshaver/næringsutøver, som selv må sannsynliggjøre at tiltaket ikke vil innebære noen trussel mot verneformålet.

Når det gjelder landskapsvernområder og fuglefredningsområder slutter

Miljøverndepartementet seg til at det tas inn en bestemmelse i forskriftene om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til havbruksvirksomhet dersom det ikke strider mot

verneformålet. Dette er i direkte samsvar med bl.a. føringen om at det skal være mulig å kombinere vern av et sjøareal og bruk av det samme areal i havbruksvirksomhet i større grad enn ved tidligere vernevedtak, forutsatt at aktiviteten ikke strider mot verneformålet.

For naturreservater viser departementet til føringene som er nevnt over. I tillegg ble det under Stortingets debatt om saken skilt klart mellom landskapsvernområder og naturreservater med hensyn på i hvilken grad det skal åpnes for oppdrettsvirksomhet. Ut fra disse føringene vil det kun unntaksvis være aktuelt å tillate havbruksvirksomhet innenfor verneområder med status som naturreservat. Eventuelle søknader om havbruk i naturreservater må derfor vurderes etter den generelle unntakshjemmelen i forskriftene. Departementet støtter DN's vurdering av at dette også bør gjelde for naturreservater hvor verneformålet i hovedsak er knyttet til havstrandbotanikk eller kvartærgeologi. Departementet vil i den sammenheng bemerke at også for disse naturreservatene er sjøarealene begrenset til det som er nødvendig for å sikre verneverdiene, jfr. føringen om dette som er nevnt over.

Forøvrig slutter departementet seg til DN's merknad om at framtidige evalueringer kan ta opp spesielle områder i kystverneplanen som eventuelt i framtiden skulle fremstå som spesielt viktige for havbruk.

Når det gjelder omfanget av verneplanen er det departementets vurdering at det foreliggende forslaget er basert på en grundig avveining mellom verneinteresser og havbruksinteresser. Antall konfliktfylte områder i forhold til havbruk er redusert betydelig sammenlignet med under lokal høring. Totalarealet som inngår i verneplanen, inkludert tidligere fredninger, utgjør ca. 3 % av det samlede sjøarealet innenfor grunnlinjen i Nordland fylke. Sjøarealene utgjør ca. 90 % av planens totale areal. Av planens totale sjøareal på ca. 878 km², er ca. 349 km² fuglefredningsområder eller landskapsvernområder hvor det er åpnet for havbruksvirksomhet etter søknad. Det sjøarealet som inngår i foreslåtte naturreservater, som er den strengeste verneformen blant annet når det gjelder havbruk, utgjør ca. 1,8 % av det samlede sjøarealet innenfor grunnlinjen i Nordland fylke. Departementet slutter seg til DN's forslag om omfanget av verneforslaget. ✓

Miljøverndepartementet viser til avklaring med Fiskeridepartementet om at i naturreservater skal havbruk i utgangspunktet ikke være tillatt, og at eventuelle søknader om havbruk i naturreservater følgelig må vurderes etter den generelle unntakshjemmelen i forskriftene.

Fiske

Miljøverndepartementet viser til DN's merknader. Forøvrig vurderer departementet det som mest hensiktsmessig at garnforbud i verneområdene hjemles i naturvernloven og ikke i sektorens lovverk, ut fra behovet for at forvaltningsmyndigheten og næringsutøvere skal kunne forholde seg til en forskrift som er dekkende for forvaltningen av området. Dersom det skulle vise seg at ordinær kunngjøring av vernebestemmelsene ikke gir tilstrekkelig effektiv informasjonsformidling til næringsutøvere, bør det i tillegg vurderes å informere om vernebestemmelsene f.eks. ved at fiskerimyndighetenes informasjonskanaler benyttes.

Når det gjelder DN's forslag om at etablering av landfester for fiskeredskaper kan skje etter søknad, presiserer departementet at dette gjelder for etablering av nye permanente landfester. Midlertidige landfester som i forbindelse med fiske tas med etter hver gangs bruk, skal ikke reguleres.

Havbeite

Miljøverndepartementet vil presisere at i denne verneplanen er det ved beskrivelse av havbeite og betingelsene for slik aktivitet lagt til grunn en definisjonen av havbeite som omfatter både utsetting og gjenfangst av organismer. For øvrig vises til direktoratets merknader om dette tema.

Høsting av tang og tare

Miljøverndepartementet vil bemerke at tang- og taretråling kan påvirke verneinteressene. En mangler imidlertid fortsatt kunnskap om en del av virkningene på ulike naturverdier. I henhold til forskrift av 13.juli 1995 *Forskrift om høsting av tang og tare* vil en eventuell åpning av områder for taretråling først kunne skje etter at det er fattet formelt vedtak om at høsting skal kunne skje på nærmere angitte vilkår innen et nærmere definert område. Et slikt vedtak fattes av fiskeriforvaltningen i samråd med miljøforvaltningen. Dersom eventuelt framtidig ønske om tang- og taretråling vil berøre noen av de foreslåtte verneområdene, må dette vurderes på nytt i forhold til verneformål. For øvrig viser departementet til direktoratets merknader om høsting av tang og tare.

Ferdsel

Departementet viser til direktoratets merknader, og vil understreke at i etterkant av behandlingen av Kystmeldingen er de enkelte områdene konkret vurdert mht. behovet for å regulere ferdselen.

Kystverkets anlegg

Når det gjelder kravet om at nyetableringer av Kystverkets anlegg skal skje etter søknad, presiserer departementet at det i slike tilfeller må legges stor vekt på hensynet til sikkerhet for sjøferdselen. Hensikten med at nyanlegg skal vurderes etter søknad er å etablere en kontakt mellom Kystverket og vernemyndigheten slik at dersom plassering av et nytt anlegg kommer i konflikt med verneverdiene skal mulig alternativ plassering kunne vurderes.

Kraftlinjer

Følgende generelle bestemmelser gjelder mht. kraftlinjer i verneområdene:

A. EKSISTERENDE ANLEGG:

Bestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg. Bruk av motorisert transport krever særskilt tillatelse, jf pkt. xx. evt. etter Lov om motorferdsle sin § 4e) (dersom det ikke er særskilte motorferdselbestemmelser i verneforskriften)
2. Nødvendig istandsetting ved akutt utfall. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
3. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

Etter søknad kan det gis tillatelse til:

4. oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under pkt. 3.

B. NYE KRAFTLEDNINGER:

Nye kraftledninger krever søknad. Hvis planlagt anlegg ikke er i direkte konflikt med vernebestemmelsene, kan tillatelse gis.

Merknader til de ulike bestemmelser:

- Pkt. A1 åpner for drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg. Vedlikehold omfatter blant annet utskifting av komponenter knyttet til kraftledninger (liner, isolatorer, master, traverser m.v.) i samsvar med anleggets tillatte egenskaper i forhold til konsesjon etter energiloven. Oppsetting av master med annen utforming enn eksisterende anlegg, omfattes normalt ikke av A1. Ved utskifting av master eller andre komponenter, skal master og komponenter som er mest mulig lik eksisterende benyttes, med mindre overgang til andre typer master og komponenter vil redusere anleggets innvirkning på verneverdiene uten urimelige kostnader eller ulemper for anleggseieren, jf. energiforskriften § 3-4.

I forbindelse med vedlikehold vil det kreves særskilt tillatelse for motorferdsel fra forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Det presiseres at forvaltningsmyndigheten vil kunne gi tillatelser av lengre varighet på bestemte vilkår, slik at det ikke må søkes for hvert enkelt tilfelle. Unødig tungvint drift og vedlikehold kan på denne måten unngås, samtidig som forvaltningsmyndigheten kan ta stilling til på hvilken måte slik ferdsel skal foregå på mest mulig skånsom måte i forhold til verneverdiene.

- Pkt. A2 presiserer at tiltakshaveren kan foreta nødvendig istandsetting ved akutte utfall av anleggene. Ved akutte feil på anleggene kan det oppstå behov for umiddelbar reparasjon av installasjoner som medfører bruk av motorkjøretøy. I slike akutte tilfeller vil det ikke være tid til å innhente tillatelse til bruk av motorkjøretøy i verneområdet, dersom den nødvendige motorferdselen ikke allerede er tillatt i allerede gitt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. I slike tilfeller forutsettes det at motorferdsel skjer mest mulig skånsomt, og at det snarest mulig i ettertid meldes fra til ansvarlig forvaltningsmyndighet for verneområdet.
- Pkt. A3 gjelder oppgradering og/eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

Bestemmelsen omfatter tilfeller hvor det oppføres andre typer master, ved oppsetting av større master eller opphenging av nye liner m.v. som endrer anleggets egenskaper i forhold til hva det er gitt konsesjon til å etablere, og når endringen ikke innebærer en vesentlige fysisk endring i forhold til formålet med vernet. Eksempel på tiltak kan være endring av driftsspenning eller linetykkelse. Oppgraderinger som innebærer bruk av større eller endrede master kan også omfattes dersom det ikke kommer i konflikt med verneverdiene.

- Pkt. A4: Forhold som skal avklares etter søknad:
Under pkt. A1 slås fast at oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under pkt. A3 skal behandles etter søknad. Med dette siktes til tilfeller hvor oppgraderingen eller fornyelsen kan innebære en vesentlig fysisk endring i strid med verneformålet. Ved vurderingen av om oppgraderingen eller fornyelsen innebærer en vesentlig fysisk endring i forhold til formålet med vernet vil være en konkret vurdering av tiltakets samfunnsmessige betydning satt opp mot hensynet til verneformålet i det enkelte tilfelle. Departementet antar at slike dispensasjoner under normale omstendigheter vil kunne gis. Hensikten med konkret søknad er også å etablere en kontakt i forkant mellom tiltakshaver og forvaltningsmyndigheten for verneområdet med sikte på drøfte avbøtende tiltak slik at mulige negative konsekvenser for verneformålet som følge av anlegget i størst mulig grad reduseres og dermed synliggjøres allerede i søknaden. Hensikten er ikke å diskutere nedleggelse eller dramatiske omlegginger av det eksisterende anlegget, men derimot en mest mulig skånsom utforming og mindre justeringer av anlegget. Opprettholdelse av luftledning i det samme området skal normalt aksepteres. Ved vurderingen skal det legges vekt på tiltakshaverens plikter etter energiloven til å sørge for å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, herunder sørge for vedlikehold og modernisering som sikrer en tilfredsstillende leveringskvalitet, samt plikten til ved planlegging, utførelse og drift av elektriske anlegg plikter å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren.
- Pkt. B slår fast at nye kraftledninger krever søknad. Det presiseres at vurderingen her kan være forskjellig fra situasjoner med oppgraderinger eller fornyelser av anlegg som ble etablert og idriftsatt før verneområdet ble opprettet. Hvis et planlagt nytt

anlegg ikke er i direkte konflikt med verneformålet, kan det gis tillatelse til et slikt tiltak.

Forøvrig viser Miljøverndepartementets til DNs merknader om de ulike tema i tilknytning til forskriftene, og slutter seg til disse.

Merknader om sjøarealenes betydning for verneformålet og grunnlaget for avgrensning av verneområdene i sjø

I mange av de sentrale føringene som følger av Kystmeldinga og Stortingets behandling av den, og som er nevnt over, er det lagt stor vekt på å avklare forholdet mellom verneinteressene og næringsinteressene i sjø.

For kystverneplanen i Nordland er det derfor gjort en sammenfatning av sjøarealenes betydning for verneformålet og grunnlaget for de foreslåtte avgrensningene av verneområdene i sjø. Denne sammenfatningen er foretatt av Fylkesmannens miljøvernavdeling og Direktoratet for naturforvaltning.

Nedenfor foretas en generell gjennomgang de faglige begrunnelsene for å ta med sjøareal i verneområdene i Kystverneplanen for Nordland. Hvert av kriteriene er her beskrevet, og i den områdevisse gjennomgangen i kap. 10 er de aktuelle kriteriene gjengitt for hvert enkelt område.

I. ARRONDERINGMESSIGE FORHOLD

KRITERIUM: Arrondering øygrupper.

De foreslåtte verneområdene består i noen tilfeller av enkeltøyer eller klart avgrensa mindre landareal, men det vanligste er at områdene består av en rekke øyer, holmer og skjær som hver for seg har større og mindre verneverdier. Det er tilstrebet å verne hele økologiske enheter, og samlet utgjør øyer, holmer og skjær med mellomliggende sjøområder et helhetlig økosystem med stort biologisk mangfold. Dette biologiske mangfoldet er direkte og indirekte avhengig av det marine miljø. For eksempel henter ulike arter av sjøfugl ulike typer næring i sjøen, og havstrandsvegetasjon er betinget av saltpåvirkning som vil variere med blant annet vind- og bølgefôrhold. Mellom disse øyene/øyområdene er det sjø. Av rent arronderingsmessige forhold er det naturlig og hensiktsmessig at sjøarealet mellom øyene inngår i verneområdet.

KRITERIUM: Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Det er nødvendig at avgrensningen er slik at man kan regulere aktiviteter og inngrep som kan virke negativt inn på verneformålet. Dette gjelder både landareal, soner med sjø rundt enkeltøyer og soner med sjø rundt og inne mellom øygrupper. Som eksempel på slike aktiviteter kan nevnes jakt, og som eksempel på inngrep kan nevnes etablering av oppdrettsanlegg.

II. VERNEVERDIER KNYTTA TIL FUGL OG PATTEDYR

I forhold til dyre- og fuglelivet har de foreslåtte verneområdene følgende funksjoner:

- Hekkeområder for sjøfugl
- Vinterområder for sjøfugl
- Myteområder for sjøfugl
- Forekomst av e-hus (ærfugl-hus)
- Helårsområder for pattedyr

KRITERIUM: Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Alle sjøfuglartene hekker på landareal, øyer eller større og mindre holmer og skjær, eventuelt i tilknytning til ferskvannsareal inne på øyene/landarealene (for eksempel smålom). Før hekking, under ruging og ved oppfostring av unger har fuglene behov for god og stabil næringstilgang. Alle sjøfuglene henter i hovedsak denne næringen i havet og det er viktig at denne næringen kan hentes så nært hekkelokaliteten som mulig. Dette er viktig både ut fra energimessige betraktninger og også i forhold til antipredatorberedskap (forsvar mot rovdyr). De sjøfuglartene hvor de voksne ikke aktivt mater ungene, tar med seg ungene ut på sjøen like etter klekking. Sjøarealene har da verdi både som næringskilde og som oppholdssted.

KRITERIUM: Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.

Store mengder sjøfugl overvintrer på Nordlandskysten. Vanlige arter er ærfugl, storskarv, havelle, siland, sjørørre, svartand lommer og dykkere. I perioden september – mai er disse helt avhengige av det marine miljø. Det gjelder både for næringssøk, opphold/hvile og kurtise. Hvor fuglene oppholder seg avhenger av flere forhold, dybde, vær og vind, strøm, flo og fjøre osv. Det er også viktig at fuglene har alternative områder under ulike værforhold og dersom de blir forstyrret. Det kan både være forstyrrelser av folk og av predatorer.

Når man skal verne områder for å sikre overvintringsbestander av sjøfugl, vil dette måtte være sjøareal. Reine landareal har ingen økologisk funksjon i forhold til overvintring av sjøfugl.

KRITERIUM: Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med myting til gjess og ender.

Ender og gjess myter (feller) samtlige vingefjær samtidig og i en periode er fuglene ikke flygedyktige. Disse fuglene oppsøker da uforstyrrede sjøområder med god næringstilgang hvor de kan gjennomføre mytinga (fjærfellinga). Når man skal opprette verneområder for å sikre at ender og gjess skal kunne gjennomføre mytinga (fjærfellinga) uforstyrret, vil dette i hovedsak måtte være sjøareal. Reine landareal har begrensa økologisk funksjon i forhold til myting (fjærfelling) hos ender og gjess.

KRITERIUM: Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med ærfuglenes forberedelser til hekking og oppvekststed (skjul og næring) til ungene.

Ærfuglen oppholder seg ved eller på sjøen hele året. Det er kun i forbindelse med reirbygginga/ruginga at ærfuglen oppholder seg på land i lengere tid og de kommer da svømmende inn mot land og går opp på land. Det er da viktig at fuglene har fri ferdsel inn til "ilandstigningsplassene". Etter klekking tar ærfuglhunnene ungene med seg på sjøen og i oppveksten oppholder de seg i tangbeltet. De finner der både næring og skjul. Uforstyrrede sjøområder omkring ærfugl-værene er en nødvendighet for at disse områdene fortsatt kan virke som produksjonsområder for ærfugl.

KRITERIUM: Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

De viktigste zoologiske verneverdiene er å sikre leveområder for oter og kystseier. Begge kystseierartene skaffer seg all sin næring i havet og oteren finner også det meste av næringa i havet. Kystseierene oppholder seg mesteparten i tiden i havet, mens oter hviler på land. Havet er derfor uunnværlig for disse artene og ut fra en økologisk synsvinkel må havområder inngå i dette området hvor verneformålet også inkluderer oter og kystseier. Det er et nasjonalt mål å verne et representativt utvalg av norsk natur. Vernet er altså ikke kun rettet mot det sjeldne/truede, men også mot typisk norsk natur og skal bevare helhetlige økosystemer med naturlige arter og samspillet mellom dem. Sjøpattedyrene er en viktig del av den økologiske helheten langs kysten, selv om bestanden av den enkelte art ikke nødvendigvis er truet.

III. BOTANISKE VERNEVERDIER

KRITERIUM: Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land

Størstedelen av den variasjonen vi har i flora, vegetasjon og økologiske forhold på havstrand forklares ut fra variasjon langs økologiske gradienter. De viktigste økologiske gradientene er substratgradienten, sjø-landgradienten, salinitetsgradienten, eksponert-skjermet gradienten, stabilitetsgradienten og vannbevegelsesgradienten. Alle disse økologiske gradientene har nær tilknytning til omkringliggende vannareal og det er disse som har betydning for havstrendenes utforming og den flora og vegetasjon som der finnes. Ved vern av slike lokaliteter er det viktig at områdene avgrenses slik at man også sikrer at de prosessene som har vært med på å skape lokaliteten og dens biologiske mangfold. I mange tilfeller fortsetter også havstrandvegetasjonen utover i sjøen i såkalte undersjøiske enger.

KRITERIUM: Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal (- landheving og sedimentering).

Vern av områder etter naturvernloven må sees i et langsiktig perspektiv, jf. det nasjonale resultatmålet om å verne et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Landhevinga i de ytterste strøkene langs Nordlandskysten er på ca. 2 millimeter pr. år, i fjordområdene ca. 3 millimeter og i de innerste delene av noen fjordsystemer er den oppe i 3-4 millimeter pr. år. Dette tilsvarer fra 40 cm og opp til 60-80 cm over en 200-årsperiode. I langgrunne områder kan det da bli snakk om store arealer.

En del områder får tilført materiale fra elver og bekker. Dette er en aktiv prosess som medfører at sjøarealer stadig blir grunnere/omdannes til landarealer. Dette gjelder særlig for enkelte områder med verneverdier knyttet til havstrandsbotanikk og som ligger i tilknytning til utløpet av større elver med betydelig sedimentføring. Dette innvirker direkte på de botaniske verneverdiene ved at vegetasjonen med de ulike soneringene vil rykke utover etter hvert som områdene fylles opp av sedimenter. Samspillet mellom sedimenteringsprosessene og vegetasjonsutviklingen er et interessant økologisk aspekt.

For områder hvor både landheving og sedimentering er relevant, er dette tilføyd kriteriet.

IV. KVARTÆRGEOLOGISKE VERNEVERDIER

KRITERIUM: Avsetningen går ut i sjø.

De kvartærgeologiske avsetningene ligger delvis på land og delvis ute i sjøen. I de tilfeller forekomsten kun ligger på land (for eksempel Bleikmorenen) er det ikke tatt med sjøareal, men i andre tilfeller der forekomsten går ut i sjø, for eksempel Nyke-Tussen i Bø og Forfjorden i Sortland/Andøy, er sjøarealet inkludert i det som er foreslått fredet.

KRITERIUM: Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Vern av områder etter naturvernloven må sees i et langsiktig perspektiv, jf. det nasjonale resultatmålet om å verne et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Landhevinga i de ytterste strøkene langs Nordlandskysten er på ca. 2 millimeter pr. år, i fjordområdene ca. 3 millimeter og i de innerste delene av noen fjordsystemer er den oppe i 3-4 millimeter pr. år. Dette tilsvarer fra 40 cm og opp til 60-80 cm over en 200-årsperiode. I langgrunne områder kan det da bli snakk om store arealer.

KRITERIUM: Illustrering av dannelsesprosess.

Noen av de kvartærgeologiske avsetningene er eller blir fortsatt bearbeidet av sjø og det er da naturlig at sjø inngår i verneområdet, slik at man innen verneområdet både får illustrert dannelsesprosessen og forekomsten slik den fremstår fysisk.

V. ESTETISKE VERNEVERDIER

KRITERIUM: Estetiske verneverdier

Bevaring av landskapsbildet/visuelle kvaliteter står sentralt ved vern av landskapsvernområder. Vannspeilet er en sentral del av selve landskapet en ønsker å verne.

Sjøarealene har en helt grunnleggende betydning for kystlandskapetets art og karakter og er derfor direkte en del av verneformålet.

9. Økonomiske og administrative konsekvenser

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som har forvaltningsmyndighet for de enkelte områdene. Inntil noe annet eventuelt blir bestemt av Direktoratet for naturforvaltning, vil fylkesmannen ha forvaltningsmyndigheten. Kostnader til merking av grenser, oppsyn m.m. vil dekkes innenfor de ordinære budsjettposter.

10. Merknader til de enkelte lokalitetene

Den områdevis gjennomgangen viser de viktigste merknadene og kommentarene til hvert enkelt område.

1. Horsvær verneområde: Horsvær naturreservat (170 365 daa, hvorav 169 072 daa sjøareal) og Hensteinen, Horsvær og Gimsan fuglefredningsområde (4448 daa, hvorav 2790 daa sjøareal) i Bindal, Sømna og Brønnøy kommuner.

Grunneierne er bl.a. opptatt av at beiting, slått, bruk av motorredskap, drenering, tangskjæring, eggstaking og stell av ærfugl ikke hindres, og at det fortsatt blir mulig å bygge naust, kai, brygger m.m., samt sette opp fritidshus/hytter i et begrenset omfang. Det påpekes også muligheter for turisme og havbruk. Noen grunneierne går imot vern og mener de selv kan forvalte områdene på en best mulig måte. Det bemerkes at ærfuglbestanden har gått tilbake etter at oter og havørn ble fredet. Andre grunneiere ønsker ferdselsforbud i hekketiden også i fuglefredningsområdene.

Bindal kommune ber om at forskriften for fuglefredningsområdet tilpasses at sauedrift er under reetablering. Kommunen mener at verneplanforslaget er i tråd med de lokale miljøverninteressene. Sømna kommune er kritisk til omfanget av planen.

Forvaltningsansvaret må tillegges kommunene. Vernebestemmelsene må ikke være til hinder for at folk kan flytte tilbake til øyene, og livnære seg av fiske, jordbruk, egg/dun i tillegg til eventuelt havbruk og reiseliv m.m. Det må være tillatt å bygge nye hus og anlegg i forbindelse med næring, samt bruke hensiktsmessig motorredskap til transport, slått o.l. Kommunen støtter grunneierens syn om generelt ferdselsforbud på land i perioden 1. april - 31. juli for allmennheten. Det må være mer lempelig etter hekkesesongen, slik at det blant annet kan tillates å overnatte i telt. Forbedring av ilandstigningsforholdene støttes. Det må kunne settes inn tiltak for å redusere bestandene av skadedyr. Brønnøy kommune slutter seg til uttalelsen fra Sør-Helgeland regionråd, jf. oppsummeringen i kap. 7. Algea a.s har tillatelse til å høste tang og mener at en under § 4 for fuglefredningsområdet bør ta inn en egen linje om tang-/tarehøsting. Sømna Fiskerlag går imot vern. Ved ev. fredning må fiskerhus (buer) på Malmen fortsatt kunne vedlikeholdes, og alle fiskere må ha fortøyningsrett i alle uthavner. Nordland Fiskeoppdretterlag går imot verneforslaget, og foreslår at det etableres en dialog med næringen om hvordan en kan sikre både næringens utviklingsmuligheter i området samtidig verneinteressene ivaretas. Fiskerisjefen i Nordland går i mot forslaget om å opprette naturreservat, og foreslår istedet utvidelse av foreslåtte fuglefredningsområder og etablering av nye. Horsværet, Henstein, Gimsan og Malmen er viktige nød- og liggehavner for den lokale fiskeflåten, og oppføring av nyanlegg til fiskeriformål må tillates i de foreslåtte verneområdene. Mulige egnede områder for oppdrett av fisk og skaldyr antas å være en lokalisering i nærheten av øygruppene Horsvær, Terjan og Gimsan. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland er betenkt mht. ny bebyggelse knyttet til turisme/fritidsaktivitet, og mener at hensynet til fuglelivet kan komme i andre rekke ved etablering av turistvirksomhet. For å imøtekomme ulike interesser foreslår fylkesmannen at det for

fuglefredningsområdene etter søknad kan gis tillatelse til etablering av kaier, oppføring av nye bygninger/anlegg i forbindelse med utøvelse av fiske, drenering av tidligere beite-/slåtteland, samt at reglene ikke skal være til hinder for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med slått og transport, og høsting av tang i perioden f.o.m. 1. august – 31. mars. Dersom det for fuglefredningsområder er mulig å innføre ferdselsbegrensninger med unntak for grunneiere/rettighetshavere og personer i følge med disse, tilrår fylkesmannen tilleggshøring om dette. Når det gjelder fiskeoppdrett vises det bl.a. til at det ikke er uttalt forbud i fuglefredningsområdene, og at ev. konflikter anses som minimale. Fylkesmannen tar opp spørsmålet om felling av arter som gjør skade, jf. oppsummeringen i kap. 7.

Fiskeridepartementet stiller spørsmål ved bruken av naturvernloven § 8, og mener at buffersonen er for stor og vernet for strengt. Departementet ønsker nærmere begrunnelse for at fuglefredningsområdene, som består av en nesten like stor andel land som sjø, blir omkranset av et område med et enda strengere vern, hvor størstedelen er sjøområder.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, vurderes vern av Horsværet naturreservat ikke å medføre vesentlige konflikter i forhold til havbruksinteressene. For fuglefredningsområder foreslås det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til havbruk dersom det ikke strider mot verneformålet.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at verneformen fuglefredningsområde er foreslått for Hensteinen, Horsvær og Gimsan, pga. tidligere bosetting og at kulturpåvirkningen stedvis er stor. Terskelen for å inkludere kulturpåvirkede arealer er lavere for fuglefredningsområder enn for naturreservater. Det vises for øvrig til at spørsmålet om bruk av naturvernloven er omtalt under kap. 8. Direktoratet viser også til gjennomgangen av forskriftene i kap. 8, der bl.a. ferdselsbegrensninger og felling av arter som gjør skade er tatt opp. Direktoratet slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med naturreservatet er å ivareta et nasjonalt verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til området som hekke-, myte- og overvintringsområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING (naturreservatet):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knyttet til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med myting til gjess og ender.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med ærfuglenes forberedelser til hekking og oppvekststed (skjul og næring) til ungene.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Formålet med fuglefredningsområdet er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING (fuglefredningsområdet):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knyttet til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med myting til gress og ender.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med ærfuglenes forberedelser til hekking og oppvekststed (skjul og næring) til ungene.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Horsvær naturreservat og Hensteinen, Horsvær og Gimsan fuglefredningsområde opprettes i samsvar med vedlagte forskrifter og kart.

Hamnholmen fuglefredningsområde i Brønnøy kommune (270 daa, hvorav 170 daa sjøareal).

Grunneierne mener at fredningsforslaget ikke er forenlig med deres og etterkommeres ønske om bruk av området, og går imot vern. Brønnøy kommune slutter seg til uttalelsen fra Sør-Helgeland regionråd, jf. oppsummeringen i kap. 7. Algea a.s mener at det under § 4 i forskriften bør tas inn en egen linje vedrørende tang-/tarehøsting. Nordland Fiskeoppdretterlag mener at dette gruntvannsområdet er interessant i forbindelse med oppdrett av "nye arter" som for eksempel flatfisk, og avviser verneforslaget slik det foreligger. Helgeland Kraftlag AL forbeholder seg retten til å ha ettersyn og vedlikehold på elektriske anlegg. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) støtter forslaget om at området tas ut av planen.

Fylkesmannen tilrår på bakgrunn av den store motstanden fra grunneierne at området tas ut av verneplanen.

Direktoratet for naturforvaltning slutter seg til fylkesmannens tilråding. Området ble foreslått tatt ut da verneplanutkastet ble sendt på sentral høring, og det er ikke kommet merknader som tilsier en annen vurdering.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning.

2. Ytre Vegaøyan verneområde: a) Lånan/Skjærvær naturreservat (112 919 daa, hvorav 110 488 daa sjøareal), b) Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde (714daa, hvorav 371 daa sjøareal) og c) Hysvær/Søla landskapsvernområde med dyrelivsfredning (93 172 daa, hvorav 86 028 sjøareal) i Vega kommune.

Fra grunneierne er det kommet ønsker om bl.a. at tradisjonell bruk må kunne fortsette (vern gjennom bruk), mulighet for vedlikehold, gjenoppføring og nybygging av hus, vedlikehold av vei og bruk av traktor til dette, grønnsaksdyrking, henting av masse i fjæra, legging båt i ulike støer, telt for enkelt overnatting, seljakt, endring av verneform til landskapsvernområde. Mink, vånd, stormåse og oter anføres som et problem for naturmiljøet og særlig for ærfuglen. Noen grunneiere mener det er behov for utvidet ferdselsforbud, forbud mot maskinell tangskjæring og lavtflyging med jagerfly i hekketiden. Det anses som viktig med tilsyn og lokal forvaltning. En grunneier ønsker leirskole lagt til Skjærvær utenom vernetida i tilknytning til etablering av et museum/dokumentasjonssenter for ærfuglørkt og egg/duntradisjoner på hovedøya Vega.

Vega kommune mener at forslaget burde trekkes tilbake og fremmes på nytt ut fra prinsippet om fuglefredningsområde og landskapsvernområdet, og at det blir utarbeidet nytt forslag ut fra begrepet vern gjennom bruk. Det settes spørsmål ved behovet for vern av bl.a. store gruntvannsområder med viktige fiskeplasser og kasteplasser for kystsel. Kommunen mener det er unødvendige restriksjoner på bygging av nye hus, kaier og sjøhus. Alternativt foreslås endret regelverk for de ulike områdene: fiske og seljakt må forvaltes av fiskerimyndighetene, kystverket må kunne oppføre nyanlegg, grunneiere må kunne høste tang, oppføring av nybygg i lokal byggestil og vedlikehold av eksisterende bygninger må tillates, jord må kunne holdes i hevd og brukes, etablering av nye næringer som ikke bryter vesentlig med verneformålet må tillates, verneforskriften må ikke være til hinder for havbeite og også gjelde kommersiell drift, allemannsretten må sikres, forvaltningen av områdene må tillegges

kommunen, forvaltningsplan må utarbeides før vernevedtak, lokalsamfunnets tap og/eller vinning av vernevedtaket må vurderes i forbindelse med rulleringen av forvaltningsplanen hvert 4. år, endringer av verneforskriftene må kun foretas etter omfattende høringer, vedtatte forskrifter må på fritt grunnlag kunne gjennomgås etter 5 eller 10 år og konsekvenser for etablering av nye næringer innenfor de ulike verneområdene forutsettes utredet av staten. Kommunen sier seg enig i uttalelsen fra Universitetet i Oslo, og understreker viktigheten av at forskriften for verneområdene gis en utforming som ikke i unødig grad kommer i konflikt med befolkningens nedarvede praksis og rettsbevissthet tilknyttet bruk og vern i kystsonen.

Vega Fiskarlag setter spørsmålstegn ved behovet for vern av store gruntvannsområder med viktige fiskeplasser og kasteplasser for kystsel. Området som skal vernes bør reduseres sterkt redusert i størrelse og gis status som fuglefrednings- og landskapsvernområde. Fiskarlaget mener det er unødvendige restriksjoner på bygging av nye hus, kaier og sjøhus, da dette kan skape store vansker for bruken av området. Forslaget til verneplan burde trekkes tilbake og fremmes på nytt ut fra prinsippet som den gamle egg- og dunværfredningen bygget på. Alternativt foreslås en del konkrete endringer og tillegg til det foreslåtte regelverket: forvaltning av fiske og jakt på sel må fortsatt tilligge fiskerimyndighetene, kystverket må fortsatt kunne oppføre nyanlegg, grunneiere må kunne høste tang, oppføring av nye bygninger, sjøhus og kaier til næringsformål, etablering av nye næringer/nyteknologi dersom ikke bryter vesentlig med verneformålet må tillates. I samarbeid mellom grunneiere, næringsinteresser, kommune og miljøvern avdelingen må det utarbeides en detaljert forvaltningsplan for området som vernes, og planen/regelverket må med jevne mellomrom gjennomgås og kunne endres etter omfattende høringer. Forvaltningen av verneområdene må tillegges den enkelte kommune. Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet, Zoologisk avdeling viser til universitetets tidligere uttalelse til "Ny landsplan for nasjonalparker", der det ble påpekt behovet for et sammenhengende verneområde fra Horta i Nord-Trøndelag og opp til Åsværet i Dønna. Et slikt verneområde vil sikre enhetlig forvaltning av området, og også sikre de arealer som ikke inngår i forslaget til Kystverneplan. Zoologisk avdeling er skeptisk til at det kan komme inn næringsvirksomhet som tangtråling, oppdrettsvirksomhet og turisme i områder som faller utenom verneforslaget, og at de naturrikdommene en ønsker å bevare blir skadelidende. De faunistiske kvalitetene i området langt på vei er et kulturprodukt, det er viktig at kystkulturen blir ivaretatt. Egg- og dunværtadisyjonen ønskes opprettholdt, og det er behov for at det fortsatt må kunne gis dispensasjon for felling av enkeltindivider av måse- og kråkefugler i egg- og dunværene, og en fortsatt bekjempelse av minken der den finnes. Universitetet i Oslo, Botanisk museum mener vernet bør være at fremtidig bruk av områdene skal ligge så nært opp til den tradisjonelle bruken som mulig. Grunneiers rettigheter bør vurderes i hvert enkelt tilfelle og grunneier bør stimuleres til tradisjonell bruk. Vånd bør fritas for dyrefredningen på Lånan, og slått- og beitevirksomhet bør kunne igangsettes uavhengig av sjøfuglenes hekkeperiode på Lånan, dersom restaurering og skjøtsel av vegetasjonen skal la seg gjennomføre. Algea a.s mener det er grunn til å anta at høsting av tang hvert 4./5. år ikke innebærer en trussel mot fuglenes livsmiljø, og foreslår at det tas inn en egen bestemmelse vedrørende tang/tarehøsting. Helgeland Kraftlag AL forbeholder seg retten til å ha ettersyn og vedlikehold av anlegg, og ønsker dette tatt inn i forskriften. Nordland Fiskeoppdretterlag anmoder myndighetene om ikke å gå inn for verneforslaget slik det i dag foreligger. De foreslår derimot at det etableres en dialog med næringen om hvordan en kan sikre næringens utviklingsmuligheter i området samtidig med at verneinteressene ivaretas. Området hevdes å ha vital betydning for oppdrettsnærings utviklingsmuligheter i regionen. Dette gjelder både med tanke på framtidig oppdrett på "nye" arter samt utviklingsmuligheter for allerede eksisterende virksomhet. Fiskerisjefen i Nordland tilrår at verneformen naturreservat avgrenses til Lånan og til Skjærvær hvor lokalitetene er av havstrandbotanisk verdi. For å sikre verneformålet ved at naturreservatet innskrenkes, foreslås det erstattet med landskapsvernområde. Hele Ytre Vegaøyan verneområde er viktige fiskeområder hvor det er lokalisert viktige nød- og liggehavner, og oppføring av nyanlegg til fiskeriformål må tillates i de foreslåtte verneområdene. Innen

øygruppene Søla, Hysvær, Skjærvær, Nordvær og Lånan vil det i følge fiskerisjefen kunne etableres oppdrettsanlegg ut fra topografiske forhold.

Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland bemerker bl.a. at verneplanutkastet i stor grad er utarbeidet i samarbeid med Vega kommune. Fylkesmannen kan ikke se at det er kommet argumenter som underbygger behov for å bruke en annen verneform enn det som er foreslått. Fylkesmannen er enig i at det bør utarbeides en forvaltningsplan for dette området, men bemerker at det ikke vil være mulig før det er vedtatt hvilke bestemmelser som vil gjelde. Det er meget viktig at det er opprettes et rådgivende kontaktutvalg for forvaltningsmyndigheten. Spørsmålet om et interkommunalt kontaktforum bør etter fylkesmannens oppfatning tas opp etter at verneplanarbeidet er avsluttet. Foreslåtte ferdselsrestriksjoner i hekketida innen naturreservatdelen av området er en begrensning i allemannsretten, men fylkesmannen er her av den oppfatning at for dette området må hensynet til fuglelivet prioriteres. Fylkesmannen har registrert at grunneiere både i det foreslåtte landskapsvernområdet og også i fuglefredningsområdene, ønsker ferdselsrestriksjoner i hekketida. Dersom det for fuglefredningsområder er mulig å innføre ferdselsbegrensninger med unntak for grunneiere/rettighetshavere og personer i følge med disse, tilrår fylkesmannen tilleggshøring om dette. Fylkesmannen mener de foreslåtte forbudene mot tekniske inngrep må opprettholdes, men peker på at det i de foreslåtte forskriftene for landskapsvernområdet åpnes for dispensasjon for nyetablering av bygninger på eksisterende murer i tilknytning til tidligere eller eksisterende bebyggelse. Det er ingen begrensninger på muligheten for å vedlikeholde eksisterende bebyggelse og utøvelse av fiske. Når det gjelder kystselforvaltningen og Kystverkets virksomhet viser fylkesmannen til sine generelle kommentarer. Fylkesmannen tilrår at høsting av tang i perioden fra og med 1. august til og med 31. mars tillates. De foreslåtte verneforskriftene begrenser ikke mulighetene for å holde jord i hevd. Problemet i området er heller at driften i dag ligger nede. Det medfører at forvaltningsmyndigheten i samarbeid med grunneiere og kommunen har en betydelig oppgave i forbindelse med skjøtsel av kulturlandskapet. I de tilfeller hvor skjøtsel av kulturlandskap kommer i konflikt med skjøtsel av fugleliv, mener fylkesmannen at fuglelivet må prioriteres. Fylkesmannen viser til at foreslåtte verneforskrifter ikke regulerer havbeite. Fylkesmannen tilrår at det tas inn unntak i forskriften for landskapsvernområder i forbindelse med elektriske anlegg. Når det gjelder fiskeoppdrett bemerker fylkesmannen at verneforslaget ikke inneholder noe forbud mot dette i fuglefredningsområdene og landskapsvernområdet. Søla og Hysværet inngår i det foreslåtte landskapsvernområdet og Skjærvær og hovedøya på Lånan er foreslått vernet som fuglefredningsområde. Etablering av oppdrett i Nordværet vil komme i konflikt med Norges største storskarvkoloni. Dette vil medføre at konsesjon ikke kan gis dersom man følger dagens retningslinjer i forhold til vilthensyn ved etablering av oppdrettsanlegg. Fylkesmannen vurderer det som svært viktig også å ha noen større områder hvor oppdrett ikke forekommer, områder som ikke er påvirket av oppdrettsvirksomhet. Verneverdiene i dette naturreservatet er store og meget konsentrert. Fylkesmannen tilrår at det kan gis tillatelse til oppføring av nødvendige nye bygninger/anlegg i forbindelse med utøvelse av fiske i Lånan, Skjærvær og Flovær fuglefredningsområde og i Hysvær/Søla landskapsvernområde. Fylkesmannen tilrår videre at bruk av motorkjøretøy langs etablert veg i forbindelse med landbruksdrift, og uttak av masse for vedlikehold av veg på Søla, tillates i landskapsvernområdet. I landskapsvernområdet er det ikke noe forbud mot dyrking av grønnsaker, og verneforskriften er ikke til hinder for at grunneierne kan ha flere faste opplagsplasser for båt. Fylkesmannen tar opp spørsmålet om felling av arter som gjør skade, jf. oppsummeringen i kap. 7.

Riksantikvaren bemerker at en del av det foreslåtte fuglefredningsområdet er fredet etter kulturminneloven, og at en her vil få en interessant mulighet til å prøve ut samvirke mellom

vernebestemmelser i kulturminnelov og naturvernlov. Det forutsettes at verneforskriften praktiseres på en måte som ikke er i konflikt med kulturminnefredningen, som åpner for bl.a. til- og påbygging, gjenoppføring/oppføring av bygninger knyttet til tradisjonell bruk av området og mer omfattende beitevirksomhet enn på vernetidspunktet.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, vurderes vern av Lånan/Skjærvær naturreservat ikke å medføre vesentlige konflikter i forhold til havbruksinteressene. For fuglefredningsområder og landskapsvernområder foreslås det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til havbruk dersom det ikke strider mot verneformålet.

Direktoratet for naturforvaltning har igangsatt arbeidet med delegering av forvaltningsmyndighet for verneområder. De kommuner som ønsker det, kan søke om å få overta denne myndighet. Direktoratet foreslår at det åpnes for seljakt de første 14 dagene av april og at etablering av nyanlegg for Kystverket kan tillates etter søknad, jf. direktoratets generelle kommentarer i kap. 8. Sammen med det foreslåtte Muddværet fuglefredningsområde, utgjør Ytre Vegaøyen verneområde ett av tre områder i kystverneplanen som inngår i nasjonalparkplanen, jf. St.meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Direktoratet vurderer vern av området som et viktig element i arbeidet med å følge opp det nasjonale resultatmålet om å verne et representativt utvalg av norsk natur, jf. St.meld. nr. 24 (2000-2001) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*. Flere områder i kystverneplanen, deriblant Ytre Vegaøyen, er foreslått som verdensarvområde. En forutsetning for å valg av områder i denne sammenheng er bl.a. forankring i en eller annen form for nasjonal sikring, enten vedtatte fredninger m.v., eller verneplaner som er gjennomført eller under arbeid. Vega kommune har etter høringene jobbet svært aktivt for å få fremdrift i arbeidet med å etablere et område i kommunen som verdensarvområde. En referansegruppe for arbeidet er under etablering med tanke på å få frem nominasjonspapirer til sekretariatet i UNESCO i løpet av 2002. Det er gjennomført flere møter i sakens anledning, og det er bl.a. fra direktoratet bevilget midler til et forprosjekt. Når det gjelder beite, ferdselsbegrensinger og felling av arter som gjør skade, viser direktoratet til omtalen i kap. 8. I forhold til kulturminnefredningen, foreslår direktoratet at til- og påbygging, gjenoppføring/oppføring av bygninger knyttet til tradisjonell bruk av området, kan tillates etter søknad i den delen av det foreslåtte fuglefredningsområdet som er fredet etter kulturminneloven. Det vil for dette området være særlig viktig med et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndighet og regional kulturminnemyndighet. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med naturreservatet er å ivareta et nasjonalt verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til området som rastelokalitet for hvitkinngås på vårtrekk, som hekke-, myte- og overvintringsområde for sjøfugl og til forekomst av spesielle plantearter/plantesamfunn.

SJØAREALENES BETYDNING (naturreservatet):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med myting til gjess og ender.

- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med ærfuglenes forberedelser til hekking og oppvekststed (skjul og næring) til ungene.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.

Formålet med fuglefredningsområdet er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING (fuglefredningsområdet):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med ærfuglenes forberedelser til hekking og oppvekststed (skjul og næring) til ungene.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.

Formålet med landskapsvernområdet er å bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, og sikre de zoologiske, botaniske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg.

SJØAREALENES BETYDNING (landskapsvernområdet):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med myting til gjess og ender.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med ærfuglenes forberedelser til hekking og oppvekststed (skjul og næring) til ungene.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Estetiske verneverdier:

- Estetiske verneverdier.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at a) Lånan/Skjærvær naturreservat, b) Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde og c) Hysvær/Søla landskapsvernområde med dyrelivsfredning opprettes i samsvar med vedlagte forskrifter og kart.

3. Muddværet fuglefredningsområde i Vega kommune (9586 daa, hvorav 7547 daa sjøareal).

Grunneierne er enige i formålet med vernet, men har flere ønsker mht. verneforskriftens utforming. Bl.a. må det være tillatt at eksisterende hus og innretninger kan vedlikeholdes, omgjøres og tilpasses aktuelle bruksbehov, at det i rimelig utstrekning kan oppføres nye hus i tradisjonell byggestil og anlegg som ikke beviselig er til ulempe og skade for vilt og fugleliv og forringelse av naturens produktivitet, og at det kan utøves nærings-, sports- og friluftaktiviteter. Av næringsaktiviteter som drives nevnes det at to helårs fiskesjarker er stasjonert i Muddvær, og at det i 1994 ble høstet 1141 tonn tang i Muddvær. Grunneierne ønsker at Muddvær skal vernes som biotopvern-/fuglefredningsområde. Videre er det ønske om et utvidet ilandstigningsforbud for andre enn grunneiere eller rettighetshavere fra 15.04-

09.08, fiske fra båt med passivt redskap (håndsnøre, teiner, garn, line m.m), opptak av skjell og skalldyr, høsting av tang og tare for grunneier/rettighetshaver, og at ny bebyggelse og anlegg lokaliseres til øyer det tradisjonelt har eksistert slik bebyggelse.

Vega kommune mener at forlaget burde trekkes tilbake og fremmes på nytt ut fra prinsippet om fuglefredningsområde og landskapsvernområdet, og at det blir utarbeidet nytt forslag ut fra begrepet vern gjennom bruk. Det settes spørsmål ved behovet for vern av bl.a. store gruntvannsområder med viktige fiskeplasser og kasteplasser for kystsel. Kommunen mener det er unødvendige restriksjoner på bygging av nye hus, kaier og sjøhus. Alternativt foreslås endret regelverk for de ulike områdene: fiske og seljakt må forvaltes av fiskerimyndighetene, kystverket må kunne oppføre nyanlegg, grunneiere må kunne høste tang, oppføring av nybygg i lokal byggestil og vedlikehold av eksisterende bygninger må tillates, jord må kunne holdes i hevd og brukes, etablering av nye næringer som ikke bryter vesentlig med verneformålet må tillates, verneforskriften må ikke være til hinder for havbeite og også gjelde kommersiell drift, allemannsretten må sikres, forvaltningen av områdene må tillegges kommunen, forvaltningsplan må utarbeides før vernevedtak, lokalsamfunnets tap og/eller vinning av vernevedtaket må vurderes i forbindelse med rulleringen av forvaltningsplanen hvert 4. år, endringer av verneforskriftene må kun foretas etter omfattende høringer, vedtatte forskrifter må på fritt grunnlag kunne gjennomgås etter 5 eller 10 år og konsekvenser for etablering av nye næringer innenfor de ulike verneområdene forutsettes utredet av staten. Kommunen understreker viktigheten av at forskriften for verneområdene gis en utforming som ikke i unødig grad kommer i konflikt med befolkningens nedarvede praksis og rettsbevissthet tilknyttet bruk og vern i kystsonen.

Vega Fiskarlag setter spørsmålstegn ved behovet for vern av store gruntvannsområder med viktige fiskeplasser og kasteplasser for kystsel. Området som skal vernes bør reduseres sterkt redusert i størrelse og gis status som fuglefrednings- og landskapsvernområde. Fiskarlaget mener det er unødvendige restriksjoner på bygging av nye hus, kaier og sjøhus, da dette kan skape store vansker for bruken av området. Forslaget til verneplan burde trekkes tilbake og fremmes på nytt ut fra prinsippet som den gamle egg- og dunværfredningen bygget på. Alternativt foreslås en del konkrete endringer og tillegg til det foreslåtte regelverket: forvaltning av fiske og jakt på sel må fortsatt tilligge fiskerimyndighetene, kystverket må fortsatt kunne oppføre nyanlegg, grunneiere må kunne høste tang, oppføring av nye bygninger, sjøhus og kaier til næringsformål, etablering av nye næringer/nyteknologi dersom ikke bryter vesentlig med verneformålet må tillates. I samarbeid mellom grunneiere, næringsinteresser, kommune og miljøvern avdelingen må det utarbeides en detaljert forvaltningsplan for området som vernes, og planen/regelverket må med jevne mellomrom gjennomgås og kunne endres etter omfattende høringer. Forvaltningen av verneområdene må tillegges den enkelte kommune. Algea a.s mener det er grunn til å anta at høsting av tang hvert 4./5. år ikke innebærer en trussel mot fuglenes livsmiljø, og at man bør ta inn en egen linje vedrørende tang/tarehøsting i verneforskriften. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser forslaget slik det foreligger, og mener området har stor betydning for oppdrettsnæringens utviklingsmuligheter i regionen. Fiskerisjefen i Nordland mener at oppføring av nyanlegg til fiskeriformål må tillates.

Fylkesmannen i Nordland er enig i at det bør utarbeides en forvaltningsplan for dette området, men bemerker at det ikke vil være mulig før det er vedtatt hvilke bestemmelser som vil gjelde. Det er meget viktig at det er opprettes et rådgivende kontaktutvalg for forvaltningsmyndigheten. Spørsmålet om et interkommunalt kontaktforum bør etter fylkesmannens oppfatning tas opp etter at verneplanarbeidet er avsluttet. Fylkesmannen mener at de foreslåtte forbudene mot tekniske inngrep må opprettholdes, og bemerker at det er ingen begrensninger på muligheten for å vedlikeholde eksisterende bebyggelse. Foreslåtte verneforskrift inneholder ikke noe forbud mot fiskeoppdrett, havbeite og utøvelse av fiske reguleres ikke og jord kan holdes i hevd. Fylkesmannen tilrår at det kan gis tillatelse til oppføring av nødvendige nye bygninger/anlegg i forbindelse med utøvelse av fiske, og at

høsting av tang i perioden fra og med 1. august til og med 31. mars tillates. Når det gjelder seljakt og Kystverkets virksomhet, viser fylkesmannens til sine generelle kommentarer. Fylkesmannen har forståelse for at det kan være behov for ferdselsbegrensninger på land også i fuglefredningsområdene. Dersom det for fuglefredningsområder er mulig å innføre ferdselsbegrensninger med unntak for grunneiere/rettighetshavere og personer i følge med disse, tilrår fylkesmannen tilleggshøring om dette. Fylkesmannen tar opp spørsmålet om felling av arter som gjør skade, jf. oppsummeringen i kap. 7.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås det for fuglefredningsområder og landskapsvernområder at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til havbruk dersom det ikke strider mot verneformålet.

Direktoratet for naturforvaltning foreslår at det åpnes for seljakt de første 14 dagene av april og at etablering av nyanlegg for Kystverket kan tillates etter søknad, jf. direktoratets generelle kommentarer i kap. 8, hvor også spørsmålet om ferdselsbegrensninger og felling av arter som gjør skade er tatt opp. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med ærfuglenes forberedelser til hekking og oppvekststed (skjul og næring) til ungene.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Muddværet fuglefredningsområde opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

4. Indreholmen/Lyngværet naturreservat i Herøy kommune (25 540 daa, hvorav 24 070 daa sjøareal).

Herøy kommune avviser verneforslaget med begrunnelse i uklarheter om naturvernlovens virkeområde i sjø. Kommunen henstiller til sentrale myndigheter å få igangsatt diskusjon om bruk av naturvernloven i sjø, og når denne diskusjonen er slutført kan man gjenoppta arbeidet med kystverneplanen. Herøy Oppdretterforening mener at tradisjonell bruk av områdene ikke må hindres. Fiskerinemnda mener vernet vil få store negative konsekvenser for fiskeri- og havbruksnæringen. Nemnda mener at forskriftens § 3.1. om høsting av tang og tare, bør utgå eller endres, at det i § 3.3. må gjøres unntak for oppføring av nye bygninger og opplag av båter i forbindelse med fiskerinæringen. Nemnda går imot ferdselsforbudet, og mener jakt på sel ikke bør område-/tidsbegrenses. Forvaltningen av verneforskriftene bør tillegges kommunen. Herøy fiskarlag slutter seg til uttalelsen fra fiskerinemnda. Algea a.s mener det er grunn til å anta at høsting av tang hvert 4./5. år ikke innebærer en trussel mot fuglenes livsmiljø, og man bør derfor i de foreslåtte vernebestemmelser innta en egen linje vedrørende tang/tarehøsting. Nordland Fiskeoppdretterlag mener oppdrett ikke vil ha negativ betydning for fuglelivet og avviser forslaget slik det foreligger. Fiskerisjefen i Nordland mener området er godt egnet for oppdrett og foreslår verneformen fuglefredningsområde. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen viser til brev av 05.08.94 fra Lovavdelingen i Justisdepartementet til Miljøverndepartementet mht. naturvernlovens virkeområde i sjø, og til at Herøy kommune ble informert om dette i brev av 06.02.96 fra fylkesmannen. Fylkesmannen tilrår at etablering av nye bygninger/anlegg i forbindelse med fiske kan tillates etter søknad. Det vurderes som verdifullt å ha noen større områder hvor det ikke foregår oppdrett og tangskjæring. I forhold til spørsmålet om ferdselsbegrensninger, mener fylkesmannen at hensynet til fuglelivet må telle mest.

Fiskeridepartementet stiller spørsmål ved bruken av naturvernloven § 8.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, vises det til at det ikke er mulig å ta ut arealer som reduserer konflikten samtidig som verneformålet opprettholdes. Det vises for øvrig til oppsummering av denne gjennomgangen i kap. 7.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at det også i kystmeldingen slås fast at naturvernloven gjelder både på land og i sjø, og at bruk av lovens § 8 er omtalt under kap. 8. Direktoratet for naturforvaltning og Fiskeridirektoratet gjennomførte møte om kystverneplanen 05.06.01, hvor Fiskeridirektoratet mente at Indreholmen-Lyngværet kan tjene som referanseområde der det ikke åpnes for havbruk, jf. oppsummeringen av møtet i kap. 7. Direktoratet viser til gjennomgangen i kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, som bl.a. innebærer at det åpnes for seljakt de første 14 dagene av april, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til området som hekke- og overvintringsområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med myting til gjess og ender.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Indreholmen/Lyngværet naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

5. Kvikkleirøyran landskapsvernområde med plantelivsfredning i Herøy kommune (2725 daa, hvorav 1237 daa sjøareal).

Grunneier mener den nordvestlige grensen vil skape konflikt i forhold til dyrkamark, og at jakt og bruk av motorkjøretøy i forbindelse med vedlikehold av gjerder må tillates. Herøy kommune avviser verneforslaget med begrunnelse i uklarheter om naturvernlovens virkeområde i sjø. Kommunen henstiller til sentrale myndigheter å få igangsatt diskusjon om bruk av naturvernloven i sjø, og når denne diskusjonen er sluttført kan man gjenoppta arbeidet med kystverneplanen. Herøy Oppdretterforening mener at tradisjonell bruk av områdene ikke må hindres. Fiskerinemnda mener vernet vil få store negative konsekvenser for fiskeri- og havbruksnæringen. Nemnda mener at forskriftens § 3.1. om høsting av tang og tare, bør utgå eller endres, at det i § 3.3. må gjøres unntak for oppføring av nye bygninger og opplag av båter i forbindelse med fiskerinæringen. Nemnda går imot ferdselsforbudet, og

mener jakt på sel ikke bør område-/tidsbegrenses. Forvaltningen av verneforskriftene bør tillegges kommunen. Herøy fiskarlag slutter seg til uttalelsen fra fiskerinemnda. Algea a.s mener det er grunn til å anta at høsting av tang hvert 4./5. år ikke innebærer en trussel mot fuglenes livsmiljø, og man bør derfor i de foreslåtte vernebestemmelser innnta en egen linje vedrørende tang/tarehøsting. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser forslaget slik det foreligger. Dette området kan være interessant med tanke på oppdrett av "nye" arter, f.eks flatfisk. De hevder at når verneverdiene ligger på land er det vanskelig å forstå at en trenger å verne farvannet rundt en vernelokalitet. Fiskerisjefen i Nordland tilrår at det av hensyn til nærliggende oppdrettsanlegg foreslås en mindre justering av områdets avgrensning i sør slik at grensen her blir å gå fra Liss Nautøya til Dreggern. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen viser til brev av 05.08.94 fra Lovavdelingen i Justisdepartementet til Miljøverndepartementet mht. naturvernlovens virkeområde i sjø, og til at Herøy kommune ble informert om dette i brev av 06.02.96 fra fylkesmannen.

Fylkesmannen tilrår at høsting av tang tillates fra 1. august til 31. mars, og at småviltjakt blir tillatt. I forhold til spørsmålet om ferdselsbegrensninger, mener fylkesmannen at hensynet til fuglelivet må telle mest. Området vurderes som sårbart mht. motorferdsel. Det bemerkes at etablering av oppdrett sannsynligvis er uaktuelt pga. at det allerede er etablert flere anlegg i nærheten. Fylkesmannen tilrår at grensen endres i forhold til grunneiers ønske.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet etter gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås grenseendringer og forskriftsendringer. Det foreslås bl.a. at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til etablering av havbruksvirksomhet dersom det ikke er i strid med verneformålet, pga. at hovedverneformålet er knyttet til havstrandsbotanikk/ kvartærgeologi. Med disse endringene vurderes konflikten mellom vern og havbruk å være sterkt redusert.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at det ikke er foreslått ferdselsbegrensninger for Kvikkleirøyran. Videre bemerkes at også kystmeldingen slår fast at naturvernloven gjelder både på land og i sjø. Direktoratet slutter seg til fylkesmannens forslag til grenser og viser til gjennomgangen i kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter. Ut fra de vurderinger Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland har gjort knyttet til gjennomgangen i forhold til kystmeldingen, legges det til grunn at foreslåtte grenseendring i seg selv gjør at konflikten i forhold til havbruksinteresser reduseres vesentlig. Direktoratet foreslår for dette området at det ikke settes tidsbegrensninger på seljakt, jf. omtalen i kap. 8.

Miljøverndepartementet viser til avklaring med Fiskeridepartementet om at for Kvikkleirøyran endres verneformen fra naturreservat til landskapsvernområde med plantelivsfredning, og viser til at i tråd med dette er verneforskriften for området endret.

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et egenartet og i det vesentlige urørt kystlandskap med velutviklet og variert havstrandvegetasjon med et representativt og stort artsutvalg.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg for øvrig til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Kvikkleirøyran landskapsvernområde med plantelivsfredning opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

6. Vardøya naturreservat i Herøy kommune (1433 daa, hvorav 614 sjøareal).

Grunneierne mener grensen kommer for nært gammel boplass hvor fritidsboliger ønskes oppført, og foreslår grenseendring. Herøy kommune avviser verneforslaget med begrunnelse i uklårheter om naturvernlovens virkeområde i sjø. Kommunen henstiller til sentrale myndigheter å få igangsatt diskusjon om bruk av naturvernloven i sjø, og når denne diskusjonen er slutført kan man gjenoppta arbeidet med kystverneplanen. Herøy Oppdretterforening mener at tradisjonell bruk av områdene ikke må hindres. Fiskerinemnda mener vernet vil få store negative konsekvenser for fiskeri- og havbruksnæringen. Nemnda mener at forskriftens § 3.1. om høsting av tang og tare, bør utgå eller endres, at det i § 3.3. må gjøres unntak for oppføring av nye bygninger og opplag av båter i forbindelse med fiskerinæringen. Nemnda går imot ferdselsforbudet, og mener jakt på sel ikke bør område-/tidsbegrenses. Forvaltningen av verneforskriftene bør tillegges kommunen. Herøy fiskarlag slutter seg til uttalelsen fra fiskerinemnda. Algea a.s mener det er grunn til å anta at høsting av tang hvert 4./5. år ikke innebærer en trussel mot fuglenes livsmiljø, og man bør derfor i de foreslåtte vernebestemmelser innta en egen linje vedrørende tang/tarehøsting. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser verneforslaget og mener området har grunntvannsområder av fremtidig interesse for oppdrettsnæringen. Helgeland Kraftlag AL forbeholder seg retten til å ha ettersyn og vedlikehold på elektriske anlegg. Fiskerisjefen i Nordland påpeker at det ikke er konflikt mellom næringsutvikling og vern pga. dårlig egnethet for oppdrett. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen viser til brev av 05.08.94 fra Lovavdelingen i Justisdepartementet til Miljøverndepartementet mht. naturvernlovens virkeområde i sjø, og til at Herøy kommune ble informert om dette i brev av 06.02.96 fra fylkesmannen.

Fylkesmannen tilrår at høsting av tang tillates fra 1. august til 31. mars. I forhold til spørsmålet om ferdselsbegrensninger, mener fylkesmannen at hensynet til fuglelivet må telle mest. Sikring av de botaniske verdiene tilsier at området minimum må ha den utstrekning som foreslått. Grensen tilrås opprettholdt.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at det ikke er foreslått ferdselsbegrensninger for Vardøya. Videre bemerkes at også kystmeldingen slår fast at naturvernloven gjelder både på land og i sjø. Direktoratet viser til gjennomgangen i kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, som bl.a. innebærer at det ikke settes tidsbegrensning for seljakt i dette området, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til de botaniske forekomstene i området.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Vardøya naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

7. Åsvær landskapsvernområde med dyrelivsfredning i Dønna kommune (65 489 daa, hvorav 56 197 daa sjøareal).

Grunneier stiller seg positiv til landskapsvernet, men ser helst at "gammelfyret" blir restaurert og vernet. Det bør stilles krav til eierne om at gamle bygninger tas vare på. Dønna kommune slutter seg til forslaget og forutsetter at fornuftig bruk av Åsværet som oppdrettsområde ikke hindres. Kommunen har i etterkant av fylkesmannens tilråding, anmodet Direktoratet for naturforvaltning om å endre forskriften slik at navnet endres fra

Åsværet landskapsvernområde til Åsvær landskapsvernområde, fiskeoppdrett tillates og oppføring av bygninger i forbindelse med fiskeoppdrett kan tillates etter søknad. Dønna fiskerinemnd slutter seg til forslaget og at fornuftig bruk av Åsværet som oppdrettsområde ikke hindres, og at det må kunne gis dispensasjon fra byggeforbudet ved eventuelle landbaser og fórlager. Algea a.s mener det er grunn til å anta at høsting av tang hvert 4./5. år ikke innebærer en trussel mot fuglenes livsmiljø, og man bør derfor i de foreslåtte vernebestemmelser innta en egen linje vedrørende tang/tarehøsting. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser verneforslaget slik det foreligger, og mener at bruk av sjøarealene i området til oppdrett ikke vil ha negativ betydning for verneverdiene. Fiskerisjefen i Nordland mener at oppføring av nyanlegg til fiskeriformål må tillates i de foreslåtte verneområdene.

Fylkesmannen i Nordland viser til at høsting av tang vil være tillatt. Det er ikke uttalt noe forbud mot oppdrett, og fylkesmannen tilrår at det kan åpnes for dette dersom det tas hensyn til verneverdiene. Videre tilrås at det etter søknad kan gis tillatelse til oppføring av nødvendige bygninger i forbindelse med utøvelse av fiske.

Riksantikvaren bemerker at Åsvær fyr er med i nasjonal verneplan for fyrstasjoner, hvor det bl.a. forutsettes at også spor etter tidligere bruk av naturressurser skal kunne opprettholdes og eventuelt tilbakeføres ved skjøtsel. Det er videre et bærende prinsipp om vern gjennom bruk. Det er viktig å finne frem til alternative bruksformer som kan være med på å sikre anlegget.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet etter gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til etablering av havbruksvirksomhet dersom det ikke er i strid med verneformålet.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at Åsvær fyrstasjon ble fredet 27.03.00, samt at ivaretagelse av kulturlandskapet inngår som del av verneformålet for det foreslåtte Åsvær landskapsvernområde. Direktoratet tilrår at områdenavnet endres i tråd med kommunens anmodning, og viser til forslaget fra fylkesmannen og Fiskeridirektoratet Region Nordland når det gjelder havbruk. Oppføring av bygninger må eventuelt vurderes i tilknytning til søknad om havbruk. I henhold til kystmeldingen, skal det ved vurdering av anlegg i landskapsvernområder, legges særlig vekt på om etablering kan skje uten at det blir etablert fast bygningsmasse. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med vernet er å bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, og sikre de zoologiske, botaniske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med myting til gjess og ender.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med ærfuglenes forberedelser til hekking og oppvekststed (skjul og næring) til ungene.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.

Estetiske verneverdier:

- Estetiske verneverdier.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Åsvær landskapsvernområde med dyrelivsfredning opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

8. Holmholmen naturreservat i Hemnes kommune (189 daa, hvorav 165 daa sjøareal). Grunneierne foreslår utvidelse av området og skjerping av forskriften i forhold til ferdsel. Hemnes kommune har ikke innvendinger til foreslåtte utvidelse og oppfordrer fylkesmannen til å vurdere Sundsholmen som verneområde. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Norsk Ornitologisk Forening - Rana lokallag, Norsk Zoologisk Forening avd. Rana og Rana Museum Naturhistorisk avdeling foreslår utvidelse og skjerping av forskriften i forhold til ferdsel. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser verneforslaget slik det foreligger. Området vurderes å kunne ha betydning for oppdrett av "nye" arter f.eks flatfisk. Fiskerisjefen i Nordland påpeker at det ikke eksisterer konflikt mellom næringsutvikling og vern for dette området, grunnet dårlig egnethet for oppdrettsvirksomhet.

Fylkesmannen i Nordland mener at foreslåtte grenser og forskrifter vil sikre områdets funksjon som hekkeområde for ærfugl i fremtiden. Når det gjelder Sundsholmen vises det til plan- og bygningsloven som virkemiddel. Fylkesmannen viser for øvrig til at området ligger innefor en sikringsone for laks og at oppdrett av laksefisk er uaktuelt. Verneforslaget opprettholdes.

Direktoratet for naturforvaltning viser til gjennomgangen i kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefalø at Holmholmen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

9. Bjerka: Breivika, Vallabotn og Røssåauren naturreservat i Hemnes kommune (482 daa, hvorav 365 daa sjøareal).

En grunneier bemerker at Røssåauren berører brukets dyrkamark, og ønsker å ta ut sand til gårdens behov. To grunneiere uttaler i brev at deler av Røssåauren naturreservat berører deres innmark på gården, og finner det derfor vanskelig å godta et slikt vern. Tre grunneiere motsetter seg at verneområdet i Breivika går helt opp til gamle E6, men kan godta fredning opp til flomålet. Disse grunneierne forbeholder seg retten til å ha båt, naust, adkomst til hele strandsonen og å rydde tidligere dyrket mark og dyrke dette. Statskog Nordland er grunneier i østre del av Vallabotn og kan ikke se at det foreslåtte verneområder skaper konflikt med andre brukerinteresser. Hemnes kommune mener at Breivika må reduseres slik at det

dyrkbare området tas ut av planen, at Vallabotn verneområde må utformes slik at dyrket eller dyrkbare områder holdes utenfor planen, samt at grunneier av Røssåauren gis muligheter til uttak av sand og grus til eget bruk, eller gis erstatning. Norsk Ornitologisk Forening - Rana lokallag og Norsk Zoologisk Forening avd. Rana foreslår at det under verneformål tas inn at områdene har betydelig ornitologisk verdi, og foreslår utvidelse av Røssåauren for å fange opp områder med viktig funksjoner for fugl. Også Rana Museum, Naturhistorisk avdeling foreslår utvidelse av Røssåauren. Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet, Botanisk avdeling bemerker at Bjerka-gruppen i Hemnes blir vurdert som det mest verdifulle av denne typen munningsområder i sørfylket. Av to - tre funn av vasskrans i Nordland er registreringer gjort for det foreslåtte verneområdet Røssåauren såvel som i Breivika, uten at dette framgår av den refererte oppdragsrapporten. Funn av vasskrans, samt det eneste funnet av firling i Nordland, er også gjort ved utløpet av Bjerka, som ikke blir foreslått vernet. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland tilrår grenseendring for Breivika slik at gammel dyrket mark tas ut. Når det gjelder Røssåauren vises det til befaring i ettertid og oppmåling utført av kommunen, som etter fylkesmannens oppfatning avklarer at det ikke er behov for grenseendringer av hensyn til dyrket mark. Fylkesmannen er kjent med de betydelige ornitologiske verdiene i omkringliggende arealer, men finner ikke at disse opplysningene forsvarer å sende et nytt forslag på høring. Fylkesmannen tilrår at det kan tas ut grus til husbruk for grunneier.

Jernbaneverket, Hovedkontoret bemerker at det er av avgjørende betydning at et ev. vern av Vallabotn ikke medfører ulemper for trafikkavvikling og sikkerhet på jernbanen, og ønsker presisert at bestemmelsene ikke er til hinder for ordinær drift og vedlikehold. Dersom det skulle oppstå behov for større tiltak utover normal drift og vedlikehold, må dette drøftes med forvaltningsmyndigheten, ev. vil det kunne være nødvendig med søknad.

NGU bemerker at det er forekomst av sand og grus i Vallabotn, men at verne- og utbyggingsinteressene tilsier at området bør vernes. Når det gjelder Røssåauren bør hele tangen vernes, og ikke bare den ytterste delen.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at et ev. vern av hele Røssåauren vil komme i konflikt med jordbruksinteresser. Området Vallabotn grenser til jernbanen i øst. Direktoratet foreslår at det i forskriften gjøres unntak for ordinær drift og vedlikehold av jernbanen, og at det for ev. tiltak utover dette innenfor området må søkes om tillatelse. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag. Direktoratet gjør oppmerksom på at det foreslåtte reservatet består av tre fysisk adskilte områder.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til de botaniske forekomstene. De tre lokalitetene utfyller hverandre når det gjelder vegetasjonstyper.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal – landheving og sedimentering.

Kvartærgeologiske verneverdier:

- Avsetningen går ut i sjø.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Breivika, Vallabotn og Røssåauren naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

10. Sundsbukta naturreservat i Hemnes kommune (151 daa, hvorav 136 daa sjøareal).

Noen grunneiere går imot vern av Sundsbukta naturreservat, pga. Vegvesenets alternative trasévalg for ny riksvei 808. En grunneier mener begrensningene for verneområdet er så omfattende i sin nåværende form at de ikke er akseptable. En annen grunneier ønsker å fortsatt å bruke tang til gjødsling, samt å sette i stand et naust som står i vernegrensa. Hemnes kommune krever at området tas ut av verneplanforslaget inntil Vegvesenet har fattet endelig vedtak om trasévalg for riksveg 808. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland har stor forståelse for behovet for utbedring av veien. Fylkesmannen viser til at aktuell trase ikke er utredet av veimyndighetene, og vurderer det som uaktuelt å legge veien over Sundsbukta pga. de nasjonale interessene som er knyttet til de botaniske forekomstene. Fylkesmannen mener det fins andre og langt mer miljøvennlige alternativer. Det tilrås at sanking av tang på egen eiendom tillates.

Statens vegvesen, Vegdirektoratet bemerker at det er behov for omlegging/utbedring av RV 808, og mener at areal som kan være aktuelt for ny trasé fortrinnsvis ikke bør båndlegges. Helst bør Sundsbukta tas ut av verneplanen slik at ev. konflikter avklares i kommunedelplanen.

Direktoratet for naturforvaltning har fra Nordland Vegkontor fått opplyst at planarbeidet knyttet til veien skal startes opp inneværende år, og at forslag til mulige traseer ikke er utarbeidet. En vei gjennom området vil ikke være forenlig med verneformålet. Direktoratet mener en her må søke løsninger som ikke kommer i konflikt med de nasjonale botaniske verdiene i området. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens tilråding.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til de botaniske forekomstene.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Miljøverndepartementet viser til at det er planlagt omlegging/utbedring av riksvei 808 langs Sundsbukta. Planlagt ny veilinje ligger på innerste veikant av eksisterende vei (lengst fra verneområdet) eller enda lenger inn fra verneområdet. Planlagt ny veilinje kan komme i konflikt med det foreslåtte verneområdet på to kortere strekninger i nordlige del av verneområdet. På de to aktuelle strekningene i nordlige del av det foreslåtte verneområdet, hvor eksisterende veitrase berører verneområdet, skal avgrensningen av verneområdet trekkes ca 5 meter ut fra nedkant av eksisterende veifylling. En slik avgrensning kommer ikke i konflikt med viktige verneverdier, og gir mulighet for eventuell ny fyllingsfot i forbindelse med veiomleggingen. Dersom det utover den nevnte grensejusteringen fremkommer behov for inngrep i verneområdet i form av fyllinger eller lignende i forbindelse med veiomleggingen, må dette eventuelt behandles etter verneforskriftens generelle unntaksbestemmelse i § 7.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Sundsbukta naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

11. Lovunda/Lundeura naturreservat i Lurøy kommune (1533 daa, hvorav 350 daa sjøareal).

Lurøy kommune foreslår grenseendring. Fiskerinemnda har ingen merknader til forskriften. Lurøy Distriktsfiskarlag slutter seg foreslåtte grenseendringer.

AS Rødøy-Lurøy Kraftverk forbeholder seg rett til å drive og vedlikeholde bestående linje med installasjoner, videre ved senere behov å forsterke, bygge om eller utvide linjen.

Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland tilrår grenseendring i tråd med kommunens forslag. Videre foreslås unntak i forskriften for drift og vedlikehold av etablerte elektriske anlegg og bruk av motorkjøretøy i den forbindelse.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et spesielt hekkeområde for sjøfugl (lundekoloni), med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Lovunda/Lundeura naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

Svenningen naturreservat i Lurøy kommune (8930 daa, hvorav 5430 daa sjøareal).

Grunneierna går sterkt imot vern, og begrunner dette med at det ikke går å drive jordbruk som næringsvirksomhet på øya med de lover og regler verneplanen omfatter. Lurøy kommune støtter forslaget under forutsetning av at tradisjonell jordbruksdrift fortsatt kan opprettholdes, at ferdselsbegrensninger på land bare gjelder fugleøya Svenningen og at badeplassen på "Draget" kan brukes som tidligere. Fiskerinemnda mener verneområdet bør innskrenkes pga. at verneforslaget stort sett er knyttet til øya Svenningen. Lurøy Distriktsfiskarlag slutter seg til fiskerinemndas uttalelse, og går imot verneforslaget. Algea a.s mener det er grunn til å anta at høsting av tang hvert 4./5. år ikke innebærer en trussel mot fuglenes livsmiljø, og at en i de foreslåtte vernebestemmelser bør innta en egen linje vedrørende tang/tarehøsting. AS Rødøy-Lurøy Kraftverk forbeholder seg retten til å drive og vedlikeholde kraftlinje med installasjoner, samt ved senere behov å forsterke, bygge om eller utvide linjen for å opprettholde en forsvarlig strømforsyning til Lovund. Nordland Fiskeoppdretterlag går imot verneforslaget, og påpeker at det er godkjente lokaliteter for eksisterende oppdrettsanlegg i grensen for det foreslåtte verneområdet. Oppdrettere i regionen har bebudet å ville søke seg inn i området. Regionen har mange oppdrettsanlegg med stor produktivitet, noe som medfører behov for å kunne dele opp virksomheten for å øke terskelen mot sykdomsutbrudd og for å sikre at en utnytter naturen på en bærekraftig måte. Ved fortsatt å kunne bruke eksisterende lokaliteter og ta i bruk nye i dette området, ligger det en faktisk miljøgevinst for næringen. Fiskerisjefen i Nordland bemerker at Lurøy en av de kommunene med størst potensiale for utvidelse av havbruksnæringen. Pr. i dag er 5 lokaliteter klarert like ved grensen til det foreslåtte verneområdet. I tillegg er nytt sanitærslakteri etablert med forestående klarering av slaktemerdkonsesjon i nærheten av

Svenningen. Foreslåtte verneområde er etter fiskerisjefens mening uheldig for anlegget som er lokalisert i området. Innen kort tid vil dette matfiskanlegget ha lokaliteter for laks både på vest- og østsiden av verneområdet. Under henvisning til områdets store betydning for havbruksnæringen i kommunen, går fiskerisjefen imot forslaget om naturreservat. Verneområdet kan reduseres og det kan nyttes en annen verneform uten at verneverdiene forringes. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland er kjent med at de største verneverdiene i dette området i dag er knytta til selve Svenningen, men mener at også de andre øyene er egnet som hekkeområder for fugl. Opprinnelig mente fylkesmannen at det burde opprettes et langt større verneområde, men dette lot seg ikke gjøre pga. etablert oppdrettsvirksomhet og ønske om økt antall lokaliteter til disse anleggene.

På denne bakgrunn ser fylkesmannen et klart behov bl.a. for at området får en utstrekning i henhold til forslaget, som i utgangspunktet er et minimumsforslag. Når det gjelder havbruk bemerker fylkesmannen bl.a. at området ligger som en buffer mellom forskjellige oppdrettskonsesjoner, og at det derfor ikke er aktuelt med etablering av ny oppdrettsvirksomhet innen det foreslåtte naturreservatet.

Fiskeridepartementet stiller spørsmål ved bruken av naturvernloven § 8.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, vises det til at det ikke er mulig å ta ut arealer som reduserer konflikten med havbruk samtidig som verneformålet opprettholdes. Området vurderes som et viktig og godt oppdrettsområde. Det vises for øvrig til oppsummering av denne gjennomgangen i kap. 7.

Direktoratet for naturforvaltning mener at naturreservat er den verneform som er best egnet ut fra verneverdier og -formål. På bakgrunn av områdets store betydning for havbruksnæringen, og etter en nøye avveining mellom verneinteresser og havbruksinteresser tilrår direktoratet at Svenningen tas ut av kystverneplanen.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning.

12. Risværet og Sandværet: Risværet naturreservat (4425 daa, hvorav 3225 daa sjøareal) og Sandværet landskapsvernområde med plantelivsfredning (6824 daa, hvorav 5877 daa sjøareal) i Lurøy kommune.

Grunneierne er positive til vern av Risværet, mens en grunner går i mot vern av Sandværet. Lurøy kommune ber om at området tas ut av planen. Fiskerinemnda mener at i forhold til utviklingen av fiskeri- og havbruksnæringen er det vanskelig å forstå vern av et så stort "havområde" når den faglige begrunnelsen for vernet i hovedsak er knyttet til botaniske forhold, og går av ovenstående grunner imot verneforslaget. Lurøy Distriktsfiskarlag slutter seg til Fiskerinemndas vedtak. Algea a.s mener det er grunn til å anta at høsting av tang hvert 4./5. år ikke innebærer en trussel mot fuglenes livsmiljø, og man bør derfor i de foreslåtte vernebestemmelser innta en egen linje vedrørende tang/tarehøsting. Norsk Ornitologisk Forening - Rana lokallag og Norsk Zoologisk Forening avd. Rana etterlyser vektlegging av de meget betydelige ornitologiske verdiene i området, og mener at det av hensyn til fuglelivet i området bør innføres ferdselforbud på landarealene i tiden 15.04-31.07. Det må av samme grunn også innføres begrensninger på adgang til jakt. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser verneforslaget slik det foreligger. Området vil kunne ha særlig stor betydning for oppdrettsnæringens utviklingsmuligheter i regionen, både med tanke på fremtidig oppdrett av "nye" arter, samt utviklingsmuligheter for eksisterende virksomhet. En kan ikke se at omtalte botaniske verneverdier på land ikke vil bli ivaretatt ved eventuell etablering av fiskeoppdrett i tilstøtende farvann.

Fiskerisjefen i Nordland mener det bør tillates oppføring av nyanlegg til fiskeriformål, og påpeker at området er godt egnet for oppdrettsvirksomhet og vil bli svært viktig med hensyn til utviklingen av oppdrettsnæringen i kommunen. Verneverdiene kan ivaretas selv om verneområdet reduseres. Fiskerisjefen tilrår at naturreservatet avgrenses til å omfatte øyene Sandværet og Risværet der verneverdien er påvist. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at både Risværet og Sandværet hver for seg er vurdert å ha nasjonal verdi og tilrår at området vernes som naturreservat. Området har visse ornitologiske verdier, men de største verdiene er knyttet til de botaniske forekomstene. Fylkesmannen ser ikke behov for begrensninger på jakt og ferdsel. Det tilrås at høsting av tang tillates fra 1. august til 31. mars.

NGU bemerker at området kan ha brukbare mengder skjellsand, og at dette bør undersøkes før fredning gjennomføres. Vernebestemmelsene må ikke hindre senere uttak av masser.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet etter gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås grense- og forskriftsendringer som sterkt reduserer konflikten med havbruk. Det vises til at verneformålet primært er havstrandsbotanikk, selv om området også har verdier knyttet til sjøfugl og rovfugl/ugler. Det foreslås at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til etablering av havbruksvirksomhet dersom det ikke er i strid med verneformålet. Fiskeridirektoratet region Nordland har foretatt en ny gjennomgang av behovet for nyanlegg i forbindelse med fiske, og kommet frem til at det ikke er behov for dette.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at skjellsand er en ikke fornybar ressurs, og at uttak i større skala kan endre de naturgitte forhold. Forekomstene av skjellsand er viktig for plantelivet, som i dette område er av nasjonal interesse. Direktoratet mener derfor at det ikke bør åpnes for uttak av skjellsand. Direktoratet for naturforvaltning mener at spørsmålet om havbruk i naturreservater der verneformålet i hovedsak er knyttet til havstrandsbotanikk/kvartærgeologi, kan vurderes etter den generelle unntaksbestemmelsen i forskriftene, jf. gjennomgangen i kap. 8. Det vises for øvrig til at området Svenningen i samme kommune tilrås tatt ut av hensyn til havbruksinteressene. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementet har mottatt brev av 5.2.2002, 11.3.2002, 5.7.2002, 4.9.2002 og 20.9.2002 fra Karl Gidtske vedrørende verneforslag for Risværet/Sandværet naturreservat, og planer om oppdrettsvirksomhet. Departementet har også avholdt møte 11.9.2002 med Gidtske vedrørende samme sak. Miljøverndepartementet viser til avklaring med Fiskeridepartementet om at for delområdet Sandværet endres verneformen fra naturreservat til landskapsvernområde med plantelivsfredning, og viser til at det i tråd med dette er utarbeidet egen verneforskrift for Sandværet. Videre viser departementet til at Risværet opprettholdes med verneform naturreservat, og at det ut fra dette er utarbeidet separat verneforskrift for Risværet.

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med naturreservatet er å ivareta fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Det knytter seg spesiell verdi til de botaniske forekomstene i området.

SJØAREALENES BETYDNING (naturreservat):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Formålet med landskapsvernområdet er å bevare et egenartet og i det vesentlige urørt kystlandskap med variert havstrandvegetasjon og rike kalkberg, med stort artsantall.

SJØAREALENES BETYDNING (landskapsvernområde):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg for øvrig til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Risværet naturreservat og Sandværet landskapsvernområde med plantelivsfredning opprettes i samsvar med vedlagte forskrifter og kart.

12. Kjølsværet/Valvær naturreservat i Rødøy kommune (32 433 daa, hvorav 30 764 daa sjøareal).

Grunneierne setter spørsmålsteget ved foreslåtte verneform og mener at Valvær bør vernes som landskapsvernområde. En viktig del av verneformålet må være å sikre en varig og balansert bruk av det livsgrunnlaget som holmene gir i form av egg, dun, jakt, beite og naturlige havnemuligheter. Det ønskes tillatelse til plukking av blomster, tradisjonell ljaslått, skjæring av tang til gjødsel og skjæring av torv til hustak, plukking av molter etter 15.07, grågåsjakt/høstjakt, fangst på skalldyr og bløtdyr, oppføring av hus i tradisjonell stil, henging av fisk, søppeldeponering på utpekte steder, bosetting på Inderøya. Det bør være totalforbud mot å ha med seg hund innenfor verneområdet. Inderøya og Sjøholmen samt et par øyer på Kjølsvær og på Innmyken bør unntas fra det alminnelige ferdselsforbudet. Det bør også vurderes om det bør legges ferdselsforbud for fritidsbåter, med unntak for naturlige "seilerleder" fram til de øyene hvor det ikke er ferdselsforbud. Grunneierne mener det bør være rom for en individuell tilpasning når det gjelder vernebestemmelser. Rødøy kommune mener at verneplanen ikke må hindre lokal og tradisjonell bruk. Fiskerinemnda i Rødøy mener at et område i Svinvær må bli naturreservat istedenfor Innmyken/Valvær. Landbruksnemnda uttaler seg positivt til verneplanforslaget. Rødøy Distriktsfiskarlag protesterer mot verneforslaget, og påpeker at de store sjøområdene er av stor fiskerimessig betydning og at området er et mye benyttet utfartssted som fortsatt må komme allmennheten til gode. AS Rødøy-Lurøy Kraftverk forbeholder seg rett til å vedlikeholde sjøkabel, eller skifte den ut ved senere behov. Bodø Kajakkklubb ønsker at det blir åpnet for ilandstigning og telting. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser verneforslaget. Området inneholder lokaliteter som allerede med dagens driftsform er aktuelle for oppdrett, men særlig med tanke på fremtiden ser de for seg at slike lokaliteter blir enda mer interessante. Fiskerisjefen i Nordland bemerker at Innmyken/Valvær er et meget viktig fiskeområde i Rødøy, og at det bør tillates oppføring av nyanlegg til fiskeriformål. Området er meget godt egnet for oppdrettsvirksomhet, og vil bli svært viktig med hensyn til utviklingen av oppdrettsnæringen i kommunen. Fiskerisjefen går imot forslaget, og foreslår at naturreservatet avgrenses til å omfatte øya Indre Mykøy. Det øvrige området reduseres samtidig som verneformen endres

til fuglefredning. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til at verneverdiene er knyttet til fugl og planter. Landskapet har spesielle kvaliteter, men naturreservat vurderes som nødvendig for å sikre de biologiske verdiene. Fylkesmannen tilrår en rekke tilpasninger i forskriften for å imøtekomme ulike ønsker fremkommet i den lokale høringsrunden, bl.a. at enkelte øyer unntas fra ferdselsforbudet og at det gis dispensasjonshjemmel for hhv. oppføring av nye bygninger/anlegg i forbindelse med fiske og utvidelse og nybygging i tilknytning til eksisterende bebyggelse i Valvær. I forbindelse med søknad om utvidelse/nybygging vil en også kunne vurdere mulighetene for å kunne ta torv til bruk på hustak. Fylkesmannen mener at aktiviteter som grågås jakt og søppeldeponering vil være i strid med verneformålet. Fylkesmannen vurderer det som viktig å ha noen større områder uten oppdrett, og opprettholder forslaget om naturreservat. Fylkesmannen tilrår grenseendring som reduserer sjøarealet.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet etter gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås grenseendring som reduserer konflikten, samt at det for Innmykøya (for en stor del botaniske verdier) etter søknad kan gis tillatelse til etablering av havbruksvirksomhet, dersom det ikke er i strid med verneformålet. Dette reduserer konflikten ytterligere. Fylkesmannen mener at det for Valværet og Kjølsværet ikke er mulig å ta ut oppdrettsareal uten at det kommer i konflikt med verneformålet/verneverdiene, og at den generelle unntaksbestemmelsen må legges til grunn. Fiskeridirektoratet Region Nordland ønsker en spesiell, men streng dispensasjonshjemmel for havbruk.

Direktoratet for naturforvaltning slutter seg til de foreslåtte grenseendringer, og tilrår av hensyn til havbruksinteressene ytterligere endring ved at delområdet Innmyken tas ut. Dette innebærer at navnet på det foreslåtte naturreservatet foreslås endret fra Innmyken/Valvær til Kjølsværet/Valvær. For de gjenværende deler av verneforslaget mener direktoratet at etablering av havbruk vil komme i strid med verneformålet. Området er et viktig hekkeområde for sjøfugl med bl.a. en stor hekkebestand av toppskarv og storskarvkolonier. Med grenseendringene som foreslås vil en stor del av arealene som er vurdert som egnet for havbruk i området Innmyken/Valvær utgå. Det vises også til området Selsøyvær i samme kommune tilrås tatt ut av hensyn til havbruksinteressene. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta verdifulle kystområder, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har spesiell verdi som hekkeområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knyttet til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet har mottatt henvendelser og brev av 17.10.2001 fra sameiet Valvær v/Kjell Hauge vedrørende generelle forhold ved verneplanen, samt merknader til forslaget om vern av Kjølsværet/Valvær naturreservat. Mht. forhold knyttet til det konkrete området mener

mener Hauge at det bør klarlegges hvilke naturverdier knyttet til fuglelivet som ikke kommer med i vernet med de foreslåtte arealreduksjonene. Verneverdiene for Håværet bør klarlegges, og ut fra kjente verneverdier og manglende konflikt med næringsmessig havbruk bes det om at Sandvær legges inn i verneforslaget. Området bør ikke beskrives som større og sammenhengende. Dersom vernet realiseres som foreslått bør Kjølsvær og Valvær/(Sandvær) fredes som to separate områder. Området bør prinsipielt sett vernes som landskapsvernområde. Formålsbestemmelsen bør lyde "Formålet med vernet er å ta vare på et verdifullt hekkeområde for sjøfugl". Det foreslås ny formulering om motorisert ferdsel nær arealer som er av særlig betydning for hekkende fugl. Det bør tas inn formulering om at høsting av krabbe, hummer og skjell til eget bruk er tillatt. Det bør tas inn formulering om at jakt på gås er tillatt etter viltlovens bestemmelser. Videre bør tas inn egen formulering om åpning for vedlikehold av bygninger (og i den forbindelse uttak av torv på Inderøya og Sjøholmene), brygger og molo. Sjøkabel finnes ikke på Valvær. Punktet om drift og vedlikehold av elektriske anlegg foreslås strøket, og den generelle dispensasjonshjemmelen kommenteres.

Miljøverndepartementet viser til at mht. ferdsel er det gjort konkrete vurderinger, og at enkelte øyer er unntatt fra ferdselsforbudet i hekketiden. Departementet legger til grunn at selv med de foreslåtte arealreduksjonene fanger verneforslaget opp viktige verneverdier, at verneverdier og hjemmelsgrunnlag tilsier naturreservat som verneform, og anser det ikke som hensiktsmessig at det opprettes to separate verneområder med to verneforskrifter. Formuleringen av formålet i verneforskriften er justert i og med at det nå er to delområder. Verneplanen vektlegger generelt å fange opp økologiske enheter og prosesser, og formålet med fredningen er i tråd med dette å ivareta verdifulle kystområder, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. I tillegg spesifiserer formålet at områdene har spesiell verdi som hekkeområde for sjøfugl. Ut fra det generelt begrensede omfanget av båttrafikk er det ikke vurdert å være behov for restriksjoner for slik aktivitet nær hekkeområder for sjøfugl. Formuleringen i forskriften om fiske vil også dekke fangst av krabbe, hummer og skjell da dette også sorterer under fiskerilovgivningen. Blant annet av hensyn til fuglearter i området som er sårbare for forstyrrelser er det ønskelig å begrense jakten, og det bør derfor ikke åpnes for jakt på gås. Det er åpnet for uttak av torv på Inderøya og Sjøholmene til vedlikehold av bygninger.

Departementet slutter seg for øvrig til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Kjølsværet/Valvær naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

Selsøyvær naturreservat i Rødøy kommune (13 900 daa, hvorav 11 300 daa sjøareal). Grunneierne uttaler seg positivt til planutkastet. Rødøy kommune mener at verneplanen ikke må hindre lokal og tradisjonell bruk. Selsøyvik Havbruk understreker at verneplanen må ta hensyn til fiske- og havbruksnæringen. Rødøy Distriktsfiskarlag vil i prinsippet ikke motsette seg at øyene og holmene blir fredet. Når det gjelder havområdene innenfor de foreslåtte grensene mener distriktsfiskarlaget disse må holdes utenfor, og at havet omkring været i fremtiden kan benyttes bl.a i oppdrettsøyemed. Fiskerinemnda i Rødøy ønsker at oppdrett skal være tillatt. Landbruksnemnda uttaler seg positivt til verneforslaget. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser verneforslaget slik det foreligger, og viser til at området inneholder interessante lokaliteter både m.h.t. dagens oppdrett og med tanke på oppdrett av "nye" arter f.eks. flatfisk. Fiskerisjefen i Nordland bemerker at Selsøyvær er godt egnet for oppdrettsvirksomhet, og vil bli svært viktig for utviklingen av havbruksnæringen i kommunen. Fiskerisjefen går imot foreliggende forslag om Selsøyvær naturreservat, og mener at verneområdet kan avgrenses/verneformen kan endres uten at verneformålet forringes. Fiskerisjefen tilrår at naturreservatet avgrenses til å omfatte øya Sendingan og at det resterende området omgjøres til fuglefredningsområde. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannes tilråding) støtter forslaget om at området tas ut av planen.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at det synes å være en konkret konflikt mellom planer om etablering av fiskeoppdrett i Selsøyværet og foreliggende verneforslag. I Rødøy kommunes utkast til kystsoneplan av 02.08.96 er det avmerket et aktuelt oppdrettsområde i Selsøyværet, men ikke i noen av de andre foreslåtte verneområdene i kommunen. Fiskerisjefen påpeker også at Selsøyvær er godt egnet for oppdrettsvirksomhet og vil være viktig for utviklingen av havbruksnæringen i kommunen. På denne bakgrunn tilrår fylkesmannen tilrå at Selsøyvær tas ut av verneplanen, slik at en her prioriterer oppdrett foran vern.

Direktoratet for naturforvaltning slutter seg til fylkesmannens tilråding. Området ble foreslått tatt ut da verneplanutkastet ble sendt på sentral høring, og det er ikke kommet merknader som tilsier en annen vurdering.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning.

13. Otervær naturreservat i Rødøy kommune (794 daa, hvorav 537 daa sjøareal).

Grunneier har ingen innvendinger, men mener oppsyn er påkrevd i hekketiden.

Rødøy kommune mener at verneplanen ikke må hindre lokal og tradisjonell bruk. Rødøy Distriktsfiskarlag og Fiskerinemnda i Rødøy har ingen merknader. Landbruksnemnda uttaler seg positivt. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til de generelle tilrådingene knyttet til endringer i forskriftene, og foreslår at Otervær vernes som naturreservat.

Direktoratet for naturforvaltning viser til gjennomgangen i kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets meknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knyttet til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Otervær naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

14. Støttværet naturreservat i Meløy kommune (11 436 daa hvorav 8396 daa sjøareal).

Meløy kommune avviser forslaget og ønsker å utarbeide reguleringsplan med bestemmelser for å ivareta bl.a. de påviste verneverdier. Fiskerinemnda i Meløy går i mot denne formen for vern. Sør-Meløy Bondelag har ingen innvendinger. Ørnes båtforening mener at fortøyningsbolter må kunne nyttes og at ferdselsforbudet begrenses til 15. april - 30. juni. Norsk Ornitologisk Forening, Sør-Salten lokallag mener at det skal være forbud mot sanking av egg fra sildemåke. Bodø Kajakklubb ønsker tilgang til ferdsel og telting på Helløya. Nordland Fiskeoppdretterlag

avviser verneforslaget, og peker på at området inneholder interessante lokaliteter både med hensyn til nåværende oppdrett og med tanke på oppdrett av "nye" arter.

Fiskerisjefen i Nordland bemerker at Støttværet er godt egnet for oppdrettsvirksomhet, og vil bli svært viktig for utviklingen av oppdrettsnæringen i kommunen. Fiskerisjefen går imot foreliggende forslag, og tilrår grensendring og at resterende område vernes som

fuglefredningsområde. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland mener at Støttværet har så store naturfaglige verdier at det bør vernes med hjemmel i naturvernloven. Bruk av etablerte fortøyningsbolter vil være tillatt. Av hensyn til senthekkende arter som terner og den truede sildemåken, må ilandstigningsforbudet minimum ha en varighet som foreslått. Av hensyn til friluftslivet tilrås Helløya unntatt fra forbudet. Fylkesmannen viser til den kritiske betsandssituasjonen for sildemåke, og bemerker at direktoratet har på høring en revisjon av forskriften som omhandler sanking av egg og dun hvor det foreslås det at sildemåsen skal tas ut blant de artene som det kan sankes egg av. Fylkesmannen bemerker at det er to godkjente konsesjoner innen/på grensa til området og tilrår at grensene endres slik at disse lokalitetene blir liggende utenfor verneområdet.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet etter gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås grenseendring som gjør at konflikten mellom vern og havbruk vurderes å være sterkt redusert.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at grunneiers og brukers rett til sanking av egg reguleres av Forskrift om alminnelige jakttider og jaktmåter m.v. for jaktsonene fra 1. april 1997 til og med 31. mars 2002, fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning med hjemmel i viltloven. Forskriften åpner ikke for sanking av egg fra sildemåke i områdene fra Sør-Trøndelag og nordover. Direktoratet viser til gjennomgangen i kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har stor verdi ut fra botaniske forekomster og som hekkeområde for sjøfugl og andre arter våtmarksfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet har mottatt brev av 2.11.2001 fra Meløy kommune med forslag til justeringer av verneforslagene for Støttværet naturreservat og Flatværet/Varkgård naturreservat. Når det gjelder Støttværet viser Meløy kommune til at det er foreslått ferdselsforbud på alle øyene unntatt Helløya i tiden fra 15.april til 31.juli. Kommunen ber om at alle med fast bostedsadresse på Støtt fortsatt kan få beholde retten til ilandstigning og ferdsel på øyene innenfor verneområdet. Miljøverndepartementet viser til at et viktig formål med vernet er å bevare et viktig hekkeområde for sjøfugl og andre arter våtmarksfugl, samt at det for Helløya, som er den klart største øya innenfor verneområdet, er gitt unntak for ferdsel også i den aktuelle perioden. Imidlertid har departementet i samråd med Fylkesmannen kommet til at det er faglig forsvarlig at det også for Hundholmen gjøres unntak for ferdselsforbudet på samme måte som for Helløya.

Departementet slutter seg forøvrig til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Støttværet naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

15. Flatværet/Varkgård naturreservat i Meløy kommune (16 584 daa, hvorav 14 474 daa sjøareal).

Grunneierne støtter intensjonen med forslaget. Grunneierne ønsker unntak i forskriften for å telte på eiendommen hele året, adgang til oppsetting av fiskerbu/tilsynsbu i begrenset omfang, bærsanking fra og med 15. juli og fleksibel utforming av forbudet mot oppdrett av fisk og skalldyr slik at det må kunne tillates av grunneierne. Retten til utnyttelse av eksisterende skjellforekomster må beholdes, og generelt må ikke fredningsbestemmelsene gjelde grunneierens utnyttelse av områdene under saltvann. Meløy kommune avviser forslaget og ønsker å utarbeide reguleringsplan med bestemmelser for å ivareta bl.a. de påviste verneverdier. Fiskerinemnda i Meløy går i mot denne formen for vern. Sør-Meløy Bondelag har ingen innvendinger. Ørnes båtforening mener at fortøyningsbolter må kunne nyttes og at ferdselsforbudet begrenses til 15. april - 30. juni. Norsk Ornitologisk Forening, Sør-Salten lokallag mener at det skal være forbud mot sanking av egg fra sildemåke. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser verneforslaget, og peker på at området inneholder interessante lokaliteter både med hensyn til nåværende oppdrett og med tanke på oppdrett av "nye" arter. Området vil kunne ha stor betydning for oppdrettsnæringens utviklingsmuligheter i regionen. Fiskerisjefen i Nordland mener det bør tillates oppført nyanlegg for fiskeriformål. Området vurderes som godt egnet for oppdrettsvirksomhet, og vil bli svært viktig for utviklingen av oppdrettsnæringen kommunen. Fiskerisjefen går imot foreliggende forslag, og tilrår at området avgrenses til øyene med de største botaniske verdiene og at resterende område vernes som fuglefredningsområde. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland mener at Flatværet/Varkgård har så store naturfaglige verdier at det bør vernes med hjemmel i naturvernloven. Bruk av etablerte fortøyningsbolter vil være tillatt. Av hensyn til senthekkende arter som terner og den truede sildemåken, må ilandstigningsforbudet minimum ha en varighet som foreslått. Fylkesmannen viser til den kritiske bestandssituasjonen for sildemåke, og bemerker at direktoratet har på høring en revisjon av forskriften som omhandler sanking av egg og dun hvor det foreslås der at sildemåsen skal tas ut blant de artene som det kan sankes egg av. Utnyttelse av skjellforekomster reguleres av fiskerilovgivningen og foreslåtte verneforskrift legger ikke begrensninger på dette. Spørsmålet om tilsynshytter må vurderes som del av forvaltningsproblematikken, mens andre typer husvære vil måtte vurderes etter den generelle unntaksparagrafen med vektlegging av om tiltaket har stor samfunnsmessig betydning. Fylkesmannen tilrår at rettighetshavers ferdsel i forbindelse med bl.a. molteplukking unntas fra ferdselsforbudet, og at telting tillates i perioden uten ferdselsforbud. Fylkesmannen vurderer det som svært viktig å ha noen større områder uten oppdrett. Fylkesmannen opprettholder forslaget om opprettelse av Flatværet/Varkgård naturreservat.

NGU bemerker at området er lovende for å finne skjellsand, og at et eventuelt vern ikke bør avskjære muligheten for leting og uttak.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, fremkommer det at fylkesmannen mener at det ikke er mulig å ta ut oppdrettsareal uten at det vil være i strid med verneformålet/verneverdiene, og at den generelle unntaksbestemmelsen må legges til grunn. Fiskeridirektoratet Region Nordland ønsker en spesiell, men streng dispensasjonshjemmel for havbruk. Fiskeridirektoratet region Nordland har foretatt en ny gjennomgang av behovet for nyanlegg i forbindelse med fiske, og kommet frem til at det ikke er behov for dette.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at skjellsand er en ikke fornybar ressurs, og at uttak i større skala kan endre de naturgitte forhold og virke negativt for fuglelivet. Direktoratet mener derfor at det ikke bør åpnes for uttak av skjellsand. Direktoratet mener at etablering av havbruk vil komme i strid med verneformålet. Området vurderes å ha stor verdi både ut fra botaniske og ornitologiske kriterier; det representerer et særpreget stykke kystnatur med interessant flora og en spesiell og sårbar fauna. Direktoratet viser til gjennomgangen i kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har stor verdi ut fra botaniske forekomster og som hekkeområde for sjøfugl og andre arter våtmarksfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knyttet til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.

Departementet har mottatt brev av 2.11.2001 fra Meløy kommune med forslag til justeringer av verneforslagene for Støttværet naturreservat og Flatværet/Varkgård naturreservat. Når det gjelder Flatværet/Varkgård foreslår kommunen en grenseendring slik at deler av sjøområdene øst for og mellom de to øyværene kan benyttes til akvakultur.

Miljøverndepartementet viser til felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, hvor fylkesmannen mener at det ikke er mulig å ta ut oppdrettsareal uten at det vil være i strid med verneformålet/verneverdiene i området. Ut fra dette mener departementet at de grensene som er foreslått av direktoratet for naturforvaltning må opprettholdes.

Når det gjelder tangskjæring viser departementet til direktoratets vurdering, som bl.a. innebærer at tangskjæring tillates i perioden 1. august – 31. mars i samtlige områder hvor det er registrert slik aktivitet. Slik aktivitet er ikke registrert i Flatværet/Varkgård.

Departementet slutter seg for øvrig til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Flatværet/Varkgård naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

16. Fugløya naturreservat i Gildeskål kommune (5482 daa, hvorav 1742 daa sjøareal). Grunneierne foreslår grensejustering ved Sørfugløy av hensyn til turområde og bærplukking. Gildeskål kommune går inn for at området vernes som fuglefredningsområde og at oppføring av nye bygninger, anlegg og faste innretninger til næringsformål tillates. Kommunen ønsker videre at hele Fugløya og to øyer unntas fra ferdselsforbudet, samt at fornuftig og balansert næringsutvikling som for eksempel oppdrett og havbeite eller andre biologiske produksjoner, husdyrbeite, opplag av båt og bygging av veier og fremføring av sjø-/jordkabler til bruk for næringsformål tillates. I etterkant av fylkesmannens oversendelse til direktoratet, bemerker kommunen at ilandstigningsforbud for stort sett hele befolkningen og en verneform som blokkerer for enhver næringsvirksomhet ikke kan aksepteres. I oppsummering av møte med Direktoratet for naturforvaltning 15.06.01, viser kommunen bl.a. til Miljøverndepartementets brev av 09.08.00 om godkjenning av kommunedelplanen for kystsonen. Når det gjelder

Fugløyværet bemerker kommunen bl.a. at forbudet mot oppdrett må tas ut av vernebestemmelsene, og at det bør tas inn at de som søker om oppdrett skal legge frem plan for hvordan verneformålet skal ivaretas. Gildeskål forskningsstasjon mener det ikke er ønskelig at for store områder blir utilgjengelige for fornuftig og balansert næringsaktivitet, som f.eks. havbeite og oppdrett, eller andre biologiske produksjoner. Sørfugløy velforening ønsker at husdyrbeite ikke låses til vernetidspunktet, at bær og sopp må kunne plukkes før 31. juli, jakt på grågås, rype og elg, et tidligere ferdselsforbud og grenseutvidelse av hensyn til rovfugl samt at Klauva tas ut pga. at dette er et populært utfartsområde. Velforeningen mener at kommunens forslag om fri ferdsel ikke er i samsvar med grunneiernes ønsker, og viser til forstyrrende ferdsel og reirplyndring. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser verneforslaget slik det foreligger, og påpeker at området inneholder lokaliteter som er aktuelle med hensyn til dagens oppdrett samt fremtidig oppdrett av "nye" arter. Området vil kunne ha stor betydning for oppdrettsnæringsens utviklingsmuligheter i regionen, særlig med tanke på tilgang av nye lokaliteter til de anlegg som allerede er etablert i kommunen. Fiskerisjefen i Nordland mener det bør tillates oppført nyanlegg til fiskeriformål. Området er godt egnet for oppdrettsvirksomhet, og vil bli svært viktig for utviklingen av oppdrettsnæringsen i kommunen. Fiskerisjefen går i mot foreliggende forslag og tilrår at naturreservatet avgrenses til å omfatte hekkekolonien for lunde på Fugløya og at det resterende området endres til fuglefredningsområde. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland mener på bakgrunn av de store naturfaglige verdiene at deler av Fugløya og Fugløyværet bør sikres gjennom opprettelse av et naturreservat. Fylkesmannen vurderer det som svært viktig å ha noen større områder hvor oppdrett ikke forekommer. Fylkesmannen tilrår at Kløyva og de lavereliggende delene av Fugløya unntas fra ferdselsforbudet, og at det åpnes for jakt på hjortevilt av hensyn til forvaltning av elgbestanden på Fugløya.

Fiskeridepartementet stiller spørsmål ved bruken av naturvernloven § 8.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, foreslås grenseendring slik av noe av arealet som er egnet for havbruk tas ut. Fylkesmannen mener at det ikke er mulig å ta ut ytterligere egnet oppdrettsareal uten at det vil være i strid med verneformålet/verneverdiene, og at den generelle unntaksbestemmelsen må legges til grunn. Fiskeridirektoratet region Nordland ønsker en spesiell, men streng dispensasjonshjemmel for havbruk. Fylkesmannen foreslår at det tas inn i forskriften at det kan gis tillatelse til nyanlegg i forbindelse med fiske.

Nordland Fylkes Fiskarlag har i brev av 15.08.01 kommet med merknader til kystverneplanen slik den foreligger etter samarbeidet mellom fylkesmannen og Fiskeridirektoratet Region Nordland, og fremsetter krav om at nyanlegg relatert til fiskerivirksomhet blir tillatt i Fugløyvær.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at Miljøverndepartementet i brev av 09.08.00 om godkjenning av kommunedelplan for kystsonen, ikke tar stilling til vernespørsmålet rundt Fugløyværet, men avventer den gjennomgang fiskeri- og miljøvernmyndighetene skal ha av dette området. Direktoratet viser til at Fugløyværet, sammen med Karlsøyvær, av fiskerimyndighetene er vurdert å ha det største havbrukspotensialet. Direktoratet foreslår en betydelig grenseendring, slik at verneforslaget i hovedsak konsentreres om lundekolonien på Fugløya. Dette innebærer at de arealer som er vurdert egnet for havbruk tas ut av verneforslaget. Verneformål og områdenavn må endres som følge av dette. På bakgrunn av at selve Fugløyværet foreslås tatt ut, vurderes det ikke å være behov for at nyanlegg kan tillates. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementet viser til direktoratets merknad når det gjelder nyanlegg for fiske. Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi er knyttet til områdets verdi som hekkelokalitet for lunde.

SJØAREALENES BETYDNING:

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Fugløya naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

17. Nupen naturreservat i Gildeskål kommune (663 daa, hvorav 512 daa sjøareal).

Gildeskål kommune går inn for opprettelse av naturreservat. I oppsummering av møte med Direktoratet for naturforvaltning 15.06.01, bemerker kommunen at det er enighet om foreslått vern for Nupen. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til de generelle endringsforslagene knyttet til forskriftene og tilrår vern.

Direktoratet for naturforvaltning viser til omtale av verneform og utforming av forskrifter i kap. 8, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Nupen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

18. Skålvikleira/Ystleira naturreservat i Gildeskål kommune (442 daa, hvorav 324 daa sjøareal).

Grunneier slutter seg til landbruksnemndas uttalelse. Gildeskål kommune går inn for grenseendring i tråd med landbruksnemndas forslag, og at "husdyrbeite" tillates. I oppsummering av møte med Direktoratet for naturforvaltning 15.06.01, bemerker kommunen at det er enighet om foreslått vern for Skålvikleira/Ystleira. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland tilrår grenseendring slik at mest mulig av dyrkbar mark tas ut. Når det gjelder husdyrbeite viser fylkesmannen til sine generelle forslag.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til de botaniske forekomstene i området.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal - landheving og sedimentering.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Skålvikleira/Ystleira naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

19. Øya/Langholmen landskapsvernområde med plantelivsfredning i Gildeskål kommune (1402 daa, hvorav 613 daa sjøareal).

Noen grunneiere viser til at fremtidig bruk av deres eiendom avhenger av bruk av traktor. Andre grunneiere viser til at det er utarbeidet reguleringsforslag for boligtomter som delvis ligger inne i foreslåtte naturreservat, og foreslår grenseendringer. Gildeskål kommune går inn for at det opprettes plantefredningsområde, og foreslår flere grenseendringer. Kommunen mener setningen "etablering av oppdrettsanlegg" må strykes fra forskriften, videre at fornuftig og balansert næringsutvikling som for eksempel oppdrett og havbeite eller andre biologiske produksjoner, husdyrbeite og tilrettelegging for rullestolbrukere til Andklakken tillates. I etterkant av fylkesmannens oversendelse til direktoratet, setter kommunen bl.a. spørsmålsteget ved behovet for å ta med sjøarealer når formålet er knyttet til botaniske verdier. I oppsummering av møte med Direktoratet for naturforvaltning 15.06.01, fremkommer det bl.a. at kommunen ikke er enig i at et område som det er frafalt innsigelse på i kommunedelplan for Inndyr, likevel foreslås inntatt i verneforslaget. Kommunen mener det må tas inn i forskriften at det er tillatt å fortøye akvakulturanlegg i land, og at forbud mot oppdrett og oppankring må tas ut av vernebestemmelsene. Ellers er kommunen enig i fylkesmannens forslag til avgrensning og endring i bestemmelsene. Gildeskål forsøksstasjon bemerker at det er et oppdrettsanlegg delvis innenfor forslaget, og en oppfatter det slik at dette er akseptabelt for vernet. En går ut fra at verneforslaget ikke er til hinder for boltefeste/lodd knyttet til nye anlegg. Naturvernforbundet i Gildeskål foreslår utvidelse av områder for å få med viktige vokseteder for flere sjeldne orkideer. Nordland Fiskeoppdretterlag bemerker at området allerede inneholder eksisterende oppdrettslokaliteter. Fiskerisjefen i Nordland bemerker at nærmeste oppdrettslokalisering ligger på grensen til det foreslåtte verneområdet, og siden nærheten til dagens godkjente oppdrettslokalitet ved Langøya er kort, vil dette området sannsynlig kunne utnyttes av eksisterende virksomhet. Fiskerisjefen kan tilrå opprettelse av Øya/Langholmen naturreservat under forutsetning av at: havneområdet på Inndyr nordover forbi Andklakken utgår, og det øvrige området avgrenses til å omfatte landarealet. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland mener de store naturfaglige verdiene klart tilsier at området sikres som naturreservat. Fylkesmannen har vurdert de ulike grenseendringforslagene, og foreslår grenseendring som delvis imøtekommer forslagene i høringsuttalelsene, bl.a. ved at oppdrettsanlegget og Andklakken tas ut. Enkelte av forslagene berører spesielt verdifulle arealer som fylkesmannen ikke tilrår tatt ut. Fylkesmannen tilrår at bruk av etablerte landfester for oppdrettsanlegg blir tillatt og viser til sine generelle kommentarer når det gjelder husdyrbeite.

NVE ber om at drift, vedlikehold og ev. fornyelse av kraftlinje og motorferdsel i den forbindelse tillates.

Statens vegvesen, Vegdirektoratet bemerker bl.a. at det må fremkomme klart hvorvidt grensen omfatter riksvei 838, og foreslår i så fall at det i forskriften tas inn et punkt om at drift og vedlikehold er tillatt.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet etter gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås grense- og forskriftsendringer som sterkt reduserer konflikten med havbruk. Det vises til at verneformålet er havstrandsbotanikk. Det foreslås at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til etablering av havbruksvirksomhet dersom det ikke er i strid med verneformålet.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at riksveien ikke omfattes av det foreslåtte verneområdet og at drift og vedlikehold av veien ikke vil bli hindret. Når det gjelder kraftlinjer, vises det til omtalen i kap. 8. Direktoratet for naturforvaltning mener at spørsmålet om havbruk i naturreservater der verneformålet i hovedsak er knyttet til havstrandsbotanikk/kvartærgeologi, kan vurderes etter den generelle unntaksbestemmelsen i forskriftene, jf. gjennomgangen i kap. 8. Direktoratet foreslår at det etter søknad kan gis tillatelse til etablering av landfester for oppdrettsanlegg. Sammen med de foreslåtte grenseendringer, vil dette etter direktoratets vurdering innebære at konflikten med havbruksinteresser er betydelig redusert. Det vises for øvrig til at direktoratet av hensyn til havbruksinteressene tilrår vesentlige grenseendringer for Fugløyværet i samme kommune. Direktoratet viser til kap. 8 mht. valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Miljøverndepartementet viser til avklaring med Fiskeridepartementet om at for Øya/Langholmen endres verneformen fra naturreservat til landskapsvernområde med plantelivsfredning, og viser til at i tråd med dette er verneforskriften for området endret.

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et egenartet og i det vesentlige urørt kystlandskap med havstrandvegetasjon, rike tørrbakker og rikmyrer, med et stort antall kravfulle og sjeldne arter.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vil bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg for øvrig til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Øya/Langholmen landskapsvernområde med plantelivsfredning opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

20. Leirvika naturreservat i Beiarn kommune (1071 daa, hvorav 656 daa sjøareal).

Grunneierne ønsker primært at vernestatus endres til landskapsvernområde og at tradisjonell landbruksvirksomhet tillates. Sekundært ønsker grunneierne grenseendring for å muliggjøre traktorvei, samt at jakt og husdyrbeite med unntak av geit tillates. Beiarn kommune foreslår grenseendring slik at dyrket mark holdes utenfor, samt at husdyrbeite og småviltjakt tillates. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at de største naturfaglige verdiene er de havstrandbotaniske forekomstene og at verneformen landskapsvernområde ikke vil gi vegetasjonen tilstrekkelig vern. Fylkesmannen tilrår grenseendring, samt at forskriften åpner for småviltjakt og fremføring av vei. Når det gjelder husdyrbeite viser fylkesmannen til sine generelle kommentarer.

NGU bemerker at det er rapportert uttak av sand fra deltaets ytterkant, som ligger utenfor det foreslåtte verneområdet, men som geologisk hører sammen med det. Tilsynelatende har dette ikke hatt innvirkning på området som foreslås vernet. Fredning av Leirvika bør ikke avskjære muligheten for å ta ut masser i ytterkanten av deltaet.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at fredning ikke vil være til hinder for uttak av masser utenfor det foreslåtte området, forutsatt at dette ikke medfører direkte skadevirkninger innenfor området. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et unikt strandengområde (elvør) med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal – landheving og sedimentering.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Leirvika naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

21. Ljonesøya naturreservat i Skjerstad kommune (3524 daa, hvorav 3037 sjøareal).

Grunneierne ønsker jakt og fangst på rev i fredningstiden, og at det i tillegg til naturreservatet opprettes et fuglefredningsområde med jaktforbud. Skjerstad kommune mener husdyrbeite og ekskursionsjoner med overnatting for skoler, lag og foreninger bør tillates. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

På bakgrunn av grunneiernes uttalelse, sendte Fylkesmannen i Nordland et forslag om utvidelse på høring. Pga. negative uttalelser til utvidelsesforslaget fra grunneierne og kommunen, opprettholder fylkesmannen det opprinnelige forslaget. Fylkesmannen viser til at foreslåtte forskrift tillater rødrevjakt etter villloven. Når det gjelder husdyrbeite viser fylkesmannen til sine generelle kommentarer.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Ljonesøya naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

22. Tverrlandet naturreservat i Bodø kommune (1047 daa, hvorav 611 daa sjøareal).

En grunneier ønsker grenseendring, opprettholdelse av beiterett og skytebane, tillatelse til St.Hansbål, elgjakt med forbud mot all annen jakt og båndtvang hele året. En annen grunneier går i mot vern på sin eiendom. Tre andre grunneiere ønsker klargjøring av

grunneiernes begrensninger. En grunneier har i etterkant av fylkesmannes tilråding fremsatt ønske om grenseendring av hensyn til nydyrking. Bodø kommune slutter seg til fylkesmannens forslag. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland tilrår grenseendringer på bakgrunn av grunneiernes uttalelser. Fylkesmannen tilrår at jakt på hjortevilt tillates og viser for øvrig til at oppdyrking og tekniske innretninger ikke vil være tillatt, at det er foreslått båndtvang hele året, samt at bruk av skytebanen og bålbrenning vil være tillatt. Når det gjelder husdyrbeite viser fylkesmannen til sine generelle uttalelser. I forbindelse med ønske om grenseendring fremsatt etter fylkesmannens tilråding, bemerker fylkesmannen at betydelige dyrkingsarealer allerede er tilrådd tatt ut av planen, og at verneinteressene bør prioriteres når det gjelder foreliggende henvendelse.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til de botaniske forekomstene, havstrand og rik kalkbergvegetasjon.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Tverrlandet naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

23. Skjelstad naturreservat i Bodø kommune (400 daa, hvorav 230 daa sjøareal).

Grunneierne protesterer på verneforslagets bruksbegrensninger og innskrenkninger i råderett, og mener vedlikehold av avløpskanaler, beiting og uttak av kalksand og fyllmasse må tillates. Bodø kommune slutter seg til fylkesmannens forslag, og ønsker at fylkesmannen tar initiativ til flytting av kraftlinje. Forsvarets bygningstjeneste ber om at Forsvarskommando Nord-Norge kontaktes før endelig utforming av verneforskrift. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland anfører at konflikten i forhold til Forsvarets interesser er avklart i ettertid, og tilrår grenseendring. Fylkesmannen tilrår videre at vedlikehold av avløpskanaler og uttak av grus/skjellsand under flomålet for grunneierne tillates. Når det gjelder husdyrbeite viser fylkesmannen til sine generelle kommentarer.

NVE ber om at drift, vedlikehold og ev. fornyelse av kraftlinje og motorferdsel i den forbindelse tillates.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, herunder forholdet til elektriske anlegg, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til de botaniske forekomstene, havstrand og rik kalkbergvegetasjon.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Skjelstad naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

25. Bliksvær naturreservat i Bodø kommune (43 195 daa, hvorav 37 355 daa sjøareal).

Grunneierna går i mot utvidelse av området. Bodø kommune slutter seg til fylkesmannens forslag. Bodin Bondelag foreslår at det utarbeides en flerbruksplan isteden for vern. Bodø kajakkklubb ønsker tilgang til ferdsel og telting ved Gammøya.

Nordland Fiskeoppdretterlag kan ikke se at verneverdiene vil bli skadelidene ved ev. oppdrettsetablering, og peker på at området har aktuelle lokaliteter både mht. dagens oppdrett og nye arter. Fiskerisjefen i Nordland mener oppføring av nyanlegg til fiskeriformål må tillates. Området er godt egnet for oppdrett og dette kan bli en viktig faktor for å sikre fremtidig bosetting. Fiskerisjefen kan ikke tilrå en verneform som ekskluderer oppdrett, og foreslår landskapsvernområde. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til at det på bakgrunn av grunneiernes reaksjoner ble etablert en samarbeidsgruppe som utarbeidet revidert forslag til grenser og forskrift som ble sendt på høring 21.07.97. Fylkesmannen har ikke mottatt uttalelser til dette.

Fylkesmannen tilrår grenseendring og flere tilpasninger i forskriften. Fylkesmannen viser til at Bliksvær allerede er vernet som naturreservat, og mener det er uaktuelt å endre verneformen til landskapsvernområde for å åpne for oppdrett. Ev. nybygging i forbindelse med fiske, må lokaliseres til den delen av været som ikke inngår i verneforslaget.

NGU bemerker at områdene Steinsvær, Terra, deler av Bliksvær og Kjevær er områder hvor det forventes å finne skjellsand, og at et eventuelt vern ikke bør avskjære muligheten for leting og uttak.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet etter gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås det at Steinsværet tas ut. Dette reduserer konflikten med havbruk noe. Fylkesmannen mener at det ikke er mulig å ta ut ytterligere oppdrettsareal uten at det kommer i konflikt med verneformålet/verneverdiene. Fiskeridirektoratet region Nordland ønsker en spesiell, men streng dispensasjonshjemmel for havbruk. Fylkesmannen mener det ikke kan være aktuelt å ta ut areal som allerede er vernet eller å tillate etablering av havbruk.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at skjellsand er en ikke fornybar ressurs, og at uttak i større skala kan endre de naturgitte forhold og virke negativt for fuglelivet. Direktoratet mener derfor at det ikke bør åpnes for uttak av skjellsand. Direktoratet slutter seg til fylkesmannens forslag, herunder at Steinsværet tas ut. Dette gjør at kystverneplanen ikke medfører noen utvidelse som omfatter interessante arealer for havbruk. Bliksvær naturreservat ble opprettet allerede i 1970. Grunnlaget for opprettelsen av naturreservatet var områdets betydning for fugl, bl.a. storskarv og havørn. Bliksvær vurderes å være et internasjonalt viktig verneområde, og er foreslått som Ramsarområde. Direktoratet viser for øvrig til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har både store botaniske (havstrand- og rik kalkbergvegetasjon) og ornitologiske (hekke-, myte- og overvintringsområde for sjøfugl) verdier.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med myting til gjess og ender.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Bliksvær naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

26. Fjære naturreservat i Bodø kommune (699 daa, hvorav 386 daa sjøareal).

Grunneierne ber om anledning til uttak av støpesand og at det foretas grenseendring av hensyn til fortøyningsplass. En grunneier går i mot verneforslaget. Bodø kommune slutter seg til fylkesmannens forslag. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland tilrår grenseendring av hensyn til grunneiernes ønsker.

Fylkesmannen viser til områdets nasjonale verdier, og mener det ikke er faglig forsvarlig å ta en eiendom helt ut av forslaget. Fylkesmannen tilrår at grunneiernes uttak av grus/skjellsand til husbruk tillates.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell interesse er knyttet til det særegne sanddynesystemet, med det tilknyttede plantelivet.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Fjære naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

27. Karlsøyvær naturreservat i Bodø kommune (49 365 daa, hvorav 41 944 daa sjøareal).

Bodø kommune slutter seg til fylkesmannens forslag. Bodø kajakklubb ønsker tilgang til ferdsel og telting ved nordodden på Helløya. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser forslaget, og bemerker at området har en rekke interessante lokaliteter både mht. dagens og fremtidig oppdrett. Fiskerisjefen i Nordland mener oppføring av nyanlegg til fiskeriformål må tillates. Området er et av de områdene i kystverneplanen som har størst potensiale for oppdrett. Fiskerisjefen kan ikke gå med på en verneform som ekskluderer oppdrett, og foreslår landskapsvernområde. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland mener det er uheldig å åpne for ilandstigning på Helløya pga. hekkelokaliteter for sårbare fugler, og viser til at det allerede er to "friluftstøyer" i nordre del av reservatet. Det er kun foreslått en modernisering av verneforskriften, og fylkesmannen mener det er uaktuelt å endre verneform for å åpne for oppdrett.

Forsvaret bemerker at området overlapper med Forsvarets skyte- og øvingsfelt, og ønsker grensene for fredning trekt utenom.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet etter gjennomgang i forhold til kystmeldingen, fremkommer det at fylkesmannen mener at det ikke er mulig å ta ut egnet oppdrettsareal uten at det kommer i konflikt med verneformålet/verneverdiene. Området vurderes sammen med Fugløyværet å være det området som har størst havbrukspotensial. Fiskeridirektoratet Region Nordland ønsker en spesiell, men streng dispensasjonshjemmel for havbruk. Fylkesmannen mener det ikke kan være aktuelt å ta ut areal som allerede er vernet eller å tillate etablering av havbruk. Fiskeridirektoratet Region Nordland har foretatt en ny gjennomgang av behovet for nyanlegg i forbindelse med fiske, og kommet frem til at det ikke er behov for dette.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder Forsvarets skyte- og øvingsområde. Karlsøyvær naturreservat ble opprettet i 1977, og området representerer et helt øyvær med viktig funksjon som hekkeområde for sjøfugl. Karlsøyvær vurderes å være et internasjonalt viktig verneområde, og er foreslått som Ramsarområde. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har både store botaniske (havstrandvegetasjon) og ornitologiske (hekke- og overvintringsområde for sjøfugl) verdier.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knyttet til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vil bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Karlsøyvær naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

28. Laksågaosen naturreservat i Sørfold kommune (158 daa, hvorav 74 daa sjøareal).

Grunneierne protesterer mot forslaget, og peker på at de selv har innført restriksjoner på motorferdsel og at de fortsatt ønsker å ta ut sand til privat bruk. Grunneierne ønsker svar på om det blir tillatt å bruke skogsmaskin/traktor i forbindelse med avvirkning. Fauske og Sørfold Bonde- og Småbrukarlag foreslår tilføyelse i forskriften om avvirkning av vedskog for grunneierne, men ikke snauhogst. Sørfold kommune går imot vern. Dersom dette ikke tas til følge, må de tillempninger av verneforskriftene som bl.a. er nevnt i befaringsrapport, i vesentlig grad bli imøtekommet. Dette omfatter grunneiernes ønsker knyttet til uttak av grus, skogsdrift og oppsetting av autovern for å hindre ulovlig motorferdsel følges opp i vesentlig

grad. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland tilrår at grunneiernes uttak av grus tillates, og at forskriften utvides og tillater avvirkning av plantefelt og plukkhogst, og nødvendig motorferdsel i forbindelse med dette. Fylkesmannen mener det kan være aktuelt å bruke forvaltningsmidler til fysiske stengsler for å hindre ulovlig motorferdsel.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at aktuelle virkemidler for å hindre ulovlig motorferdsel bør vurderes i forvaltningsfasen, viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt strandområde, med sjeldne vegetasjonstyper og det naturlig tilknyttede dyreliv. I havstrandbotanisk sammenheng er området unikt.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal – landheving og sedimentering.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Laksågaosen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

29. Brunvær naturreservat i Steigen kommune (2338 daa, hvorav 1513 daa sjøareal).

Steigen kommune aksepterer at området legges ut som naturreservat, men kan ikke akseptere foreslåtte ilandstigningsforbud og mener at beiting utover dagens nivå bør tillates pga. rovdyrproblematikken. Dersom foreslåtte endringer ikke følges opp, kan kommunen ikke gi sin tilslutning til planen. Steigen Bondelag mener ilandstigningsforbudet bør tas ut, og at teltslagning og bruk av surfebrett bør tillates.

Nordland Bondelag støtter lokallagets forslag. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser verneforslaget slik det foreligger, og peker på at området har lokaliteter både mht. nåværende oppdrett og oppdrett av nye arter. Fiskerisjefen i Nordland mener at nyanlegg til fiskeriformål må tillates. Området vil bli et viktig område for fremtidig oppdrett. Fiskerisjefen mener grunnlaget for vern er botaniske verdier av laveste prioritet, og foreslår at området tas ut av planen. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland mener vern av de biologiske forekomstene i området må prioriteres foran friluftsutøvelse. Fylkesmannen presiserer at verneverdiene er knyttet både til sjøfugl, ferskvannstilknyttet våtmarksfugl og havstrandbotanikk. Når det gjelder oppdrett, viser fylkesmannen til at etablerte anlegg i nærheten begrenser muligheten for etablering av nye driftsenheter innenfor Brunværet.

Fiskeridepartementet stiller spørsmål ved bruken av naturvernloven § 8.

Riksantikvaren bemerker bl.a. at Flatøy fyr er med i nasjonal verneplan for fyrstasjoner.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet etter gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås grenseendring som gjør at konflikten mellom vern og havbruk vurderes å være sterkt redusert. Fiskeridirektoratet Region Nordland har foretatt en ny gjennomgang av behovet for nyanlegg i forbindelse med fiske, og kommet frem til at det ikke er behov for dette.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at Flatøy fyrstasjon ble fredet i medhold av kulturminneloven 01.11.99. Denne fyrstasjonen ligger imidlertid 15-20 km sørvest for Brunvær. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vil bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Brunvær naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

30. Engelvær naturreservat i Steigen kommune (16 829 daa, hvorav 15 318 daa sjøareal).

Steigen kommune foreslår at området reduseres av hensyn til behovet for alternative oppdrettslokaliteter. Kommunen kan ikke akseptere foreslåtte ilandstigningsforbud og mener at beiting utover dagens nivå bør tillates pga. rovdyrproblematikken. Dersom foreslåtte endringer ikke følges opp, kan kommunen ikke gi sin tilslutning til planen. Steigen Bondelag mener ilandstigningsforbudet bør tas ut, og at teltslagning og bruk av surfebrett bør tillates. Nordland Bondelag støtter lokallagets forslag. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser verneforslaget slik det foreligger. Området oppfattes å ha særlig stor betydning for oppdrettsnæringens utviklingsmuligheter, både mht. dagens oppdrett og oppdrett av nye arter. Fiskerisjefen i Nordland mener at nyanlegg til fiskeriformål må tillates. Området kan bli et svært viktig område for utviklingen av oppdrettsnæringen i kommunen, og foreslår at verneformen endres til fuglefredningsområde. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland mener vern av de biologiske forekomstene i området må prioriteres foran friluftsutøvelse, og opprettholder forslaget om ferdselsbegrensninger. Området er et viktig hekkeområde for sjøfugl og andre truede og sårbare fuglearter. Verneverdiene er så store at det bør vernes etter naturvernloven, og naturreservat er den verneform som må benyttes for å sikre verdiene. Fylkesmannen mener det er viktig at hele økosystemet vernes og at en ikke utelater en del for å tillate ev. fremtidig oppdrett. Når det gjelder husdyrbeite viser fylkesmannen til sine generelle kommentarer.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, vises det til at det ikke er mulig å ta ut arealer som reduserer konflikten samtidig som verneformålet opprettholdes. Fylkesmannen mener det vil være vanskelig/umulig å innpasse havbruksvirksomhet uten at det vil være i strid med verneformålet. Fiskeridirektoratet region Nordland har foretatt en ny gjennomgang av behovet for nyanlegg i forbindelse med fiske, og kommet frem til at det ikke er behov for dette.

Direktoratet for naturforvaltning og Fiskeridirektoratet gjennomførte møte om kystverneplanen 05.06.01, hvor det ble avklart at Engelvær kan tjene som referanseområde der det ikke åpnes for havbruk. Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et urørt, stort og variert kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til området som hekke- og overvintringsområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knyttet til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Engelvær naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

31. Brennvika naturreservat i Steigen kommune (542 daa, hvorav 214 daa sjøareal).

Steigen kommune mener det må tillates at båter trekkes opp på land. Kommunen mener videre at bruk av surfebrett og påhengsmotor, kjøring for uttak av sand m.m., oppsetting av telt for fotografering o.l. og graving av hovedavløp må tillates. Dersom foreslåtte endringer ikke følges opp, kan kommunen ikke gi sin tilslutning til planen.

Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland registrerer at campingplassen har stor betydning for kommunen. Fylkesmannen foreslår unntak i forskriften i forbindelse med opptak av båter, uttak av grus og bruk av surfebrett. Fylkesmannen kan ikke se at oppsetting av kamuflasjeinnretninger for fotografering kan ha betydning for driften av campingplassen, og tilrår ingen endring på dette punktet. Fylkesmannen ga i 1996 utslippstillatelse til kommunalt avløpsvann, og tilrår at bygging av avløpsledning tillates.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt, men svært sårbart, kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har først og fremst verdi i botanisk sammenheng (sanddynevegetasjon).

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vil bli fremtidig landareal.

Departementet har mottatt brev av 28.9.2001 fra Valter Andorsen, vedrørende manglende informasjon til han som grunneier og til tidligere eier. Andorsen ønsker ny gjennomgang av saken. Departementet har i svarbrev til Andorsen av 12.12.2001 vist til brev til Andorsen fra Fylkesmannen i Nordland (brev av 8.10.2001) og fra Steigen kommune (brev av 27.9.2001).

Det fremgår av grunneierliste og adresselapper i forbindelse med lokal høring at tidligere eier av eiendommen i Brennvika fikk tilsendt verneplanen på høring. Lokal høring av vernesaken ble også kunngjort i aviser lokalt og i Norsk Lysningsblad, og Steigen kommune avholdt 20.4.1995 et åpent møte om kystverneplanen. Dette møtet ble annonsert, og i tillegg ble invitasjon sendt bl.a. til Leines grendelag med anmodning om at møtet ble bekjentgjort. Videre viser departementet til uttalelse av 27.3.1995 fra berørte grunneiere, hvor grunneierne sier seg tilfreds med det foreliggende verneforslaget, men kommer med enkelte merknader. Som det framgår av brevet av 27.9.2001 fra Steigen kommune er disse merknadene fra grunneierne nå i all hovedsak tatt til følge. Ut fra de nevnte forhold er verneplanarbeidet kunngjort i henhold til gjeldende retningslinjer. Ved salg av eiendommer må det forutsettes at tidligere eier informerer ny eier om pågående verneplanarbeid som kan berøre den aktuelle eiendommen.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Brennvika naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

32. Steinslandsosen naturreservat i Hamarøy kommune (2248 daa, hvorav 1496 daa sjøareal).

Noen grunneiere går i mot vern, mens andre mener forslaget er for omfattende. Det vises bl.a. til at forslaget dekker innmark, kulturbeite, dyrkbare arealer, beitearealer og vedskog. Det foreslås at deler av området tas ut av planen. Det er ønsket om bl.a. tillatelse til jakt, vedlikehold av avløp og opprensning av bekkeløp. Hamarøy kommune støtter verneforslaget forutsatt at Forrhøya tas ut. Kommunen mener at husdyrbeite, vedhogst og vedlikehold av avløpssystemer/opprensning av bekkeløp må tillates. Reservatets navn bør endres til Steinslandsosen/Skottestadøyan. Hamarøy og Tysfjord Bondelag stiller seg bak grunneiernes forslag. Hamarøy Jeger- og fiskerforening og Nordland Fylkeslag av Norges Jeger- og Fiskerforbund er kritiske til begrensninger på jakt, og mener det ikke er behov for å holde hunder i bånd utover ordinær båndtvangstid. Nord-Salten Kraftlag A/L mener det må gjøres unntak i forskriften for skogrydding i linjetraseer og motorferdsel i forbindelse med feilretting og vedlikehold. Nordland Fiskeoppdretterlag påpeker at nordøstre del av området kan bli svært interessant for akvakultur og ønsker at denne delen av forslaget avvises. Fiskerisjefen i Nordland går i mot at nordlige del av området gis status som naturreservat, pga. at denne delen er godt egnet for oppdrett, spesielt fremtidig oppdrett. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde for Forrhøya.

Fylkesmannen i Nordland tilrår at nordøstlige del av området (Forrhøya) tas ut, og at navnet på foreslåtte naturreservatet endres fra Forrhøya til Steinslandsosen. Av hensyn til jordbruksinteressene tilrår fylkesmannen at det gjøres grenseendringer i gjenværende, sørvestre del. Med disse endringene blir bare små områder med skog berørt. Fylkesmannen tilrår at det kan gis tillatelse til vedlikehold av dreneringsanlegg, og at det gjøres unntak fra forskriften i forbindelse med drift og vedlikehold av elektriske anlegg og jakt. Når det gjelder husdyrbeite viser fylkesmannen til sine generelle kommentarer.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, fremkommer det at konflikten med havbruk er falt bort pga. grenseendringen.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til strand- og vannvegetasjonen.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Steinslandsosen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

33. Steinosen/Sjømyrpollen naturreservat i Hamarøy kommune (1342 daa, hvorav 817 daa sjøareal).

Grunneierne påpeker interesser knyttet til hyttebygging, uttak av brensel og materialbehov for vedlikehold av bygninger, og det foreslås grenseendringer. Hamarøy kommune støtter verneforslaget forutsatt at grensen og forskriften endres. Kommunen mener at bl.a. husdyrbeite, vedhogst, bruk av traktor og opprusting av gammel skolevei må tillates. Reservatets navn foreslås endret til Steinosen/Sommarselosen. Hamarøy Jeger- og fiskerforening og Nordland Fylkeslag av Norges Jeger- og Fiskerforbund er kritiske til begrensninger på jakt, og mener det ikke er behov for å holde hunder i bånd utover ordinær båndtvangstid. Nord-Salten Kraftlag A/L mener det må gjøres unntak i forskriften for skogrydding i linjetraseer og motorferdsel i forbindelse med feilretting og vedlikehold. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser forslaget slik det foreligger, og peker på at området er interessant med tanke på fremtidig oppdrett. Fiskerisjefen i Nordland påpeker at det ikke eksisterer konflikt mellom næringsutvikling og vern pga. at området er dårlig egnet for oppdrett. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland tilrår grenseendringer på grunnlag av høringsuttalelsene. Med disse endringene vurderes det å være lite behov for å bruke traktor, og 5 av 7 planlagte hytter vil bli liggende utenfor området. Fylkesmannen foreslår unntak i forskriften i forbindelse med gammel skolevei, vannledning, elektriske anlegg og jakt.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, strandengområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har først og fremst verdi i havstrandbotanisk sammenheng.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Steinosen/Sjømyrpollen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

34. Tiltvika naturreservat i Hamarøy kommune (2754 daa, hvorav 2074 daa sjøareal).

Grunneierne foreslår grenseendring, samt at hogst, oppføring av naust/båthus, bruk av surfebrett, bruk av traktor, vedlikehold av veier og bruer og elgjakt tillates. Hamarøy kommune støtter forslaget forutsatt grenseendring, og at husdyrbeite, vedhogst og tangskjæring tillates. Hamarøy Jeger- og fiskerforening og Nordland Fylkeslag av Norges Jeger- og Fiskerforbund er kritiske til begrensninger på jakt, og mener det ikke er behov for å holde hunder i bånd utover ordinær båndtvangstid. A/S Nordtang mener at høsting av tang og tare må være tillatt. For områder hvor tang og tare vernes ut fra hensynet til et helhetlig

og upåvirket økosystem, foreslås det at det blir valgt et fåtall områder hvor det i dag ikke foregår høsting. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland tilrår grenseendring på bakgrunn av fremlagte ønsker, og foreslår unntak i forskriften knyttet til høsting av tang, hogst, jakt, bruk av surfebrett og bruk av tohjulsstraktor. Videre foreslår fylkesmannen at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bygging av naust/sjøhus

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, strandengområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv, samt en velutviklet randmorene. Spesiell verdi knytter seg til havstrandvegetasjonen.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Kvartærgeologiske verneverdier:

- Avsetningen går ut i sjø.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.
- Illustrering av dannelsesprosess.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Tiltvika naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

35. Ramnholmen naturreservat i Tysfjord kommune (54 daa, hvorav 42 daa sjøareal). Tysfjord kommune har ingen merknader. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer og har ingen ytterligere merknader for dette området.

Forsvaret peker på at området overlapper Forsvarets øvingsområde, og ønsker grensene for fredning trekt utenom.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, herunder omtale av Forsvarets skyte- og øvingsfelt, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Ramnholmen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

36. Osen/Sandværet naturreservat i Ballangen kommune (9060 daa, hvorav 6014 daa sjøareal).

Grunneierna mener deler av området er som innmark å regne og påpeker interesser knyttet til høsting av tang og tare, jakt, husdyrbeite og vedhogst og motorferdsel i forbindelse med dette. Ballangen kommune bemerker at tang- og tarehøsting må tillates på dagens nivå. A/S Nordtang mener at høsting av tang og tare må være tillatt. For områder hvor tang og tare vernes ut fra hensynet til et helhetlig og upåvirket økosystem, foreslås det at det blir valgt et fåtall områder hvor det i dag ikke foregår høsting. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser forslaget slik det foreligger, og peker på at området er interessant med tanke på oppdrett av nye arter. Fiskerisjefen i Nordland påpeker at det ikke eksisterer konflikt mellom næringsutvikling og vern pga. at området er dårlig egnet for oppdrett. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland tilrår unntak i forskriften knyttet til høsting av tang, vedhogst og jakt på hønsefugl og hjortevilt, samt at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av motorkjøretøy i forbindelse med vedhogst.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås grenseendring som reduserer sjøarealet. Bakgrunnen er føringen om at sjøarealet ikke skal være større enn det som er nødvendig i forhold til verneformålet.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har spesiell stor verdi i botanisk sammenheng (havstrandvegetasjon) og delvis som hekke- og overvintringsområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Osen/Sandværet naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

37. Svellingsflaket landskapsvernområde med dyrelivsfredning i Lødingen og Vågan kommuner (127 616 daa, hvorav 117 190 daa sjøareal).

Grunneierna peker på interesser knyttet til bl.a. mulighet for fast bosetting, gjenopptak av jordbruksdrift, turisme i begrenset omfang, dyrking av poteter/grønnsaker, uttak av brensel, forsvarlig henleggelse av søppel, bygging på eksisterende murer, moltehøsting og jakt. Det foreslås grenseendring, ev. at oppføring av fiskekoie/varmebu tillates. Noen av grunneierna

går i mot at det opprettes et landskapsvernområde. Austre Vågan innbyggerforening og Bygdeutvalgene i Lødingen Vestbygd går i mot at det opprettes landskapsvernområde. Lødingen Bondelag er negativ til verneforslaget, og mener den måten området har vært forvaltet på i generasjoner er det beste og billigste vern. Lødingen kommune ønsker i utgangspunktet at området heller vernes i samarbeid med grunneierne gjennom kommuneplanarbeidet. Dersom området likevel tas inn i nasjonalparkplanen, foreslår kommunen grenseendring, samt at havbruk og tradisjonell høsting av tang og tare tillates. Kommunen ønsker ikke å gi fra seg forvaltningsretten, og foreslår at forvaltningsmyndigheten tillegges et råd med representanter for grunneierne, kommunene og fylkesmannen. Vågan kommune mener det må gis tillatelse til oppdrettsvirksomhet og andre fiskerirelaterte virksomheter. A/S Nordtang mener at høsting av tang og tare må være tillatt. For områder hvor tang og tare vernes ut fra hensynet til et helhetlig og upåvirket økosystem, foreslås det at det blir valgt et fåtall områder hvor det i dag ikke foregår høsting. Forsvarets Bygningstjeneste, avd. Harstad bemerker at området berører et skyte- og øvingsfelt, og ønsker primært at forskriften tilpasses dette, ev. at grensen endres. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser forslaget slik det foreligger pga. områdets potensiale for oppdrett. Fiskerisjefen i Nordland mener oppføring av nyanlegg til fiskeriformål må tillates. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra landskapsvernområde til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at motstanden mot verneforslaget spesielt synes å være knyttet til spørsmålet om forvaltning av området, og tilrår at forvaltningsmyndigheten tillegges kommunene og at det etableres et samarbeidsorgan. Fylkesmannen peker spesielt på innspillet fra Forsvarets Bygningstjeneste og Lødingen kommune, og tilrår grenseendring. Fylkesmannen bemerker at etablering av søppeleponi ikke vil være forenlig med intensjonene med vernet. Fylkesmannen mener det kan åpnes for oppdrett dersom det tas hensyn til verneverdiene, og bemerker at høsting av tang og tare, plukkhogst og uttak av masse under havoverflaten vil være tillatt. Det foreslås unntak i forskriften knyttet til istandsetting av tidligere dyrket mark, samt at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppføring av nødvendige bygninger/anlegg i forbindelse med utøvelse av fiske og etablering av ny bebyggelse på eksisterende murer.

NGU bemerker at potensialet for å finne kalksandressurser er stort og at det ikke bør foretas vern som hindrer kartlegging og uttak.

Forsvaret bemerker at området grenser inntil og overlapper deler av Forsvarets øvingsområde, og ønsker grensene for vern ført utenom.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til etablering av havbruksvirksomhet dersom det ikke strider mot formålet med vernet. Det bemerkes at søknader i hovedsak kan behandles i samsvar med tidligere praksis, jf. behandling av søknader i Svellingsflaket og Åsværet.

Direktoratet for naturforvaltning har igangsatt arbeidet med delegering av forvaltningsmyndighet for verneområder. De kommuner som ønsker det, kan søke om å få overta denne myndighet. Svellingsflaket foreslås vernet som landskapsvernområde, og foreslåtte verneforskrift er ikke til hinder for uttak av ev. undersjøiske forekomster av kalksand. Svellingsflaket er ett av tre områder i kystverneplanen som inngår i nasjonalparkplanen, jf. St.meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Direktoratet vurderer vern av Svellingsflaket som et viktig element i arbeidet med å følge opp det nasjonale resultatmålet om å verne et representativt utvalg av norsk natur, jf. St.meld. nr. 24 (2000-2001) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*. Det vises til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av

forskrifter, herunder omtale av Forsvarets skyte- og øvingsområder. Direktoratet slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med vernet er å bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, og sikre de zoologiske, botaniske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Estetiske verneverdier:

- Estetiske verneverdier.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Svellingsflaket landskapsvernområde med dyrelivsfredning opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

38. Tjeldneset naturreservat, Tjeldsund kommune (3205 daa hvorav 1585 daa sjøareal).

Grunneier er positiv til vern. Tjeldsund kommune innstiller på at området vernes som foreslått. A/S Nordtang mener at høsting av tang og tare må være tillatt. For områder hvor tang og tare vernes ut fra hensynet til et helhetlig og upåvirket økosystem, foreslås det at det blir valgt et fåtall områder hvor det i dag ikke foregår høsting. Reindriftskontoret i Troms mener at forskriften ikke må være til hinder for flytting, opphold og beite for rein og motorferdsel på frossen, snødekt mark i samsvar med reindriftsloven. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker at området tas ut av planen.

Fylkesmannen i Nordland tilrår at det gjøres unntak i forskriften i forbindelse med høsting av tang og reindrift.

Forsvaret bemerker at området overlapper deler av Forsvarets øvingsområde, og ønsker grensene for fredning trekt utenom.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, herunder Forsvarets skyte- og øvingsområder, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi er knyttet til de havstrandbotaniske forekomstene og til områdets verdi som hekke- og rasteområde for våtmarksfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.

- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Tjeldneset naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

39. Laukvikøyene naturreservat i Vågan kommune (10 888 daa, hvorav 7372 daa sjøareal).

Grunneierne foreslår at navnet på det foreslåtte naturreservatet endres fra Sunnlandsfjorden til Laukvikøyene. Grunneierne ønsker grenseendring, samt at det åpnes for jakt på hjortevilt, gås og stokkand. Vågan kommune slutter seg til foreslåtte navneendring, og foreslås grenseendringer av hensyn til gjødslet og drevet areal og tildelt skjellkonsesjon. Kommunen mener at telting, samt jakt på grågås, kortnebbgås, stokkand, brunnakke og hjortvilt, må tillates. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland er enig i foreslåtte navneendring, og tilrår grenseendring slik at bl.a. gjødslet beite og en skjellkonsesjon blir liggende utenfor reservatet. Når det gjelder telting viser fylkesmannen til sine generelle kommentarer. Fylkesmannen mener det ikke bør åpnes for jakt i naturreservater der fuglelivet er det viktigste kriterium for vern, og kan derfor ikke tilrå at det åpnes for jakt på andefugler. Hjortevilt er ikke angitt som verneformål, og fylkesmannen tilrår at jakt på hjortevilt tillates.

NVE ber om at drift, vedlikehold og ev. fornyelse av kraftlinje og motorferdsel i den forbindelse tillates.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, herunder omtale av elektriske anlegg, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi er knyttet til området som hekkeområde for våtmarksfugl og som overvintringsområde for sjøfugl. Mindre lokaliteter innen området har stor havstrandbotanisk verdi.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Laukvikøyene naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

40. Fuglbergøya/Nautøya naturreservat i Vågan kommune (524 daa, hvorav 239 daa sjøareal).

Grunneier er positiv til vern, og ønsker tilpasninger i forskriften i forbindelse med restaurering og vedlikehold av et småbruk. Vågan kommune har ingen endringsforslag for

dette området. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland tilrår at forskriften tillater vedlikehold av eksisterende bygninger og brygger, samt drift og vedlikehold av kulturlandskapet og bruk av motorkjøretøy i denne sammenheng.

Forsvaret bemerker at området i hovedsak ligger innenfor Forsvarets øvingsområde, og ønsker grensene for fredning ført utenom.

Direktoratet for naturforvaltning viser til i kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, herunder omtale av Forsvarets skyte- og øvingsområder, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Fuglbergøya/Nautøya naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

41. Hovsflesa naturreservat i Vågan kommune (670 daa, hvorav 667 daa sjøareal). Vågan kommune har ingen endringsforslag for dette området. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer og har ingen ytterligere merknader for dette området.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta en verdifullt hekkekoloni for havsule, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Hovsflesa naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

42. Storeidvatnet naturreservat i Vestvågøy kommune (150 daa, hvorav 143 daa ferskvannsareal).

Vestvågøy kommune mener verneforskriften ikke bør være til hinder for planlagt observasjonshus for hobbyornitologer. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland mener at observasjonshuset må plasseres utenfor området.

Direktoratet for naturforvaltning har fra fylkesmannen fått opplyst at en vil få godt utsyn over området, selv om observasjonshuset plasseres utenfor det foreslåtte naturreservatet. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Lokaliteten berører ikke sjøareal. Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Storeidvatnet naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

43. Æsholman naturreservat i Vestvågøy kommune (1315 daa, hvorav 1176 daa sjøareal).

Vestvågøy kommune advarer mot en verneplan som reduserer nåværende og fremtidig næringsutøvelse i kystområdene. Kommunen har ingen merknader når det gjelder forslaget om Æsholman naturreservat. Vestvågøy Distriktsfiskarlag frykter forbud mot fiske og nødvendig ferdsel på land i den forbindelse, og at oppdrettsnæringen stagnerer i mangel på lokaliteter. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at området ikke er blant de som Fiskerisjefen i Nordland og Nordland Fiskeoppdretterlag påpekte som interessante i oppdrettssammenheng, og at foreslåtte verneforskrift ikke begrenser utøvelsen av yrkesfiske.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Æsholman naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

44. a) Borgværet naturreservat (9842 daa, hvorav 9377 daa sjøareal) og b) Borgværet landskapsvernområde med dyrelivsfredning (1418 daa, hvorav 587 daa sjøareal) i Vestvågøy kommune.

Grunneier bemerker bl.a. at det etter befaring ble enighet om at de mest kulturpåvirkede delene av Borgvær endres til landskapsvernområde og at forskriften for dette området søkes tilpasset planlagt bruk i forbindelse med rekreasjon/reiseliv. Den øvrige del av forslaget opprettholdes som naturreservat med ilandstigningsforbud der det gjøres unntak for

grunneier. Vestvågøy kommune advarer mot en verneplan som reduserer nåværende og fremtidig næringsutøvelse i kystområdene. Når det gjelder Borgværet, mener kommunen at verneformen bør endres til landskapsvernområde for deler av området, der grunneier har utredet et forprosjekt for turistmessig utnyttelse. Vestvågøy Distriktsfiskarlag frykter forbud mot fiske og nødvendig ferdsel på land i den forbindelse, og at oppdrettsnæringen stagnerer i mangel på lokaliteter. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at området ikke er blant de som Fiskerisjefen i Nordland og Nordland Fiskeoppdretterlag påpekte som interessante i oppdrettssammenheng, og at foreslåtte verneforskrift ikke begrenser utøvelsen av yrkesfiske. På bakgrunn av ny lokal høring for Borgværet, tilrår fylkesmannen at hovedøya vernes som landskapsvernområde med dyrelivsfredning, samt at øvrige deler vernes som naturreservat med ilandstigningsforbud, hvor det gjøres unntak for rettighetshavere.

Fiskeridepartementet stiller spørsmål ved bruken av naturvernloven § 8.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås grenseendring som reduserer sjøarealet. Bakgrunnen er føringen om at sjøarealet ikke skal være større enn det som er nødvendig i forhold til verneformålet.

I tillegg foreslås det for de foreslåtte landskapsvernområder at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til etablering av havbruksvirksomhet dersom det ikke strider mot formålet med vernet. Det bemerkes at søknader i hovedsak kan behandles i samsvar med tidligere praksis, jf. behandling av søknader i Svellingsflaket og Åsværet.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at hele området opprinnelig ble foreslått vernet som naturreservat. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med naturreservatet er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING (naturreservatet):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Formålet med landskapsvernområdet er å bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, og sikre zoologiske, botaniske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg.

SJØAREALENES BETYDNING (landskapsvernområdet):

Foreslåtte landskapsvernområde omsluttet av det foreslåtte naturreservatet.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Estetiske verneverdier:

- Estetiske verneverdier.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Borgværet naturreservat og Borgværet landskapsvernområde med dyrelivsfredning opprettes i samsvar med vedlagte forskrifter og kart.

45. Eggum naturreservat i Vestvågøy kommune (1014 daa, hvorav 381 daa sjøareal).

Grunneier har ingen innvendinger mot planen. Vestvågøy kommune advarer mot en verneplan som reduserer nåværende og fremtidig næringsutøvelse i kystområdene. Kommunen har ingen merknader når det gjelder forslaget om Eggum naturreservat. Vestvågøy Distriktsfiskarlag frykter forbud mot fiske og nødvendig ferdsel på land i den forbindelse, og at oppdrettsnæringen stagnerer i mangel på lokaliteter. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at området ikke er blant de som Fiskerisjefen i Nordland og Nordland Fiskeoppdretterlag påpekte som interessante i oppdrettssammenheng, og at foreslåtte verneforskrift ikke begrenser utøvelsen av yrkesfiske. På bakgrunn av henvendelse fra Eggum utmarkslag etter at saken ble oversendt til direktoratet, foreslår fylkesmannen tilpasninger i verneforskriften knyttet til bruk av motorkjøretøy og drift og vedlikehold av elektriske anlegg.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et område av stor kvartærgeologisk og botanisk verdi. Området har både stor faglig og pedagogisk verdi.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Kvartærgeologiske verneverdier:

- Avsetningen går ut i sjø.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.
- Illustrering av dannelsesprosess.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Eggum naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

46. Lofotodden naturreservat i Moskenes kommune (688 daa hvorav 504 daa sjøareal).

Moskenes kommune har ingen merknader. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer og har ingen ytterligere merknader til dette området.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlige tilknyttede

plante- og dyreliv. Spesiell interesse knytter seg til områdets verdi som hekkeområde for toppskarv og diverse alkefugler.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Lofotodden naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

47. Oddan naturreservat i Moskenes kommune (28 daa, hvorav 12 daa sjøareal). Moskenes kommune har ingen merknader. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer og har ingen ytterligere merknader til dette området.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt hekkeområde for sjøfugl (krykkje), med det naturlig tilknyttede planteliv.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Oddan naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

48. a) Måstadjellet naturreservat (2870 daa, hvorav 817 daa sjøareal) og b) Måstadjellet landskapsvernområde med dyrelivsfredning (5142 daa, hvorav 3210 daa sjøareal) i Værøy kommune.

Værøy kommune ønsker at området deles opp i et naturreservat og et landskapsvernområde, og at verneforskriften for reservatdelen endres slik at det blir generelt ferdselsforbud på land og at det må søkes om dispensasjon for egg- og dunsanking. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har de berørte fondseiendommene Værøy Prestegard og Klokkergard, og mener forskriften er for streng mht. fremtidig husdyrbeite. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser forslaget og mener eksisterende anlegg på Værøy har behov for alternative lokaliteter. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer når det gjelder husdyrbeite. På bakgrunn av ny lokal høring for Måstadjellet, tilrår fylkesmannen at Måstadvika vernes som landskapsvernområde med dyrelivsfredning, samt at øvrige deler vernes som

naturreservat med ferdselsforbud på land og at det må søkes om dispensasjon for sankning av egg og dun. Fylkesmannen påpeker at dette innebærer en strengere praksis for eggsanking i de andre foreslåtte naturreservatene i kystverneplanen, og ber direktoratet vurdere om det er ønskelig med slike forskjeller mellom områder. Fylkesmannens forslag innebærer samtidig en grenseendring i form av at sjøarealet reduseres. Fylkesmannen bemerker at forslaget om landskapsvernområde åpner for at det kan tillates oppdrettsanlegg.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås det for de foreslåtte landskapsvernområder at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til etablering av havbruksvirksomhet dersom det ikke strider mot formålet med vernet. Det bemerkes at søknader i hovedsak kan behandles i samsvar med tidligere praksis, jf. behandling av søknader i Svellingsflaket og Åsværet.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at hele området opprinnelig ble foreslått vernet som naturreservat. Direktoratet mener at en i størst mulig grad bør tilstrebe mest mulig like bestemmelser for sammenlignbare områder. Dette bør likevel ikke være til hinder for at det kan gjøres spesielle tilpasninger på bakgrunn av lokale ønsker, så lenge det er forenlig med eller fremmer verneformålet. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med naturreservatet er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi er knyttet til områdets funksjon som hekkeområde for en rekke fuglefjellsarter.

SJØAREALENES BETYDNING (naturreservatet):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Formålet med landskapsvernområdet er å bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, sikre zoologiske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg, og de botaniske forekomstene i tilknytning til Sanden

SJØAREALENES BETYDNING (landskapsvernområdet):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.

Estetiske verneverdier:

- Estetiske verneverdier.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Måstadjellet naturreservat og Måstadjellet landskapsvernområde med dyrelivsfredning opprettes i samsvar med vedlagte forskrifter og kart.

49. Hundholmen naturreservat i Værøy kommune (464 daa, hvorav 380 daa sjøareal).

Værøy kommune mener verneforskriften må gjøre unntak for husdyrbeite, jakt på sel i samsvar med gjeldende lover samt drift, vedlikehold og evt. nyetablering av anlegg for å sikre eller bedre kommunikasjon og ferdsel på havet, og ferdsel i forbindelse med dette arbeidet. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer når det gjelder husdyrbeite, seljakt og Kystverkets virksomhet.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, fremkommer det at Fiskeridirektoratet Region Nordland ønsker seljakt i april. I fuglefredningsområdene kan det være forbud mot jakt de siste 14 dagene av april.

Direktoratet for naturforvaltning foreslår at det åpnes for seljakt de første 14 dagene av april og at etablering av nyanlegg for Kystverket kan tillates etter søknad. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Hundholmen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

50. Skittenskarvholman naturreservat i Værøy kommune (56 daa, hvorav 50 daa sjøareal).

Værøy kommune mener verneforskriften må gjøre unntak for jakt på sel i samsvar med gjeldende lovver og drift, vedlikehold og evt. nyetablering av anlegg for å sikre eller bedre kommunikasjon og ferdsel på havet, og ferdsel i forbindelse med dette arbeidet. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer når det gjelder seljakt og Kystverkets virksomhet.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at området har vært fredet som naturreservat siden 1974. Direktoratet foreslår at det åpnes for seljakt de første 14 dagene av april og at etablering av nyanlegg for Kystverket kan tillates etter søknad. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et viktig hekkeområde for storskarv, og en potensiell hekkelokalitet for havsule.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Skittenskarvholman naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

51. a) Røstøyan landskapsvernområde (69 864 daa, hvorav 66 929 daa sjøareal) og b) Nykan naturreservat (1055 daa, hvorav 574 daa sjøareal i Røst kommune.

Grunneierne mener at hele området må få status som landskapsvernområde, at gjeldende verneforskrifter som kommunen har vedtatt med hjemmel i friluftsløven blir stående og at kommunen tillegges forvaltningen av forskriftene. En grunneier bemerker at det i foreliggende materiale ikke er dokumentert noe formål utover å ivareta det viktigste hekkeområdet for sjøfugl i Nordland, og at materialet ikke inneholder dokumentasjon av egenartet eller vakkert natur- eller kulturlandskap. Grunneieren påpeker at tiders bruk har gitt kulturlandskapet dets særpreg og derfor bør være tillatt om ikke påbudt, spesielt gjelder dette husdyrbeite. Det bemerkes at det ikke foreligger skjøtselsforslag, og at forvaltningen må tillegges kommunen. Grunneieren foreslår at verneforskriften for landskapsvernområde og naturreservat slås sammen til verneforskrift for Røstøyene (Hærnyken, Trenyken, Ellefsnyken, Storfjellet, Vedøya) fuglereservat. Grunneieren foreslår bl.a. at forskriften endres slik at husdyrbeite og annen virksomhet i samsvar med tiders bruk tillates, samt at hytter kan etableres etter søknad på vestenden av Storfjellet. Røst kommune mener hele området må få status som landskapsvernområde, og at gjeldende verneforskrifter som kommunen har vedtatt med hjemmel i friluftsløven blir stående. Kommunen ønsker å ha forvaltningsmyndigheten, og forbeholder seg rett til selv å foreslå og vedta verneforskrifter, dog med stadfesting av fylkesmannen. Kommunen mener tradisjonelt fiske med konvensjonelle redskaper ikke må berøres.

Nordland Fiskeoppdretterlag oppfordrer myndighetene til ikke å gå inn for verneforslaget slik det i dag foreligger. Det bør innledes en dialog med næringen om hvordan en kan sikre både næringens utviklingsmuligheter samtidig som verneinteressene ivaretas. Området har flere gode lokaliteter for fiskeoppdrett, og vil kunne ha avgjørende betydning for fiskeoppdrettsnæringens muligheter for optimal drift i kommunen. NINA-NIKU bemerker at første halvdel av august er den viktigste perioden for lundefuglungenes reirforlating, og mener gjeldende ferdselsregulering med allment ferdselsforbud frem til 15.08 bør opprettholdes. Tilsvarende begrensning bør også opprettholdes for de andre øyene i Røstøyene verneområde. Dagens ordning med åpen ferdsel på en del av Vedøya, gjerne med en begrenset rute til toppen av fjellet, har liten negativ betydning for fuglelivet. NINA-NIKU ønsker begrensninger på flygning, bl.a. at overflygning av reservatene i høyder mindre enn 2 km generelt ikke tillates. NINA-NIKU har inntrykk av at de ferdselsrestriksjoner som har vært gjeldende i fuglefjellene på Røst siden tidlig på 1980-tallet, har fungert tilfredsstillende. Ferdsele har vært meget moderat, og det synes derfor urimelig at personer hjemmehørende i Røst kommune skal nektes adgang til Nykene, så lenge ferdselen foregår på en slik måte at fugler på/ved reir ikke bevisst forstyrres. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker at området tas ut av planen.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at utøvelse av fiske vil være tillatt, og at det ikke foreslås forbud mot etablering av oppdrett i landskapsvernområdene. Fylkesmannen antar at ønsket om at hele området får status landskapsvernområde, har sin bakgrunn i at en ikke ønsker strengere ferdselsreguleringer for befolkningen på Røst enn det en har i dag. For det foreslåtte Nykan naturreservat tilrår fylkesmannen det kan gis tillatelse til ferdsel på land i perioden 15. juli – 31. august, og at forvaltningen av denne bestemmelsen tillegges kommunen. Fylkesmannen mener at problemer knyttet til flystøy bør løses gjennom dialog mellom forvaltningsmyndigheten og Luftforsvaret, fremfor ytterligere regulering i

forskriften. For øvrig viser fylkesmannen til sine generelle merknader når det gjelder husdyrbeite.

Riksantikvaren bemerker at Skomvær fyr er med i nasjonal verneplan for fyrstasjoner, hvor det bl.a. forutsettes at også spor etter tidligere bruk av naturressurser skal kunne opprettholdes og eventuelt tilbakeføres ved skjøtsel. Det er videre et bærende prinsipp om vern gjennom bruk. Det er viktig å finne frem til alternative bruksformer som kan være med på å sikre anlegget.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, foreslås det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til etablering av havbruksvirksomhet i landskapsvernområder, dersom det ikke strider mot formålet med vernet. Det bemerkes at søknader i hovedsak kan behandles i samsvar med tidligere praksis, jf. behandling av søknader i Svellingsflaket og Åsværet.

Direktoratet for naturforvaltning har igangsatt arbeidet med delegering av forvaltningsmyndighet for verneområder. De kommuner som ønsker det, kan søke om å få overta denne myndighet. Direktoratet bemerker at forslag om dispensasjonsadgang for etablering av hytter på Sandøy og vestenden av Storfjellet, var tatt inn i forskriften allerede da saken ble sendt på lokal høring. I henhold til foreslåtte forskrifter kan det utarbeides forvaltningsplan som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltak. Direktoratet understreker betydningen av at grunneierne tas med i arbeid med forvaltningsplaner. Røstøyan er ett av tre områder i kystverneplanen som inngår i nasjonalparkplanen, jf. St.meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Det fremkommer at Statens Naturvernråd (nåværende Statens Naturforvaltningsråd) bl.a. mener det må gis høy prioritet til vern av et område med så rike fugleforekomster. Pga. forholdene vurderer naturvernrådet det som vanskelig å foreslå nasjonalpark, og foreslår at et ca. 120 km² stort område med øyer, inklusive sjøareal, vernes som landskapsvernområde med flere fuglereservater innimellom. Direktoratet bemerker at forslaget i kystverneplanen omfatter et vesentlig mindre areal. Skjærgårdsområder som Røstøyan utgjør en svært sjelden landskapstype i internasjonal sammenheng. Etter direktoratets vurdering representerer skjærgårdsområdet med fuglefjell et særpregt landskap med store estetiske verdier, og det areal som foreslås som landskapsvernområde oppfyller kriteriene for bruk av denne verneformen. Direktoratet vurderer vern av Røstøyan som et viktig element i arbeidet med å følge opp det nasjonale resultatmålet om å verne et representativt utvalg av norsk natur, jf. St.meld. nr. 24 (2000-2001) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*. Direktoratet bemerker at Skomvær fyrstasjon ble fredet i medhold av kulturminneloven 30.03.99, samt at ivaretagelse av kulturlandskapet inngår som del av verneformålet for det foreslåtte Røstøyan landskapsvernområde. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknad: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med naturreservatet er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har spesiell verdi som hekkeområde for en rekke fuglefjellsarter og andre sjøfuglarter. Området har også stor kvartærgeologisk verdi, ved forekomst av unike kysthuler. Området har både stor faglig og pedagogisk verdi.

SJØAREALENES BETYDNING (naturreservatet):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Kvartærgeologiske verneverdier:

- Illustrering av dannelsesprosess.

Formålet med landskapsvernområdet er å bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, og sikre zoologiske, botaniske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg.

SJØAREALENES BETYDNING (landskapsvernområdet):

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Estetiske verneverdier:

- Estetiske verneverdier.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Røstøyen landskapsvernområde og Nykan naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrifter og kart.

52. Seløya naturreservat i Hadsel kommune (751 daa, hvorav 449 daa sjøareal).

Grunneierne godtar verneforslaget. Det poengteres at øya må kunne brukes som i dag og slik den har vært brukt. Strandlandet lokalutvalg støtter verneforslaget. Hadsel kommune tiltrer forslaget med ønske om at ferdselsforbudet på land begrenses slik at det blir gjeldende ut juni måned. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland mener at hensynet til senthekkende arter gjør at ferdselsforbudet minimum må ha den varighet som er foreslått, og viser for øvrig til sine generelle kommentarer.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Seløya naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

53. Ulvøyværet naturreservat i Hadsel kommune (8879 daa, hvorav 8808 daa sjøareal).

Grunneierne mener området skulle vært utvidet til å omfatte bl.a. et gruntvannsområde med rike forekomster av tang og tare og hvor store flokker av ærfugl og skarv har tilhold. Det bemerkes at intensivt garnfiske etter rognkjeks er en trussel for fugleflokkene i området. Hadsel kommune tiltrer verneforslaget. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser forslaget slik det foreligger, og bemerker at området har interessante lokaliteter både mht. nåværende og

fremtidig oppdrett. Fiskerisjefen i Nordland påpeker at det ikke eksisterer konflikt mellom næringsutvikling og vern grunnet dårlig egnethet for oppdrett. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland mener at foreslåtte grense og forskrift vil sikre områdets funksjon som hekkelokalitet i fremtiden. Spørsmålet om garnfiske etter rognkjeks bør ev. følges opp som en del av forvaltningen av området.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har spesiell verdi som hekkeområde for en rekke arter sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knyttet til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med myting til gjess og ender.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Ulvøyværet naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

54. Morfjorden naturreservat i Hadsel kommune (358 daa, hvorav 54 daa sjøareal).

Grunneierne anfører interesser knyttet til dyrkbar mark, utgravd kanal, påbegynt gjerde, sanduttak og uttak av brensel. Grunneierne ønsker grenseendring. Strandlandet lokalutvalg går imot verneforslaget av hensyn til arbeidet med realisering av vei for å unngå rasfarlige områder, og viser til at det også er jordbruksinteresser i området. Hadsel kommune tiltrer forslaget, men ønsker at Øra-området holdes utenfor pga. mulig fremtidig veitrasé over fjordens smaleste punkt.

Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland tilrår grenseendring slik at mest mulig dyrkbar mark utelates. Fylkesmannen har forståelse for behovet for veiutbedring, men mener det bør være uaktuelt å legge en mulig fremtidig veitrasé over Øra-området. Dette begrunnes med de nasjonale interessene knyttet til de havstrandbotaniske forekomstene.

Statens vegvesen, Vegdirektoratet viser bl.a. til at området inkluderer fylkesvei 888 ifølge utsendt kartmateriale, men at grensene ifølge fylkesmannen ble endret slik at veien ikke inngår lenger.

NGU viser til forekomst av malm, men at denne antas å ligge så vidt langt unna det foreslåtte verneområdet at sannsynligheten for konflikt anses som liten.

NVE ber om at drift, vedlikehold og ev. fornyelse av kraftlinje og motorferdsel i den forbindelse tillates.

Direktoratet for naturforvaltning presiserer at fylkesveien ikke lenger inngår i forslaget. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, herunder elektriske anlegg, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et unikt sanddyneområde med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Morfjorden naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

55. Forfjorden naturreservat i Andøy og Sortland kommuner (3103 daa, hvorav 1872 daa sjøareal).

Grunneier mener reservatet ikke må være til hinder for gjødsling av moltebær, og anfører at De Geer-morenene er en turistattraksjon. Et fremtidig turistanlegg i grense med reservatet bør få utslippstillatelse til kloakk. Sortland kommune ser ingen umiddelbare konflikter ved vern. I senere uttalelse bemerkes det at fylkesmannens tilråding ikke er forelagt folkevalgt organ, men at kommunen slutter seg til Vesterålen Regionråd sine prinsipielle vurderinger, jf. kap. 7. Andøy kommune stiller seg positiv til kystverneplanen. Reindriftskontoret i Troms mener at forskriften ikke må være til hinder for flytting, opphold og beite for rein og motorferdsel på frossen, snødekt mark i samsvar med reindriftsloven. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at verneverdiene er knyttet til kvartærgeologiske forekomster og tilrår at gjødsling av moltebærland tillates. Fylkesmannen tilrår videre at det gjøres unntak i forskriften for motorferdsel på frossen, snødekt mark i forbindelse med reindrift. Et fremtidig turistanlegg i grense med naturreservatet vil måtte søke om ordinær utslippstillatelse etter forurensningsloven.

NVE ber om at drift, vedlikehold og ev. fornyelse av kraftlinje og motorferdsel i den forbindelse tillates.

Statens vegvesen, Vegdirektoratet foreslår at det i forskriften tas inn et punkt om at drift og vedlikehold av riksvei 82 er tillatt.

Direktoratet for naturforvaltning foreslår at det i forskriften gjøres unntak for drift og vedlikehold av riksvei 82, viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, herunder elektriske anlegg, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et område av stor kvartærgeologisk verdi (De Geer-morener). Området har både stor faglig og pedagogisk verdi.

SJØAREALENES BETYDNING:

Kvartærgeologiske verneverdier:

- Avsetningen går ut i sjø.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Forfjorden naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

56. Hongværet/Galtholmen naturreservat i Bø kommune (795 daa, hvorav 725 daa sjøareal).

Grunneierne ønsker at ferdselsforbudet begrenses til 23. eller 30. juni, pga. attraktiv badeplass. Bø kommune avviser planutkastet på prinsipielt grunnlag, og viser bl.a. til manglende medvirkning og at utkastet virker ekskluderende spesielt for havbruksnæringen. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser forslaget slik det foreligger, og mener området kan være interessant for oppdrett. Fiskerisjefen i Nordland bemerker at området vil bli svært viktig med den mangel på oppdrettslokaliteter som det er i denne delen av kommunen, og foreslår fuglefredningsområde som fredningsform. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer i forbindelse med spørsmålet om avvisning av forslaget. Fylkesmannen mener at nærheten til eksisterende oppdrett innen samme vannsystem, gjør området lite egnet for nyetablering. Spesielt Hongværet har stor konsentrasjon av fugl, og etablering av oppdrettsanlegg vil klart være forstyrrende i forhold til områdets hekkfunksjon. Fylkesmannen mener at hensynet til senthekkende arter gjør at ferdselsforbudet minimum må ha den varighet som er foreslått, og viser for øvrig til sine generelle kommentarer.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, vurderes vern av Hongværet/Galtholmen ikke å medføre vesentlige konflikter med havbruksinteressene.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Hongværet/Galtholmen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

57. Frugga naturreservat i Bø kommune (1025 daa, hvorav 752 daa sjøareal).

Bø kommune avviser planutkastet på prinsipielt grunnlag, og viser bl.a. til manglende medvirkning og at utkastet virker ekskluderende spesielt for havbruksnæringen. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer i forbindelse med spørsmålet om avvisning av forslaget.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har spesiell verdi som hekkeområde for lunde og andre sjøfuglarter.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Frugga naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

58. Nykvåg/Nykan naturreservat i Bø kommune (3556 daa, hvorav 2635 daa sjøareal).

Bø kommune avviser planutkastet på prinsipielt grunnlag, og viser bl.a. til manglende medvirkning og at utkastet virker ekskluderende spesielt for havbruksnæringen. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser forslaget slik det foreligger, og bemerker at området har interessante lokaliteter både mht. nåværende og fremtidig oppdrett. Fiskerisjefen i Nordland påpeker at det ikke eksisterer konflikt mellom næringsutvikling og vern grunnet dårlig egnethet for oppdrett. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer i forbindelse med spørsmålet avvisning av forslaget. På bakgrunn av folkemøte i Bø, tilrår fylkesmannen at fastlandsdelen av området ved Nykvåg unntas fra ferdselsforbudet,

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har spesiell verdi som hekkeområde for flere fugleffjellarter (alkefugl).

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Nykvåg/Nykan naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

59. Nyke/Tussen naturreservat i Bø kommune (1689 daa, hvorav 1367 daa sjøareal).

Bø kommune avviser planutkastet på prinsipielt grunnlag, og viser bl.a. til manglende medvirkning og at utkastet virker ekskluderende spesielt for havbruksnæringen. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker at området tas ut av planen.

Fylkesmannen i Nordland viser til sine generelle kommentarer og tilrådingen.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, fremkommer det at det er mulig å redusere sjøarealet uten at det vil være i strid med verneformålet. Det fremsettes ikke konkret endringsforslag.

Direktoratet for naturforvaltning foreslår grenseendring som innebærer at sjøarealet reduseres. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et område av stor kvartærgeologisk og botanisk verdi. Området har både stor faglig og pedagogisk verdi.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.

Kvartærgeologiske verneverdier:

- Avsetningen går ut i sjø.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.
- Illustrering av dannelsesprosess.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Nyke/Tussen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

60. Stø/Nyksund naturreservat i Øksnes kommune (4803 daa hvorav 4433 daa sjøareal)
Grunneier er tilfreds med verneforslaget, men ønsker tillatelse til gjødsling av molteplanter, tiltak for å redusere kobbebestanden og at verneforskriften tar hensyn til etablert oppdrettsanlegg. Øksnes kommune og Fiskerinemnda i Øksnes ønsker at området avgrenses slik at et oppdrettsanlegg sikres fortsatt drift, at fiske må være tillatt etter til enhver tid gjeldende regler, mulighet til rullering av verneforskrifter og mulighet til økt beskatning av sel/mink. Fiskerinemnda mener Kystverket må ha avgjørende myndighet mht. merking av farleder. Nordland Fiskeoppdretterlag viser til oppdrettsanlegg på/innefor grensen til området. Fiskerisjefen i Nordland bemerker at det er klarert en oppdrettslokalitet i området. Fiskerisjefen mener området kan bli viktig for havbruksnæringen og går inn for fuglefredningsområde som verneform. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker at området tas ut av planen.

Fylkesmannen i Nordland tilrår grenseendring av hensyn til oppdrettsanlegg og at bruk av landfester i forbindelse med anlegget tillates. Fylkesmannen mener området ikke er egnet for nyetableringer pga. eksisterende anlegg innen samme vannsystem. Fylkesmannen bemerker at verneforskriften ikke vil medføre endring i forhold til fiske og felling av mink, og viser til sine generelle kommentarer når det gjelder seljakt og Kystverkets virksomhet. Gjødsling av området kan føre til endrede botaniske forhold som i sin tur kan påvirke fuglelivet. Når det gjelder spørsmålet om rullering av verneforskrifter, viser fylkesmannen bl.a. til mulighetene til dispensasjon og forskriftsendring.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, vurderes konflikten mellom vern og havbruk å være sterkt redusert ved foreslåtte grenseendring. Det fremkommer at Fiskeridirektoratet Region Nordland ønsker seljakt i april. I fuglefredningsområdene kan det være forbud mot jakt de siste 14 dagene av april.

Direktoratet for naturforvaltning foreslår at det åpnes for seljakt de første 14 dagene av april og at etablering av nyanlegg for Kystverket kan tillates etter søknad, jf. direktoratets

kommentarer i kap. 8, hvor også evaluering av verneområder er omtalt. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til området som hekkelokalitet for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Stø/Nyksund naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

61. Anda naturreservat i Øksnes kommune (525 daa, hvorav 359 daa sjøareal).

Øksnes kommune og Fiskerinemnda i Øksnes mener at seljakt må innarbeides i verneforskriften, og at økt beskatning må muliggjøres. Det bør gis mulighet til rullering av verneforskrifter. Kommunen har etter høringen fremsatt ønske om å vurdere bruk av Anda i turismesammenheng. A/L Anda mener det må gis tillatelse til ilandstigning, modernisering av eksisterende anlegg og opparbeidelse av vei til fyret, samt at ferdselsforbudet avkortes. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at verneforskriften ikke vil medføre endring i forhold til fiske og felling av mink, og viser til sine generelle kommentarer når det gjelder seljakt og Kystverkets virksomhet. I forhold til fyret er det allerede tatt inn unntak i forskriften. Fylkesmannen viser til at lunden har veien stien opp til fyret som hekkplass, og at alternative løsninger til omlegging vei bør utarbeides i samarbeid med rettighetshaver til fyret og forvaltningsmyndigheten. Etter befarung i området 14.05.01, konkluderer fylkesmannen med at det ikke vil være mulig å etablere noen form for turisme på Anda i hekketiden uten at dette vil være i strid med verneformålet.

Riksantikvaren bemerker at Anda fyr er med i nasjonal verneplan for fyrstasjoner, hvor det bl.a. forutsettes at også spor etter tidligere bruk av naturressurser skal kunne opprettholdes og eventuelt tilbakeføres ved skjøtsel. Det er videre et bærende prinsipp om vern gjennom bruk. Det er viktig å finne frem til alternative bruksformer som kan være med på å sikre anlegget.

Direktoratet for naturforvaltning bemerker at Anda Fyrstasjon ble fredet i medhold av kulturminneloven 30.03.99, som ledd i Riksantikvarens nasjonale verneplan for fyrstasjoner. På bakgrunn av at Øksnes kommune ønsket å vurdere muligheten for å bruke Anda fyr i turismesammenheng, ble det gjennomført befarung 14.05.01. Etter direktoratets oppfatning er dette helt klart et sårbart område, hvor de store forekomstene av hekkende fugl, gjør det svært vanskelig å forene turisme og verneinteresser. Store deler av øya som fyret står på er gjennomhullet av lundeganger. Stien fra sjøen til fyret og området helt inntil fyret, er stedvis så gjennomhullet at det kan være vanskelig å unngå å trække gjennom. Foreslåtte verneforskrift er ikke til hinder for drift og vedlikehold av fyrstasjonen, og setter heller ingen begrensninger mht. hvem som utfører dette arbeidet. Direktoratet foreslår at det åpnes for seljakt de første 14 dagene av april og at etablering av nyanlegg for Kystverket kan tillates etter søknad. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform, evaluering av

verneområder og utforming av forskrifter. Direktoratet slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi er knyttet til områdets verdi som hekkeområde for en rekke fuglefjellarter (alkefugl) og andre sjøfuglarter.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Anda naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

62. Floholman naturreservat i Øksnes kommune (891 daa, hvorav 732 daa sjøareal).

Øksnes kommune og Fiskerinemnda i Øksnes mener at seljakt må innarbeides i verneforskriften, og at økt beskatning må muliggjøres. Det bør gis mulighet til rullering av verneforskrifter. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at verneforskriften ikke vil medføre endring i forhold til fiske og felling av mink, og viser til sine generelle kommentarer når det gjelder seljakt.

Direktoratet for naturforvaltning foreslår at det åpnes for seljakt de første 14 dagene av april. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform, evaluering av verneområder og utforming av forskrifter. Direktoratet slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi er knyttet til området som hekkelokalitet for lunde og andre sjøfuglarter.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Floholman naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

63. Gåsøya/Geitholmen naturreservat i Øksnes kommune (6655 daa, hvorav 6170 daa sjøareal).

Nordsand Gårdeierforening støtter verneforslaget og begrunner dette ut fra områdets store verdi som hekkelokalitet og ønske om forbud mot opprett av hensyn til mulig negativ innvirkning på villfisk i Nordsandvassdraget. Øksnes kommune og Fiskerinemnda i Øksnes

mener at seljakt må innarbeides i verneforskriften, og at økt beskatning må muliggjøres. Det bør gis mulighet til rullering av verneforskrifter. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser foreliggende forslag, og bemerker at området har interessante lokaliteter både for nåværende og fremtidig oppdrett. Fiskerisjefen i Nordland påpeker at det ikke eksisterer konflikt mellom næringsutvikling og vern grunnet dårlig egnethet for oppdrett. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at verneforskriften ikke vil medføre endring i forhold til fiske og felling av mink, og viser til sine generelle kommentarer når det gjelder oppdrett og seljakt.

Direktoratet for naturforvaltning foreslår at det åpnes for seljakt de første 14 dagene av april. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform, evaluering av verneområder og utforming av forskrifter. Direktoratet slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementet viser til at når det gjelder sjøarealenes betydning, er formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering øygrupper.
- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted i forbindelse med sjøfuglers overvintring.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Gåsøya/Geitholmen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

64. Sauøya naturreservat i Øksnes kommune (184 daa, hvorav 100 daa sjøareal).

Øksnes kommune og Fiskerinemnda i Øksnes mener at seljakt må innarbeides i verneforskriften, og at økt beskatning må muliggjøres. Det bør gis mulighet til rullering av verneforskrifter. Nordland Fiskeoppdretterlag avviser foreliggende forslag, og bemerker at området har interessante lokaliteter både for nåværende og fremtidig oppdrett. Fiskerisjefen i Nordland bemerker at sjøområdene rundt Sauøya kan bli viktig for oppdrettsnæringen i denne delen av kommunen, og foreslår fuglefredningsområde som verneform. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Nordland vurderer området som lite egnet for nyetablering av oppdrett pga. eksisterende anlegg i nærheten innen samme vannsystem. Fylkesmannen bemerker at verneforskriften ikke vil medføre endring i forhold til fiske og felling av mink, og viser til sine generelle kommentarer når det gjelder seljakt.

I felles notat av 07.05.01 fra Fylkesmannen i Nordland og Fiskeridirektoratet Region Nordland, utarbeidet på grunnlag av gjennomgang i forhold til kystmeldingen, vurderes vern ikke å medføre vesentlige konflikter med havbruksinteressene.

Direktoratet for naturforvaltning foreslår at det åpnes for seljakt de første 14 dagene av april. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform, evaluering av verneområder og utforming av forskrifter. Direktoratet slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementet viser til at når det gjelder sjøarealenes betydning, er formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Sauøya naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

65. Bleiksøya naturreservat i Andøy kommune (393 daa, hvorav 248 daa sjøareal). Grunneier støtter verneforslaget. Andøy kommune stiller seg positiv til kystverneplanen. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) ønsker omgjøring fra naturreservat til fuglefredningsområde.

Fylkesmannen i Nordland bemerker at forventet uttalelse fra Bleik grunneierlag ikke er mottatt.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder valg av verneform og utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader: Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til området som hekkeområde for fuglefjellsarter (alkefugl) og andre sjøfuglarter.

SJØAREALENES BETYDNING:

Arronderingsmessige forhold:

- Arrondering for å sikre ivaretagelse av verneformål.

Verneverdier knytta til fugl og pattedyr:

- Næringskilde i forbindelse med sjø- og våtmarksfuglers hekking.
- Næringskilde og oppholdssted for sjøpattedyr.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Bleiksøya naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

66. Sørmeला naturreservat i Andøy kommune (1317 daa, hvorav 570 daa sjøareal). Grunneierne påpeker friluftsinnteresser, ønske om oppsetting av hytte/varmebu og foreslår grenseendring. I tillegg anføres interesser knyttet til beite, og gjødsling og noe oppdyrking i tilknytning til dette. Andøy kommune stiller seg positiv til kystverneplanen. Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland tilrår grenseendring på bakgrunn av grunneiernes ønsker, og bemerker at ev. hyttebebyggelse må plasseres utenom reservatet. Fylkesmannens forslag til verneforskrift åpner ikke for gjødsling og oppdyrking, mens normalt utmarksbeite for husdyr tillates.

Direktoratet for naturforvaltning foreslår at tradisjonell beiting tillates. Direktoratet viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Når det gjelder sjøarealenes betydning, vises det til at formålet med fredningen er å ivareta et av de største og mest velutvikla sanddyneområdene langs kystområdene i Nordland, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv.

SJØAREALENES BETYDNING:

Botaniske verneverdier:

- Sjøarealene har økologisk betydning for biologisk mangfold på land.
- Nåværende sjøareal vi bli fremtidig landareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Sørmele naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

67. Bleikmorenen naturreservat i Andøy kommune (1235 daa).

Grunneier støtter vern av området, og ønsker vurdert en utvidelse for å fange opp et svært særpreget område. Andøy kommune stiller seg positiv til kystverneplanen.

Nordland fylkeskommune (uttalelse etter fylkesmannens tilråding) foreslår at området vernes som naturreservat.

Fylkesmannen i Nordland mener at utvidelse er uaktuelt pga. et massetak. Fylkesmannen tilrår innskrenkning av området pga. etablert sti/brygge for funksjonshemmede. For øvrig bemerkes at forventet uttalelse fra Bleik grunneierlag ikke er mottatt.

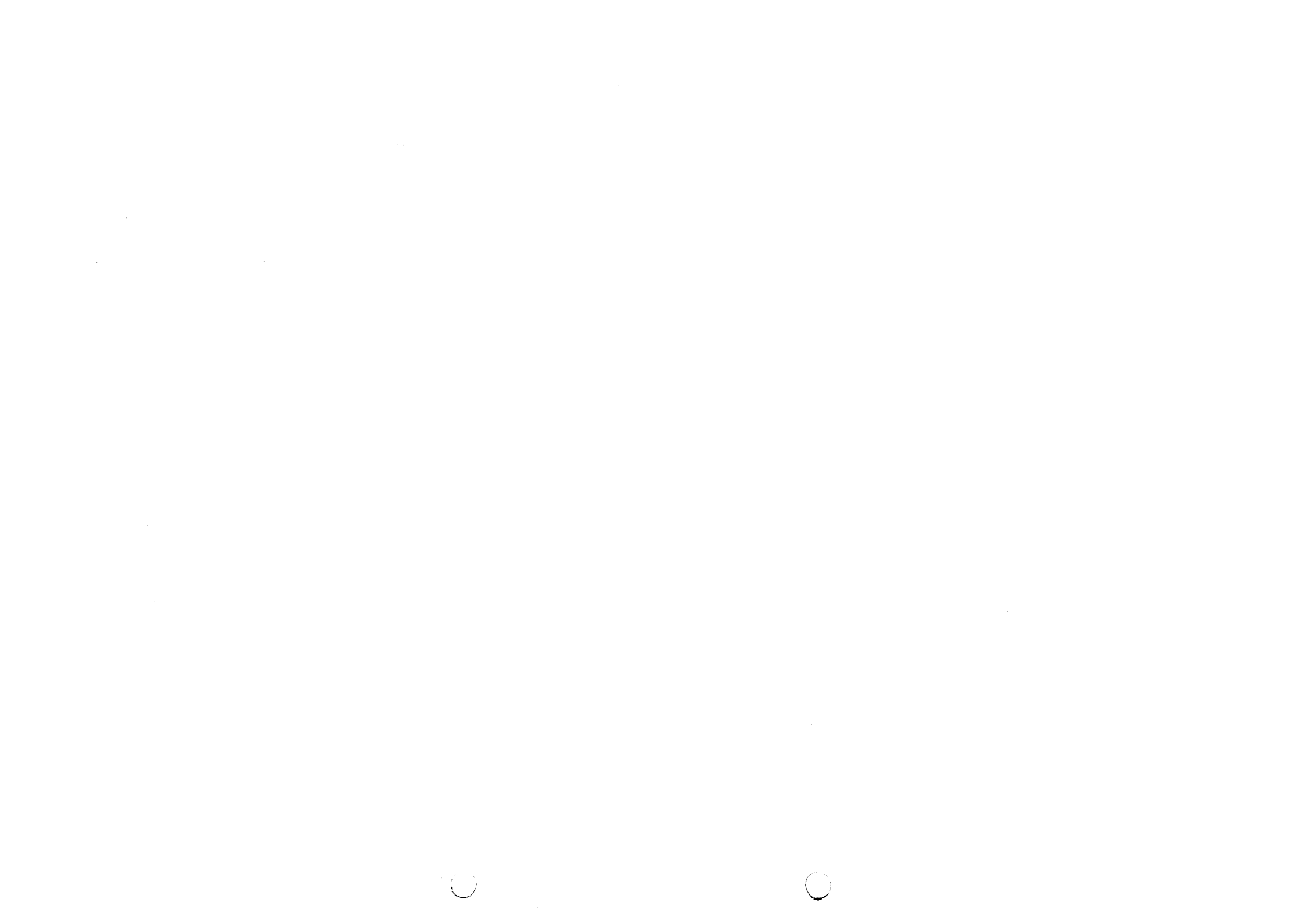
NVE ber om at drift, vedlikehold og ev. fornyelse av kraftlinje og motorferdsel i den forbindelse tillates.

Direktoratet for naturforvaltning viser til kap. 8 når det gjelder utforming av forskrifter, herunder elektriske anlegg, og slutter seg for øvrig til fylkesmannens forslag.

Miljøverndepartementets merknader:

Lokaliteten berører ikke sjøareal.

Departementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning og anbefaler at Bleikmorenen naturreservat opprettes i samsvar med vedlagte forskrift og kart.

Miljøverndepartementet
tilrår:

I

Forskrifter om Kystverneplan for Nordland fastsettes i samsvar med vedlagte forslag (vedlegg 1-74).

II

Samtidig blir:

1. kgl. res. av 4. desember 1970 om fredning av deler av Bliksvær med de tilliggende utvær Kjærvær og Terra i Bodø kommune, Nordland fylke som naturreservat og dyrelivsfredning i resten av Bliksvær, opphevet for det areal som nå omfattes av Bliksvær naturreservat.
2. kgl. res. av 18.11.1977 om opprettelse av Karlsøyvær naturreservat med tilhørende fuglelivsfredning i Bodø kommune, Nordland fylke, opphevet for det areal som nå omfattes av Karlsøyvær naturreservat.
3. kgl. res. av 27. september 1974 om opprettelse av naturreservat på Skittenskarvholmene i Værøy kommune, Nordland fylke, opphevet.

